

Powiat Tarnogórski

Strategia Rozwoju Powiatu Tarnogórskiego do roku 2022

Październik, 2016 r.

Spis treści

1. Wprowadzenie	3
2. Metodologia.....	5
3. Diagnoza funkcjonowania i tło społeczno-gospodarcze	8
4. Analiza SWOT	45
5. Wizja i misja rozwoju Powiatu	49
6. Priorytety rozwoju	51
7. Cele i kierunki rozwoju.....	53
8. Strategia a inne dokumenty planistyczne.....	69
9. Wdrażanie i monitoring Strategii.....	77
10. Postępowanie w zakresie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko	88
11. Spis tabel	91

1. Wprowadzenie

Nadrzędnym aktem prawnym zobowiązującym samorządy do prowadzenia polityki rozwoju jest ustawa o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. Zgodnie z art. 3 tejże ustawy, politykę rozwoju prowadzą Rada Ministrów - w skali kraju; samorząd województwa - w skali regionu oraz samorząd powiatowy i gminny - w skali lokalnej. Ustawa definiuje politykę rozwoju, jako zespół wzajemnie powiązanych działań podejmowanych i realizowanych w celu zapewnienia trwałego i zrównoważonego rozwoju kraju oraz spójności społeczno-gospodarczej, regionalnej i przestrzennej, podnoszenia konkurencyjności gospodarki oraz tworzenia nowych miejsc pracy w skali krajowej, regionalnej lub lokalnej. Zgodnie z art. 4 przedstawionej wyżej ustawy, politykę rozwoju prowadzi się na podstawie strategii rozwoju, programów i dokumentów programowych.

Wypracowana Strategia Rozwoju uwzględnia powyższe założenia i pozwoli prowadzić sprawną politykę rozwoju, a także efektywnie zarządzać, rozwiązywać pojawiające się problemy, zjawiska kryzysowe oraz sprzeczności zaistniałe pomiędzy różnymi grupami interesu i uczestnikami procesu funkcjonowania Powiatu Tarnogórskiego. Ustalone kierunki działania pozwolą na efektywne wykorzystanie zidentyfikowanych zasobów i lokalnych potencjałów, do realizacji wyznaczonych celów strategicznych a także pozwolą właściwie gospodarować środkami, które trzeba zaangażować podejmując się realizacji przedsięwzięć priorytetowych. Strategia jest dokumentem zawierającym zbiór zdefiniowanych priorytetów rozwoju, wyzwań i celów strategicznych, kierunków działań i priorytetowych przedsięwzięć. Zapisy Strategii stanowią o wyznaczonych kierunkach rozwoju w odniesieniu do określonej wizji rozwoju oraz zdefiniowanej misji strategicznej. Urzeczywistnienie nakreślonej wizji rozwoju w postaci misji do spełnienia, sprzyjać będzie umacnianiu konkurencyjnej pozycji Powiatu Tarnogórskiego w całym regionie Śląskim. Uszczegółowienie misji zawierają poszczególne priorytety rozwoju będące odpowiedzią na zidentyfikowane wyzwania strategiczne. Ustanowione priorytety rozwojowe są z kolei podstawą przyjęcia odpowiednich kierunków działań i odpowiadających im priorytetowych przedsięwzięć. Zapisy Strategii są zorientowane między innymi na podniesienie jakości życia mieszkańców Powiatu i racjonalne zaspokajanie ich potrzeb, a także stymulowanie rozwoju gospodarczego oraz zwiększenie w szerokim aspekcie konkurencyjności i atrakcyjności obszaru Powiatu. Należy podkreślić, że zidentyfikowany potencjał Powiatu stanowi ogromną szansę dla jego rozwoju. Powiat leży w bezpośredniej

bliskości Aglomeracji Górnośląskiej, a także w sąsiedztwie Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej będącej środowiskiem niezwykle atrakcyjnym dla absolwentów rozwijającego się szkolnictwa zawodowego. Dodatkowo zidentyfikowaną szansą rozwojową są elementy ogólnopolskiego trendu dotyczącego rozwoju osadnictwa podmiejskiego i związanego z tym aktywnego trybu życia mieszkańców i turystów.

Strategia Rozwoju Powiatu Tarnogórskiego do roku 2022 zbieżna jest z celami, priorytetami i działaniami Strategii ZIT Subregionu Centralnego, ważnej z perspektywy bezpośredniego i efektywnego funkcjonowania Powiatu w ramach Związku Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego, w tym w ramach Podregionu Bytomskiego. Terytorium Subregionu Centralnego podzielone jest na podregiony. Jednym z nich jest podregion bytomski zrzeszający jednostki z terenu Powiatów Tarnogórskiego i Lublinieckiego oraz miasta Bytom i Piekary Śląskie. Związek Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego, zrzesza 81 członków - jednostek samorządu terytorialnego Województwa Śląskiego. W jego skład wchodzi 14 miast na prawach powiatu, 8 powiatów ziemskich, w tym Powiat Tarnogórski, oraz zlokalizowane na jego terenie gminy. Strategia ZIT reguluje współpracę obejmującą realizację projektów na ogólną kwotę ponad 2,6 mld złotych, w ramach wydzielonych priorytetów Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020. Możliwość skorzystania przez Powiat ze środków dostępnych w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Subregionu Centralnego, stanowi niebagatelną szansę rozwojową dla całego obszaru Powiatu Tarnogórskiego.

2. Metodologia

W lipcu 2016 roku podjęto prace mające na celu aktualizację dotychczasowej *Strategii Rozwoju Powiatu Tarnogórskiego* przyjętej w 2002 roku. Główną przesłanką prac nad aktualizacją Strategii była konieczność przeprowadzenia oceny efektów dotychczas realizowanej Strategii oraz dokonanie na tej podstawie stosownych zmian i uzupełnień, a także konieczność dostosowania jej celów i działań do nowej polityki spójności Unii Europejskiej, oraz wynikających z tej polityki celów tematycznych, wdrażanych za pomocą krajowych i regionalnych programów operacyjnych, finansowanych w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014-2020. Aktualizacja wynika także z konieczności zapewnienia spójności pomiędzy Strategią Rozwoju Powiatu i aktualnie obowiązującymi dokumentami strategicznymi na poziomie wspólnotowym, krajowym i regionalnym, w tym w szczególności z celami zaktualizowanej Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego ŚLĄSKIE 2020+ oraz Strategii ZIT Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego.

Przy aktualizacji Strategii wykorzystano model ekspercko-partycypacyjny, pozwalający na szeroki udział uczestników życia publicznego, w pracach nad Strategią, przy jednoczesnym zaangażowaniu ekspertów zewnętrznych. W toku opracowywania niniejszego dokumentu dokonano diagnozy sytuacji społecznej i gospodarczej, opracowano założenia dla aktualizowanej Strategii, ze szczególnym uwzględnieniem spójności z celami i priorytetami Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego ŚLĄSKIE 2020+ oraz Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020. Założono, że zaktualizowana Strategia wyznacza perspektywę rozwoju Powiatu do 2022 r. Uwzględniono w niej działania, które będą współfinansowane ze środków własnych, innych środków krajowych jak i funduszy strukturalnych UE, w okresie programowania 2014-2020 i kolejnej perspektywie. Zachodzi również konieczność dostosowania zapisów tworzonej Strategii do nowych założeń polityki regionalnej w Polsce, zakładających m.in. specjalizację lokalnej gospodarki, a także wieloszczeblowy model zarządzania i współdziałania w zakresie realizacji wspólnych zadań przez różne podmioty.

Diagnoza aktualnych warunków rozwojowych została przeprowadzona na podstawie analizy zachodzących na terenie Powiatu tendencji i trendów, a także analizy i identyfikacji specyficznych uwarunkowań oraz lokalnych potencjałów Powiatu. Zawiera ona elementy oceniające potencjały wewnętrzne obszaru oraz uwarunkowania o charakterze zewnętrznym,

w zakresie ich wpływu (potencjalnego lub realnego) na wdrażanie Strategii.

Pozyskanie danych do diagnozy przebiegało na podstawie analizy danych i innych źródeł informacji (źródła wtórne – BDL – dane GUS, informacje o inicjatywach, plany i strategie dotyczące obszaru, zarówno jako potencjalne źródło informacji, jak i w zakresie zapewniania komplementarności). Pozyskano wiarygodne i aktualne dane liczbowe charakteryzujące poszczególne potencjały analizowanych obszarów. Ponadto na podstawie identyfikacji lokalnych potencjałów, określono specyfikę lokalną.

Następnie przeprowadzono instytucjonalną analizę SWOT, która została wykonana na podstawie zebranych danych statystycznych i jakościowych, oraz w oparciu o wyniki konsultacji społecznych przeprowadzonych w formie 3 sesji warsztatów strategicznych. Do tworzenia Strategii Rozwoju włączyli się przedstawiciele sektorów: publicznego, prywatnego, gospodarczego oraz obywatelskiego, działających w obrębie Powiatu. Taka reprezentacja interesariuszy jako podmiotów, mogących pośrednio lub bezpośrednio wpływać na rozwój, pozwoliła na pozyskanie danych synergicznych, uwzględniających specyfikę potencjałów poszczególnych sektorów, poznać ich wzajemne i indywidualne oczekiwania oraz zidentyfikować przewidywane korzyści związane z realizacją wspólnej wizji rozwoju. Dzięki przeprowadzonej analizie możliwe było wskazanie szans i zagrożeń płynących z otoczenia zewnętrznego oraz mocnych i słabych stron obszaru Powiatu, wpływających na określenie i hierarchizację celów strategicznych. Zebrane na podstawie przeprowadzonej diagnozy dane a także opinie respondentów uzyskane w wyniku przeprowadzonych warsztatów i konsultacji zostały wykorzystane na etapie konstruowania przedmiotowej Strategii.

Kolejnym etapem tworzenia Strategii było ustalenie na podstawie przeprowadzonej diagnozy, warsztatów i konsultacji - zakresu przedmiotowego niniejszej aktualizacji Strategii oraz określenie jej strategicznych elementów. Analiza SWOT, wykonana na podstawie diagnozy stanu Powiatu, pozwoliła określić główne priorytety rozwoju, wyzwania i cele strategiczne a także cele horyzontalne. Uzupełnieniem wyżej wymienionych jest wskazanie kierunków działań wraz z przykładami przedsięwzięć, jakie Powiat zamierza zrealizować w okresie realizacji Strategii.

Opracowany dokument w zasadniczej części zawiera:

- wieloaspektową diagnozę sytuacji społeczno-gospodarczej,
- przeprowadzoną analizę jakościową (analiza SWOT instytucjonalna i warsztatowa),

- skonkretyzowaną wizję, opisującą stan rozwoju Powiatu, który powinien zaistnieć w rezultacie realizacji celów wyznaczonych w Strategii,
- ustaloną misję Powiatu, określającą główne priorytety wszystkich działań wdrażanej Strategii,
- zdefiniowane cele strategiczne, odnoszące się do poszczególnych przyjętych obszarów rozwoju,
- zdefiniowane cele horyzontalne, odnoszące się przekrojowo do przyjętych obszarów rozwoju,
- zidentyfikowane kierunki działań, ściśle wynikające ze zdefiniowanych celów strategicznych i stanowiące ich doprecyzowanie,
- zidentyfikowane przedsięwzięcia priorytetowe, umożliwiające realizację przyjętych zamierzeń strategicznych,
- doprecyzowane uwarunkowania realizacyjne,
- przyjęty system monitorowania.

Biorąc pod uwagę przyjęty horyzont czasowy, złożoność zachodzących procesów społecznych i gospodarczych, a także uwarunkowań makroekonomicznych, przyjmuje się możliwość modyfikacji przyjętych zapisów Strategii, po uprzednim dokonaniu ewaluacji jej realizacji, zgodnie z przyjętym systemem monitoringu i po przeprowadzeniu analizy sytuacji społeczno-gospodarczej Powiatu.

3. Diagnoza funkcjonowania i tło społeczno-gospodarcze

DANE PODSTAWOWE

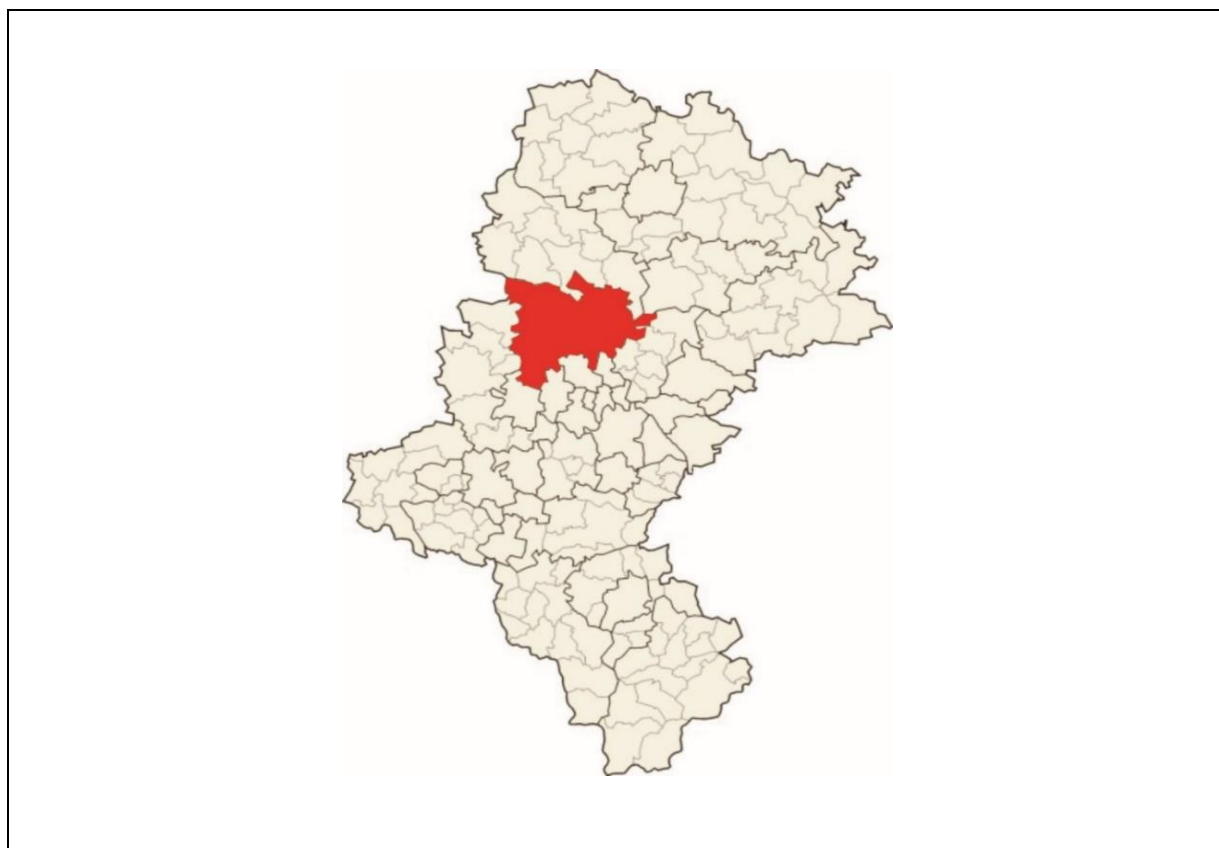
Powiat Tarnogórski położony jest w środkowo zachodniej części województwa śląskiego na granicy aglomeracji śląskiej (subregion centralny), w podregionie bytomskim. Na powierzchni 643 km² zamieszkuje go 138 837 osób (stan na 31.12.2015). Jest to jednostka administracyjna w skład której, wchodzi 4 gminy miejskie (Kalety, Miasteczko Śląskie, Radzionków i Tarnowskie Góry) oraz 5 gmin wiejskich (Krupski Młyn, Ożarówice, Świerklaniec, Tworóg i Zbrostawice). Powiat Tarnogórski sąsiaduje z miastami na prawach powiatu: Bytomiem, Gliwicami, Piekarami Śląskimi i Zabrzem oraz powiatami ziemskimi: będzińskim, gliwickim, lublinieckim i myszkowskim w województwie śląskim oraz powiatem strzeleckim w województwie opolskim.

Mapa 1 Usytuowanie Powiatu Tarnogórskiego na tle mapy administracyjnej Polski

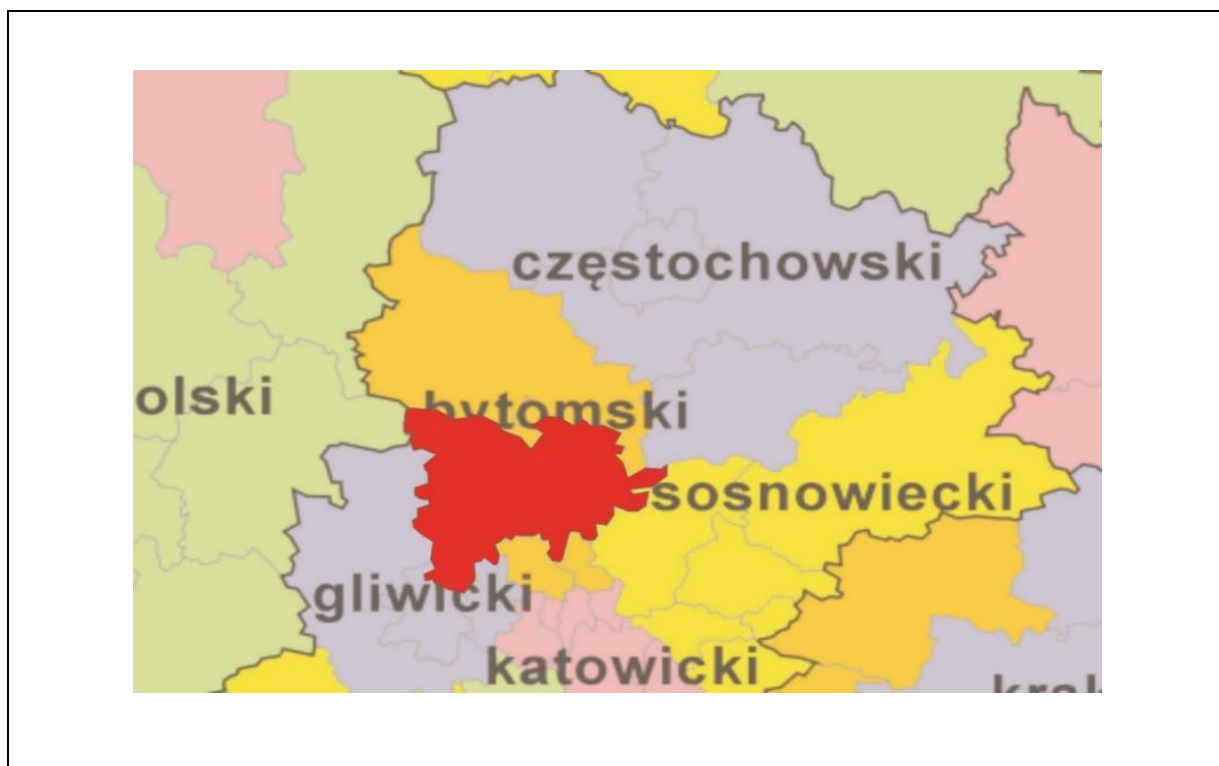
Źródło: opracowanie na podstawie <https://stat.gov.pl>

Mapa 2 Powiat Tarnogórski na tle województwa śląskiego

Źródło: opracowanie na podstawie <https://stat.gov.pl>

Mapa 3 Powiat w podregionie bytomskim

Źródło: opracowanie na podstawie <https://stat.gov.pl>

Mapa 4 Gminy Powiatu Tarnogórskiego

Źródło: opracowanie na podstawie <http://slaskie.pl>

HISTORIA

Historia Powiatu Tarnogórskiego sięga 1741 roku, w którym król pruski Fryderyk II Wielki wydał ordonans nakazujący wydzielenie powiatów i podporządkowanie ich starostom. Stolicą utworzonego wówczas powiatu formalnie był Bytom, ale faktyczną siedzibą władz - Tarnowskie Góry. W 1818 r. władze powiatu przeniesiono do Bytomia. Po 55 latach, ustawą z 1873 roku z północnej części powiatu bytomskiego utworzono Powiat Tarnogórski. W takim kształcie doczekał on końca I wojny światowej. Po I wojnie światowej ziemia tarnogórska została w 1922 r. podzielona między Niemcy i II Rzeczpospolitą. Polski Powiat Tarnogórski obejmował 254,25 km² i liczył ponad 66 tys. mieszkańców. 1 kwietnia 1939 r. do Powiatu włączono Piekary Śląskie, Brzozowice-Kamień, Brzeziny Śląskie i Dąbrówkę Wielką. W czasie II wojny światowej, od 1 kwietnia 1942 r. przedwojenna jednostka administracyjna stała się częścią niemieckiego powiatu Beuthen-Tarnowitz (Bytom-Tarnowskie Góry). Siedzibą władz powiatowych pozostały Tarnowskie Góry. Po wojnie przywrócono podział sprzed 1 września 1939 roku. W latach 1951-1956 dołączono do Powiatu Tarnogórskiego tereny z dawnego powiatu bytomskiego, gliwickiego i będzińskiego. 1 czerwca 1975 r. w konsekwencji wprowadzenia dwustopniowego podziału administracyjnego (na gminy i województwa) powiat został na 24 lata zlikwidowany.

1 stycznia 1999 roku reforma przywracająca trójstopniową strukturę podziału terytorialnego odrodziła Powiat Tarnogórski, w skład którego weszły wymienione wyżej jednostki miejskie i gminne.

OGÓLNE TŁO POWIATU

Powiat Tarnogórski wykazuje silne cechy przejściowe łącząc tereny silnie zurbanizowane i uprzemysłowione na południu Powiatu (min. poprzez liczne zakłady przemysłowe czy powiązania infrastrukturalne i inwestycyjne Tarnowskich Gór i Radzionkowa z sąsiednimi miastami) z terenami rolniczymi i przeważającymi obszarami leśnymi w części północno-zachodniej i wschodniej. 51,7% powierzchni Powiatu znajduje się na terenie Lasów Lublinieckich. Powyższe czynniki znajdują odbicie zarówno w silnym zróżnicowaniu liczby ludności i strukturze zatrudnienia, jak i strukturze dochodów poszczególnych jednostek wchodzących w skład Powiatu i jej mieszkańców.

Powiat leży w obrębie dwóch regionów - część północno-zachodnia to obszar doliny Małej Panwi i Stoły na terenie Niziny Śląskiej, natomiast pozostała część to obszar Wyżyny Śląskiej z Garbem Tarnogórskim. Powiat usytuowany jest w dorzeczu Odry (rzeki Mała Panew, Stoła i Drama) oraz Wisły (rzeka Brynica). Obszarami wodnymi Powiatu są ponadto zbiorniki wodne Kozłowa Góra, Nakło-Chechło i Zielona.

Przez Powiat Tarnogórski przebiegają ważne szlaki komunikacyjne - zarówno kolejowe jak i drogowe. Linie kolejowe to Chorzów-Tczew (magistrala węglowa) oraz Katowice – Lubliniec - Poznań, natomiast drogowe to drogi krajowe DK11 Bytom – Lubliniec – Ostrów Wielkopolski – Poznań – Kołobrzeg, DK78 Chałupki – Chmielnik, DK 94 Zgorzelec - Kraków, droga ekspresowa S1 Pyrzowice – Mysłowice, autostrada A1 Ostrawa – Gdańsk oraz projektowana droga ekspresowa S11 Kołobrzeg – Bytom.

Ponadto na terenie Powiatu, w gminie Ożarówice, zlokalizowany jest Międzynarodowy Port Lotniczy „Katowice” w Pyrzowicach, który obsłużył w 2015 roku ponad 3 mln pasażerów i jest ważnym elementem krajowej sieci lotniczych przewozów osobowych i towarowych.

ZAKRES STRATEGII

Powiat, zgodnie z art. 4.1 ustawy o samorządzie powiatowym z dnia 5 czerwca 1998 r. z późn. zm., wykonuje określone ustawami zadania publiczne o charakterze ponadgminnym. Siedzibą

władz administrujących Powiatem jest Starostwo Powiatowe. Jest ono jednostką pomocniczą, którą powołuje się w celu wykonywania zadań wynikających z Uchwał oraz decyzji i postanowień Zarządu Powiatu i Przewodniczącego Zarządu oraz uchwał Rady Powiatu. Zgodnie z art. 33b. przywoływanej ustawy o samorządzie powiatowym - powiatową administrację zespoloną stanowią starostwo powiatowe, powiatowy urząd pracy, będący jednostką organizacyjną powiatu oraz jednostki organizacyjne stanowiące aparat pomocniczy kierowników powiatowych służb, inspekcji i straży.

Wymienione w artykule art. 4.1 ustawy o samorządzie powiatowym zadania zostały poddane analizie opartej na zestawieniu celów zawartych w Strategii Rozwoju Powiatu Tarnogórskiego do roku 2022, przyjętej Uchwałą nr 323/1635/2010 Rady Powiatu w Tarnowskich Górach z 14 września 2010 roku. Ponadto przeanalizowano obecny zakres kompetencji jednostek administrujących Powiatem oraz wnioski z monitoringu wdrażania dotychczasowej Strategii. Na podstawie powyższej analizy a także przeprowadzonych konsultacji, ustawowe zadania pogrupowano w bloki poświęcone gospodarce i rynkowi pracy, bezpieczeństwu publicznemu i społecznemu, edukacji, ochronie zdrowia, kulturze, administracji powiatu, komunikacji, turystyce i rekreacji oraz współpracy z organizacjami społecznymi.

PODSTAWOWE INFORMACJE SPOŁECZNO-DEMOGRAFICZNE

Na obszarze Powiatu Tarnogórskiego zamieszkuje 138 837 osób, z czego 51,4% stanowią kobiety, a 48,6% mężczyźni.

Tabela 1 *Liczba mieszkańców Powiatu w podziale na płeć (osoby)*

2010	2011	2012	2013	2014	2015
kobiety					
70 967	71 122	71 300	71 059	71 144	71 283
mężczyźni					
67 242	67 278	67 470	67 292	67 358	67 554
ogółem					
138 209	138 400	138 770	138 351	138 502	138 837

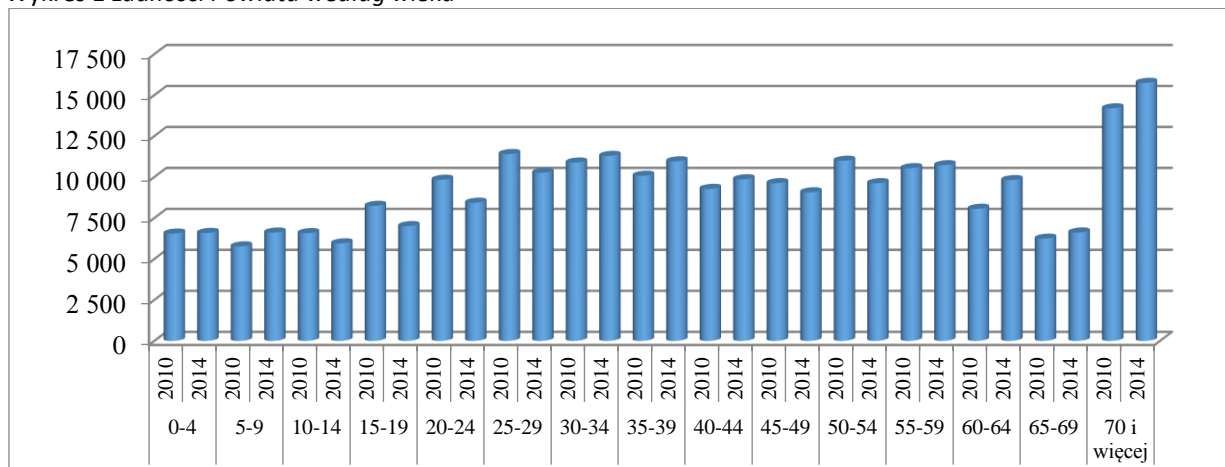
Źródło: analizy własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

W terminach ekonomicznych, starzenie się społeczeństwa można wyrazić przez udział poszczególnych kategorii wiekowych w obszarze aktywności produkcyjnej. W przypadku Powiatu systematycznie od roku 2010 do 2015 maleje procentowy udział osób w wieku

przedprodukcyjnym oraz produkcyjnym i niestety rośnie w wieku poprodukcyjnym, w ogóle ludności. W 2014 roku w Powiecie Tarnogórskim na 1000 mieszkańców pracowało 226 osób. Była to wartość porównywalna dla Polski, ale znacznie mniejsza od wartości dla województwa śląskiego. 52,4% wszystkich pracujących ogółem stanowili mężczyźni, a 47,6% kobiety.

Struktura ludności według wieku w 2014 roku, w porównaniu do 2010 roku, przedstawia się następująco:

Wykres 1 *Ludność Powiatu według wieku*

Źródło: analizy własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

Gęstość zaludnienia wynosiła w latach 2010-2014 niezmiennie 215 osób na 1 km². Większość osób zamieszkuje miasta, co jest stanem trwającym od 2010 roku. Obrazuje to poniższa tabela.

Tabela 2 *Liczba mieszkańców Powiatu z uwzględnieniem miejsca zamieszkania*

2010	2011	2012	2013	2014	2015
w miastach					
94 235	94 260	94 295	94 052	93 938	94 044
na wsi					
43 974	44 140	44 475	44 299	44 564	44 793
ogółem					
138 209	138 400	138 770	138 351	138 502	138 837

Źródło: analizy własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

Mieszkańcy Powiatu Tarnogórskiego zawarli w 2014 roku 643 małżeństw, co statystycznie oznacza 4,6 małżeństwa na 1000 mieszkańców (to mniej od wartości dla woj. śląskiego oraz Polski), przy czym należy podkreślić, że w stosunku do roku 2010 liczba małżeństw spada. Równocześnie zaobserwowano 1,7 rozwodów przypadających na 1000 mieszkańców

(nieznacznie mniej od wartości dla woj. śląskiego oraz wartość porównywalna do reszty kraju).

Tabela 3 *Małżeństwa zawarte i rozwiązane*

2010	2011	2012	2013	2014
małżeństwa ogółem				
848	708	718	670	643
rozwoły ogółem				
226	241	212	250	229

Źródło: analizy własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

Powiat Tarnogórski w 2014 roku miał ujemny przyrost naturalny -1,2 (dla porównania w województwie śląskim wynosił -1,1, a podregionie bytomskim -1,8). Współczynnik dynamiki demograficznej (stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów) wynosił 0,88 i był porównywalny do średniej dla województwa, ale zarazem znacznie mniejszy od współczynnika dynamiki demograficznej dla całego kraju. Podsumowując należy jeszcze dodać, że w 2014 roku w ruchu wewnętrznym (międzypowiatowym, na terenie Polski) zarejestrowano 1 811 zameldowań oraz 1 231 wymeldowań, co oznacza, że w Powiecie Tarnogórskim liczba zameldowanych mieszkańców zwiększyła się 580 osób pochodzących z innych powiatów Polski. Jeśli zaś chodzi o migracje zagraniczne (ruch zewnętrzny), to zarejestrowano 317 wymeldowań za granicę przy 47 zameldowań spoza granicy, co świadczy o ujemnym saldzie migracji i utrzymującym się wysokim poziomie emigracji zarobkowej na terenie Powiatu.

GOSPODARKA I RYNEK PRACY

Z perspektywy funkcjonowania Powiatu, gospodarka i rynek pracy to zadania leżące w kompetencjach Powiatowego Urzędu Pracy oraz instytucji otoczenia sfery gospodarczej: Inkubatora Przedsiębiorczości, Izby Przemysłowo-Handlowej, stowarzyszeń branżowych (Stowarzyszenie Kupców Tarnogórskich, Wolny Cech Rzemiosł Różnych i Przedsiębiorców).

Do zadań Powiatowego Urzędu Pracy należy w szczególności:

- aktywizacja lokalnego rynku pracy i obsługa bezrobotnych,
- pośrednictwo pracy i poradnictwo zawodowe,
- pomoc w poszukiwaniu pracy i szkolenia,
- inicjowanie i wdrażanie instrumentów rynku pracy wspierających podstawowe usługi rynku pracy (stosowane wyłącznie do osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy tj. prace interwencyjne, staże, przygotowanie zawodowe dorosłych, stypendia z tytułu

podjęcia dalszej nauki, roboty publiczne, refundowanie kosztów opieki nad dzieckiem do lat 7),

- inicjowanie, organizowanie i finansowanie projektów lokalnych i innych działań na rzecz aktywizacji bezrobotnych,
- opracowywanie analiz i sprawozdań,
- realizacja przedsięwzięć mających na celu rozwiązanie lub złagodzenie problemów związanych z planowanymi zwolnieniami grup pracowników z przyczyn dotyczących zakładu pracy,
- realizacja zadań wynikających z koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego państw Unii Europejskiej w zakresie świadczeń dla bezrobotnych.

Powiatowy Urząd Pracy za 2014 rok osiągnął najwyższy wskaźnik efektywności zatrudnieniowej spośród 31 urzędów pracy w województwie śląskim wynoszący 89,9 % przy średniej krajowej 76,25 %. W skali kraju zajmuje pod tym względem 22 pozycję. W 2014 roku Powiatowy Urząd Pracy w Tarnowskich Górach rozdysponował na aktywizację osób bezrobotnych środki w wysokości 13.292,61 tys. zł. Dzięki temu ponad 1300 osób bezrobotnych skorzystało z różnych form aktywizacji zawodowej. Z kolei instytucje otoczenia sfery gospodarczej aktywnie wspierają przedsiębiorczość poprzez działania promocyjne, szkoleniowe, doradcze czy konsultacyjne.

Instytucją powołaną przez Powiat Tarnogórski jest Inkubator Przedsiębiorczości Sp. z o.o. w Tarnowskich Górach, której 100% udziałów posiada Powiat Tarnogórski. Inkubator jest organizacją pożytku publicznego wpisaną do rejestru przedsiębiorców oraz instytucją szkoleniową wpisaną do rejestru instytucji szkoleniowych Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Katowicach. Misją Inkubatora jest stworzenie warunków do rozwoju przedsiębiorczości oraz powstania nowych miejsc pracy w Powiecie Tarnogórskim. Misja realizowana jest poprzez tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi przedsiębiorczości i samozatrudnienia oraz powstawaniu nowych miejsc pracy. Dzięki jego działalności już ponad 80 przedsiębiorstw działających nie dłużej niż 3 lata mogło wzmocnić swoją pozycję i potencjał w trudnym, początkowym okresie prowadzenia działalności. Inkubowane podmioty wywodzą się przede wszystkim z sektora mikro, małych i średnich przedsiębiorstw oraz osób podejmujących działalność gospodarczą. Inkubator oferuje dla nich wsparcie obejmujące:

- wynajem tanich powierzchni biurowych, konferencyjnych i magazynowo - produkcyjnych,

- szkolenia o tematyce dostosowanej do potrzeb i oczekiwań przedsiębiorców,
- usługi administracyjno-biurowe,
- usługi informacyjno-doradcze związane z prowadzoną działalnością oraz możliwościami finansowego wsparcia firmy.

Inkubator systematycznie pozyskuje dotacje unijne na realizację projektów w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, w tym dla osób zainteresowanych otwarciem własnej działalności gospodarczej, a także środki dla przedsiębiorców i ich pracowników na cele szkoleniowe czy kursy językowe.

Opisując potencjał rynku pracy, przywołać należy dane o podmiotach gospodarki narodowej, w podziale na sektor prywatny i publiczny. W 2015 roku sektor prywatny stanowił 97,3% wszystkich podmiotów (w 2010 roku - 97%).

Tabela 4 *Liczba podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON*

2010	2011	2012	2013	2014	2015
sektor publiczny - ogółem					
422	422	417	414	409	406
sektor prywatny - ogółem					
13 679	13 559	13 927	14 247	14 536	14 786
ogółem					
14 101	13 981	14 344	14 661	14 945	15 192

Źródło: analizy własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

Dodać należy, że liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 10 tys. ludności w latach 2010-2015 systematycznie wzrastała. Jest to taka sama tendencja, jaką zaobserwować można dla województwa:

Tabela 5 *Liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 10 tys. ludności*

2010	2011	2012	2013	2014	2015
powiat tarnogórski					
1 020	1 010	1 034	1 060	1 079	1 098
województwo śląskie					
974	958	982	1 001	1 007	1 019

Źródło: analizy własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

Z kolei analiza liczby podmiotów zarejestrowanych i wyrejestrowanych w latach 2010-2015 wskazuje, że liczba tych ostatnich w opisywanym okresie wzrosła, a tych pierwszych zmalała

(mimo pewnych obserwowanych wahań), co obrazuje poniższa tabela.

Tabela 6 Liczba podmiotów zarejestrowanych i wyrejestrowanych wg sektorów własności

Podmioty nowo zarejestrowane wg sektorów własnościowych - podmioty gospodarki narodowej ogółem						Podmioty wyrejestrowane wg sektorów własnościowych - podmioty gospodarki narodowej ogółem					
2010	2011	2012	2013	2014	2015	2010	2011	2012	2013	2014	2015
1 419	1 077	1 034	1 127	1 128	1 121	670	1 266	765	884	939	899
sektor publiczny						sektor publiczny					
7	1	4	6	3	4	10	1	7	7	6	4
sektor prywatny						sektor prywatny					
1 412	1 076	1 030	1 121	1 124	1 009	660	1 265	758	877	933	895

Źródło: analizy własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

W ramach sektora publicznego dominują państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego (ich liczba w okresie 2011-2014 systematycznie malała, a w 2015 wzrosła). W ramach sektora prywatnego z kolei dominują osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (ich liczba od 2011 do 2015 roku systematycznie wzrastała).

Tabela 7 Liczba podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON z wyszczególnieniem jednostek w sektorze publicznym i prywatnym

sektor publiczny						sektor prywatny					
2010	2011	2012	2013	2014	2015	2010	2011	2012	2013	2014	2015
państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego						osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą					
258	258	255	250	228	249	10 703	10 497	10 706	10 886	11 033	11 202
przedsiębiorstwa państwowe						spółki handlowe					
2	2	2	2	2	2	911	963	1 050	1 141	1 224	1 284
spółki handlowe						spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego					
19	19	18	17	14	16	199	193	193	188	193	193
spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego						spółdzielnie					
1	1	1	1	1	1	28	27	27	28	29	28

Źródło: analizy własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

Biorąc pod uwagę podmioty gospodarki narodowej ogółem, wyszczególnić można z kolei liczbę podmiotów działających w różnych sektorach, z uwzględnieniem sekcji PKD. W latach 2010-2015 w piętnastu sekcjach miał miejsce przyrost liczby podmiotów, m.in.: Informacja i komunikacja; Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca; Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości; Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna; Edukacja; Opieka zdrowotna i pomoc społeczna; Przetwórstwo przemysłowe; Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze

do układów klimatyzacyjnych. Szczegółowe dane prezentuje poniższa tabela:

Tabela 8 *Liczba podmiotów działających w różnych sektorach, z uwzględnieniem sekcji PKD*

2010	2011	2012	2013	2014	2015	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Sekcja A rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo						sekcja K działalność finansowa i ubezpieczeniowa					
224	215	226	235	234	233	470	453	458	465	464	469
Sekcja B przemysł i budownictwo						Sekcja L działalność związana z obsługą rynku nieruchomości					
12	10	14	18	19	21	437	467	483	507	539	565
Sekcja C przetwórstwo przemysłowe						Sekcja M działalność profesjonalna, naukowa i techniczna					
1 454	1 486	1 518	1 544	1 565	1 621	1 069	1 103	1 150	1 224	1 308	1 370
Sekcja D wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych						Sekcja N działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca					
6	7	10	14	16	18	333	342	354	381	412	438
Sekcja E dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją						Sekcja O administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne					
47	55	64	63	67	70	66	67	67	67	67	68
Sekcja F budownictwo						Sekcja P edukacja					
1 799	1 757	1 783	1 788	1 801	1 807	404	409	461	476	489	503
Sekcje S i T pozostała działalność usługowa i gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby						Sekcja Q opieka zdrowotna i pomoc społeczna					
922	911	929	932	974	999	608	629	674	717	734	767
Sekcja J informacja i komunikacja						Sekcja R działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją					
288	318	335	355	392	402	265	265	276	287	291	290

Źródło: analizy własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

Przyglądając się bliżej aktywności gospodarczej dokonać należy rozpoznania aktywności mieszkańców Powiatu na rynku pracy. Jeśli chodzi o sektory, w których są oni zatrudnieni, to w 2014 roku 33,9% pracowało w przemyśle i budownictwie, 28,1% w sektorze usługowym (handel, naprawa pojazdów, transport, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja), 6,6% w sektorze rolniczym (rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo), a 2,3% to pracownicy sektora finansowego (działalność finansowa i ubezpieczeniowa, obsługa rynku nieruchomości).

Tabela 9 *Pracujący wg grup sekcji w Powiecie [liczba osób]*

2010	2011	2012	2013	2014
Ogółem				
32 159	32 969	33 813	33 537	33 500
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo				
2 164	2 162	2 168	2 172	2 219

przemysł i budownictwo				
11 674	12 009	12 152	12 053	11 343
handel; naprawa pojazdów samochodowych; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia; informacja i komunikacja				
8 903	8 920	8 961	9 074	9 412
działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości				
877	822	792	743	757
pozostałe usługi				
8 541	9 056	9 740	9 495	9 769

Źródło: analizy własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w Powiecie Tarnogórskim od 2010 roku systematycznie wzrasta. W latach 2010-2015 płace kształtowały się następująco: od 2 860,67 zł w 2010 roku, przez 3 056,53 zł w 2011 roku, 3 124,35 zł w 2012, 3 194,01 zł w 2013, 3 307,26 zł w 2014, do 3 569,46 zł w 2015. Analizując rynek pracy należy równocześnie wskazać pewne deficyty na rynku pracy. I tak w latach 2010-2015 stopa bezrobocia rejestrowanego wynosiła (odpowiednio w kolejności lat): 11,0%, 10,9%, 11,6%, 12,0%, 10,4% i 9,3%. W 2010 roku kobiety stanowiły 54,7% wszystkich bezrobotnych, a w 2015 - 55,8%. Liczbę osób bezrobotnych z uwzględnieniem płci prezentuje poniższa tabela:

Tabela 10 Bezrobotni zarejestrowani według płci [liczba osób]

2010	2011	2012	2013	2014	2015
Kobiety					
2 920	2 999	3 326	3 317	2 843	2 617
Mężczyźni					
2 415	2 352	2 632	2 761	2 382	2 069
Ogółem					
5 335	5 351	5 958	6 078	5 225	4 686

Źródło: analizy własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

Z kolei jeśli chodzi o poziom wykształcenia, to wśród bezrobotnych najwięcej było osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym, najmniej - z wyższym (co jest ogólna tendencją na rynku pracy), przy czym jednak w analizowanym okresie wzrósł odsetek bezrobotnych mających wyższe wykształcenie (w pozostałych dwóch kategoriach - osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym oraz policealnym i średnim zawodowym - nieznacznie zmalał).

Tabela 11 Bezrobotni i ich wykształcenie [%]

	2010	2011	2012	2013	2014
wyższe					
ŚLĄSKIE	11,5	11,9	12,3	12,3	12,6
Powiat Tarnogórski	10,7	11,4	12	11,3	12,4
policealne, średnie zawodowe					

ŚLĄSKIE	23,1	23	22,9	22,5	22,2
Powiat Tarnogórski	28	26,5	27,4	26,5	26,4
	zasadnicze zawodowe				
ŚLĄSKIE	28,1	27,9	28	28,3	28
Powiat Tarnogórski	29,7	29,9	28,4	28,7	28,6

Źródło: analizy własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

BEZPIECZEŃSTWO

Poczucie bezpieczeństwa mieszkańców gwarantują efektywne i skuteczne działania wpływające zarówno na poprawę poczucia bezpieczeństwa publicznego, jak i społecznego. Sfera bezpieczeństwa publicznego jest domeną działalności Powiatowej Komendy Policji, Powiatowej Straży Pożarnej oraz Ochotniczych Straży Pożarnych, Pogotowia Ratunkowego oraz Wodnego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego. Z kolei bezpieczeństwo społeczne jest przedmiotem działania Powiatowego Urzędu Pracy oraz Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie. Zakres działania Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie obejmuje:

- opracowanie i realizacja Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, wspierania osób niepełnosprawnych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka,
- prowadzenie specjalistycznego poradnictwa,
- organizowanie opieki w rodzinach zastępczych,
- zapewnienie opieki i wychowania dzieciom całkowicie lub częściowo pozbawionym opieki rodziców, w szczególności przez organizowanie i prowadzenie ośrodków adopcyjno-opiekuńczych, placówek opiekuńczo-wychowawczych, dla dzieci i młodzieży, w tym placówek wsparcia dziennego o zasięgu ponadgminnym,
- przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki,
- pomoc w integracji ze środowiskiem osób mających trudności w przystosowaniu się do życia,
- pomoc cudzoziemcom, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy,
- prowadzenie i rozwój infrastruktury domów pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym oraz umieszczanie w nich skierowanych osób,
- prowadzenie mieszkań chronionych,
- prowadzenie ośrodków interwencji kryzysowej,
- udzielanie informacji o prawach i uprawnieniach,

- szkolenie i doskonalenie zawodowe kadr pomocy społecznej z terenu Powiatu,
- doradztwo metodyczne dla kierowników i pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej z terenu Powiatu oraz podejmowanie innych działań wynikających z rozeznaczonych potrzeb, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych. Dopełnieniem działalności PCPR-u jest działalność Powiatowej Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej i Tarnogórskiego Ośrodka Terapii Uzależnień TO-TU, który zajmuje się terapią uzależnienia i współuzależnienia od alkoholu i leczeniem nerwic. Prowadzi także poradnię zdrowia psychicznego dla dzieci i młodzieży, świetlicę socjoterapeutyczną oraz punkt konsultacyjno – informacyjny.

Pozytywnym zjawiskiem tak w regionie, jak i analizowanym obszarze jest spadek liczby przestępstw ogółem na 1000 mieszkańców: w Powiecie Tarnogórskim w latach 2012-2015 z 29,53 do 23,06. Zdecydowanie spada liczba przestępstw o charakterze kryminalnym, gospodarczym, drogowym oraz przeciwko mieniu.

Tabela 12 *Przestępstwa stwierdzone przez Policję w zakończonych postępowaniach w Powiecie*

2012	2013	2014	2015
ogółem			
4 092	4 055	3 167	3 196
o charakterze kryminalnym			
2 651	2 360	2 101	2 031
o charakterze gospodarczym			
853	956	584	766
drogowe			
435	481	328	280
przeciwko życiu i zdrowiu			
74	85	65	71
przeciwko mieniu			
2 508	2 183	1 689	1 503

Źródło: analizy własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

Należy zwrócić uwagę, że choć ogólny wskaźnik wykrywalności przestępstw utrzymuje się w miarę na stałym poziomie, to w przypadku poszczególnych typów przestępstw sytuacja jest nieco różna: lekko wzrostową tendencję ma wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw drogowych oraz tych o charakterze kryminalnym, natomiast spadł wskaźnik sprawców przestępstw o charakterze gospodarczym.

Tabela 13 *Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw ogółem i w podziale na rodzaje przestępstw [%]*

2012	2013	2014	2015
wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję - ogółem			
68,1	70,1	67,0	69,1
wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję - o charakterze kryminalnym			
54,4	55,5	55,0	57,7
wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję - o charakterze gospodarczym			
95,0	93,3	86,0	85,4
wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję - drogowe			
98,9	99,0	99,1	98,9

Źródło: analizy własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

Do kategorii bezpieczeństwa zaliczyć można również wypadki drogowe. Pomimo tego, że systematycznie (analizując dostępne dane z lat 2010-2014) rośnie liczba m.in. samochodów osobowych, we wszystkich kategoriach pojemności (z 55522 do 64709) i ciężarowych (z 7787 do 9118), motocykli (z 2515 do 3276) oraz ciągników (z 1433 do 1583) , to od 2012 roku systematycznie spada liczba wypadków drogowych, rannych i ofiar śmiertelnych (jest to tendencja obserwowalna również w regionie i województwie).

Tabela 14 *Wypadki drogowe i poszkodowani*

2010	2011	2012	2013	2014
wypadki drogowe na 100 tys. ludności				
0	153,9	162,1	146	131,4
ofiary śmiertelne na 100 tys. pojazdów				
0	10,97	14,64	8,99	8,7
ofiary śmiertelne na 100 tys. ludności				
0	5,78	7,94	5,06	5,06
ranni na 100 tys. pojazdów				
0	396,44	413,81	314,68	274,56

Źródło: analizy własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

EDUKACJA

Powiat Tarnogórski jest organem prowadzącym dla 2 szkół podstawowych specjalnych, 2 gimnazjów specjalnych, 1 liceum ogólnokształcącego dla dorosłych, 2 szkół policealnych dla dorosłych, 4 liceów ogólnokształcących, 9 techników, liceum plastycznego, 7 zasadniczych szkół zawodowych, 2 zasadniczych szkół zawodowych specjalnych i 2 szkół przysposabiających do pracy:

Szkoły samodzielne:

1. I Liceum Ogólnokształcące im. Stefanii Sempołowskiej w Tarnowskich Górach,

2. II Liceum Ogólnokształcące im. Stanisława Staszica w Tarnowskich Górach,

Szkoły zespolone:

1. Zespół Szkół Chemiczno – Medycznych i Ogólnokształcących im. Marii Skłodowskiej – Curie w Tarnowskich Górach,
2. Zespół Szkół Technicznych i Ogólnokształcących w Tarnowskich Górach,
3. Centrum Edukacji Ekonomiczno – Handlowej im. Karola Goduli w Tarnowskich Górach,
4. Zespół Szkół Gastronomiczno – Hotelarskich w Tarnowskich Górach,
5. Zespół Szkół Artystyczno – Projektowych w Tarnowskich Górach,
6. Wieloprofilowy Zespół Szkół w Tarnowskich Górach,
7. Zespół Szkół Budowlano – Architektonicznych w Tarnowskich Górach,
8. Zespół Szkół Techniczno – Usługowych im. Jana Pawła II w Tarnowskich Górach,
9. Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w Tarnowskich Górach,
10. Zespół Szkół Techniczno – Ekonomicznych w Radzionkowie,
11. Zespół Szkół Specjalnych w Radzionkowie,
12. Centrum Kształcenia Ustawicznego w Tarnowskich Górach,

Placówki edukacji pozaszkolnej:

1. Powiatowa Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna,
2. Powiatowy Młodzieżowy Dom Kultury im. Henryka Jordana.

Na dzień 30.09.2015 w szkołach, dla których Powiat Tarnogórski jest organem prowadzącym kształciło się 4991 uczniów.

Szkolnictwo ponadgimnazjalne

Odnosząc się do dostępnych danych statystycznych, należy podkreślić, że w 2014 roku 35% wydatków budżetu Powiatu przeznaczonych było na oświatę i wychowanie (podobnie jak rok i dwa lata wcześniej), jako na jeden z 14 działów finansowanych przez Powiat ("Powiat tarnogórski", Statystyczne Vademecum Samorządowca 2015).

Odpowiednie finansowanie przekłada się także na jakość edukacji w szkolnictwie ponadgimnazjalnym. Ponadgimnazjalne szkoły zawodowe, dla których organem prowadzącym jest Powiat Tarnogórski znalazły się w 2016 roku aż w 3 - spośród 4 przeprowadzanych corocznie rankingów szkół: PERSPEKTYWY.

W ogólnopolskim rankingu techników 2016 wśród 300 najlepszych techników w całej Polsce

znalazły się 4 technika w tym: wyróżniający się na 48 pozycji Zespół Szkół Chemiczno - Medycznych i Ogólnokształcących w Tarnowskich Górach, na 90 pozycji Zespół Szkół Artystyczno - Projektowych w Tarnowskich Górach, na 201 miejscu Zespół Szkół Technicznych i Ogólnokształcących w Tarnowskich Górach oraz na 282 pozycji Zespół Szkół Gastronomiczno - Hotelarskich.

W rankingu szkół olimpijskich 2016, wśród 200 najlepszych techników i liceów w całej Polsce znalazł się Zespół Szkół Chemiczno - Medycznych i Ogólnokształcących w Tarnowskich Górach. W rankingu maturalnym techników wśród 200 wyróżnionych w całej Polsce techników w zaszczytnym gronie znalazły się Zespół Szkół Chemiczno - Medycznych i Ogólnokształcących w Tarnowskich Górach plasując się na 31 pozycji oraz Zespół Szkół Technicznych i Ogólnokształcących w Tarnowskich Górach, który otrzymał w rankingu pozycję 154.

W rankingu 100 najlepszych techników dla województwa śląskiego w roku 2016 znalazło się aż 6 spośród 9 techników: w tym na miejscu 7 Zespół Szkół Chemiczno - Medycznych i Ogólnokształcących w Tarnowskich Górach, na miejscu 11 Zespół Szkół Artystyczno - Projektowych w Tarnowskich Górach, na miejscu 28 Zespół Szkół Technicznych i Ogólnokształcących w Tarnowskich Górach, na miejscu 37 Zespół Szkół Gastronomiczno - Hotelarskich w Tarnowskich Górach, na miejscu 51 Centrum Edukacji Ekonomiczno - Handlowej w Tarnowskich Górach oraz na miejscu 94 Zespół Szkół Budowlano - Architektonicznych.

Szkoły zawodowe

Mimo że liczba zasadniczych szkół zawodowych w zasadzie pozostaje na niezmiennym poziomie, to w latach 2010-2015 obserwujemy spadek liczby uczniów oraz liczby absolwentów tych szkół.

Tabela 15 *Zasadnicze szkoły zawodowe i szkoły przysposabiające do pracy zawodowej specjalne, uczniowie i absolwenci razem*

2010	2011	2012	2013	2014	2015
Zasadnicze szkoły zawodowe i szkoły przysposabiające do pracy zawodowej specjalne razem, ogółem [ob.]					
13	14	15	13	13	13
uczniowie [osoba]					
987	964	886	810	820	729
absolwenci [osoba]					
331	291	336	273	184	241

Źródło: analizy własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

Większość absolwentów zasadniczych szkół zawodowych (z wyłączeniem specjalnych) stanowią mężczyźni (bez względu na rok pomiaru).

Tabela 16 *Zasadnicze szkoły zawodowe dla młodzieży bez specjalnych*

2010	2011	2012	2013	2014	2015
zasadnicze szkoły zawodowe dla młodzieży bez specjalnych					
uczniowie ogółem [osoba]					
783	747	661	600	607	562
absolwenci - mężczyźni, ogółem [osoba]					
194	159	180	138	96	136
absolwenci - kobiety, ogółem [osoba]					
86	79	103	86	53	59

Źródło: analizy własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

W latach 2012-2015 zaobserwowano wzrost liczby uczniów z niepełnosprawnościami (6 do 10), który zaistniał tylko za pośrednictwem mężczyzn (od 3 w 2012 do 9 w roku 2015). Liczba uczniów w szkołach specjalnych przysposabiających do pracy zawodowej, a przypadających na 1 oddział, pozostała w latach 2010-2015 na niezmiennym poziomie (między 7 a 8 osób).

Tabela 17 *Uczniowie i absolwenci w oddziałach specjalnych, integracyjnych, ogólnodostępnych*

2012	2013	2014	2015
uczniowie w oddziałach specjalnych, integracyjnych, ogólnodostępnych			
6	7	10	10
uczniowie - dziewczęta w oddziałach specjalnych, integracyjnych, ogólnodostępnych			
3	3	3	1
uczniowie - mężczyźni w oddziałach specjalnych, integracyjnych, ogólnodostępnych			
3	4	7	9
absolwenci w oddziałach specjalnych, integracyjnych, ogólnodostępnych			
2	0	1	2

Źródło: analizy własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

Licea i technika

Jeśli chodzi o szkoły ogólnokształcące, to liczba szkół w tej kategorii jest stabilna od 2010 roku do 2015 roku, przy czym systematycznie co roku spadała liczba uczniów (od 3101 do 2431) i nieznacznie spadła liczba absolwentów (896 do 838).

Tabela 18 *Szkoły ogólnokształcące razem, ich uczniowie i absolwenci*

2010	2011	2012	2013	2014	2015
Szkoły ogólnokształcące razem, ogółem [ob.]					
11	11	11	11	12	12

uczniowie [osoba]					
3 101	3 087	2 902	2 762	2 540	2 431
absolwenci [osoba]					
896	924	973	909	879	838

Źródło: analizy własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

W liceach dla dorosłych w latach 2010-2015 liczba absolwentów wzrosła: w przypadku mężczyzn dwukrotnie, a kobiet - czterokrotnie.

Tabela 19 *Licea ogólnokształcące dla dorosłych, uczniowie i absolwenci*

2010	2011	2012	2013	2014	2015
licea ogólnokształcące dla dorosłych [ob.]					
2	2	2	2	3	3
uczniowie ogółem [osoba]					
430	452	544	685	700	683
absolwenci - mężczyźni ogółem [osoba]					
45	48	45	52	88	85
absolwenci - kobiety, ogółem [osoba]					
26	44	66	55	72	110

Źródło: analizy własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

Jeśli chodzi o uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, to w latach 2012-2015 zanotowano spadek ich liczby (z 31 do 25), który stał się udziałem tylko kobiet (z 16 w 2012 do 9 w 2015). Trzykrotnie w analizowanym okresie wzrosła liczba uczniów z indywidualnym trybem nauczania (3 do 9).

Tabela 20 *Uczniowie w oddziałach specjalnych, integracyjnych, ogólnodostępnych na poziomie licealnym*

2012	2013	2014	2015
uczniowie w oddziałach specjalnych, integracyjnych, ogólnodostępnych			
31	22	26	25
uczniowie - dziewczęta w oddziałach specjalnych, integracyjnych, ogólnodostępnych			
16	11	10	9
uczniowie - mężczyźni w oddziałach specjalnych, integracyjnych, ogólnodostępnych			
15	11	16	16
absolwenci w oddziałach specjalnych, integracyjnych, ogólnodostępnych			
3	9	9	11
uczniowie niepełnosprawni indywidualnie nauczani			
3	1	6	9

Źródło: analizy własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

W przypadku techników w okresie 2012-2015 wzrosła liczba uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (11 do 16), w czym swój zdecydowany udział mają mężczyźni (7 do 12 osób). Analogiczna sytuacja ma miejsce w liceach, gdzie wzrosła liczba uczniów nauczanych indywidualnie (2 do 6).

Tabela 21 *Technika (łącznie z technikami uzupełniającymi, liceami profilowanymi oraz szkołami ogólnokształcącymi, artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe) bez specjalnych*

2012	2013	2014	2015
uczniowie w oddziałach specjalnych, integracyjnych, ogólnodostępnych			
11	17	14	16
uczniowie - dziewczęta w oddziałach specjalnych, integracyjnych, ogólnodostępnych			
4	7	5	4
uczniowie - mężczyźni w oddziałach specjalnych, integracyjnych, ogólnodostępnych			
7	10	9	12
absolwenci w oddziałach specjalnych, integracyjnych, ogólnodostępnych			
5	2	1	1
uczniowie niepełnosprawni indywidualnie nauczani			
2	1	3	6

Źródło: analizy własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

OCHRONA ZDROWIA I POMOC SPOŁECZNA

Mieszkańcy Powiatu Tarnogórskiego objęci są opieką medyczną prowadzoną głównie w Wielospecjalistycznym Szpitalu Powiatowym S.A. im. Bronisława Hagera w Tarnowskich Górach, którego organem założycielskim jest Powiat Tarnogórski. Szpital ten jest największym szpitalem wielospecjalistycznym w Powiecie. Placówka prowadzi działalność w ramach 14 oddziałów, zakładu diagnostycznego i leczniczego, SOR-u, szkoły rodzenia oraz zespołu przyszpitalnych poradni specjalistycznych. Każdego roku z hospitalizacji korzysta około 17000 pacjentów, a z usług poradni specjalistycznych ponad 40000 osób. Szpital rozpoczął działalność w kwietniu 1977 roku. Nosił wtedy nazwę Szpitala Miejskiego Nr 3 w Tarnowskich Górach. Na skutek licznych reorganizacji w służbie zdrowia, nazwa jego ulegała kolejnym przekształceniom, a w lipcu 2010 roku szpital stał się Niepublicznym Zakładem Opieki Zdrowotnej, pod postacią spółki akcyjnej. Przez cały okres istnienia szpitala leczono tu ponad 550000 pacjentów. Do ważnych jednostek ochrony zdrowia działających ponadlokalnie należą także Górnośląskie Centrum Rehabilitacji w Tarnowskich Górach, Zakład Pulmonologii w Tarnowskich Górach oraz Szpital św. Kamila Zakonu OO. Kamilianów w Tarnowskich Górach.

W zakresie ochrony zdrowia w latach 2010-2015 wzrosła liczba przychodni, aptek i punktów aptecznych.

Tabela 22 *Przychodnie, apteki i punkty apteczne*

2010	2011	2012	2013	2014	2015
przychodnie					
78	89	86	88	94	92
apteki					
36	40	40	40	41	40
punkty apteczne					
5	6	5	4	6	6

Źródło: analizy własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

Analizując obszar pomocy społecznej w Powiecie Tarnogórskim, wskazać należy liczbę gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej.

W latach 2010-2014 w zasadzie na stałym poziomie utrzymywał się odsetek osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej (5,6% w 2010 a 5% w 2014). W stosunku do 2010 roku wzrosła jednak liczba gospodarstw, które korzystały z pomocy społecznej. Dotyczy to szczególnie gospodarstw poniżej kryterium dochodowego.

Tabela 23 *Gospodarstwa domowe korzystające ze świadczeń rodzinnych [w liczbach]*

2010	2011	2012	2013	2014
Ogółem				
2 666	2 751	2 722	2 897	2 707
poniżej kryterium dochodowego				
1 535	1 548	1 751	1 916	1 738
powyżej kryterium dochodowego				
1 131	1 203	971	981	969

Źródło: analizy własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

W latach 2010-2014 systematycznie zmniejszała się natomiast liczba rodzin otrzymujących zasiłki rodzinne z 3662 rodzin w 2010 roku do 2574 (w pozostałych latach: 3332 w 2011, 2918 w 2012, 2732 w 2013). Odnotować należy jednak spadek liczby rodzin pobierających zasiłki rodzinne na dzieci (w roku 2010 łącznie 3662 rodziny, w roku 2011 – 3332, w 2012 – 2918, w 2013 - 2732, w 2014 – 2574).

Dla osób życiowo niesamodzielnych na obszarze Powiatu Tarnogórskiego działają placówki stacjonarnej pomocy społecznej. Od roku 2010 utworzone zostały 3 takie placówki, co spowodowało wzrost liczby miejsc oraz mieszkańców z nich korzystających.

Tabela 24 Placówki stacjonarnej pomocy społecznej, miejsca i ich mieszkańcy

2010	2011	2012	2013	2014	2015
placówki (z filiami) - liczba obiektów					
9	10	9	10	12	12
domy pomocy społecznej - liczba obiektów					
6	6	6	6	6	6
miejsca (łącznie z filiami)					
562	563	568	696	779	777
mieszkańcy (łącznie z filiami)					
559	551	554	644	720	718

Źródło: analizy własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

Wśród beneficjentów pomocy społecznej najwięcej jest osób niepełnosprawnych intelektualnie, a najmniej - osób bezdomnych (dodać należy, że dla tej kategorii dostępnych jest w 2015 roku 40 miejsc, o 15 więcej niż w 2010). Zwraca uwagę znaczny wzrost osób w podeszłym wieku, ich liczba wzrosła trzykrotnie w analizowanym okresie.

Tabela 25 Liczba mieszkańców w placówkach stacjonarnej pomocy społecznej

2010	2011	2012	2013	2014	2015
mieszkańcy - przewlekle psychicznie chorzy					
130	130	130	130	130	130
mieszkańcy - niepełnosprawni intelektualnie dorośli, dzieci i młodzież					
222	209	208	208	208	209
mieszkańcy - osoby bezdomne					
25	26	30	32	25	28
mieszkańcy - osoby w podeszłym wieku					
52	56	56	71	174	157
mieszkańcy - przewlekle somatycznie chorzy					
130	130	130	130	130	130

Źródło: analizy własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

KULTURA

Działalność kulturalna Powiatu w głównej mierze prowadzona jest przez samorządową instytucję kultury Centrum Kultury Śląskiej w Nakle Śląskim oraz Powiatowy Młodzieżowy Dom Kultury im. Henryka Jordana. Centrum Kultury Śląskiej działające od 1 stycznia 2013 r. oferuje odwiedzającym wystawy stałe i tymczasowe, wernisaże, warsztaty edukacyjne, prelekcje multimedialne, sesje śląskoznawcze z udziałem przedstawicieli świata nauki i środowisk artystycznych, wykłady, spotkania z wybitnymi osobowościami, koncerty, działalność wydawniczą i naukową, imprezy rekreacyjno-edukacyjne oraz konferencje. Powiatowy

Młodzieżowy Dom Kultury im. Henryka Jordana prowadzi z kolei działalność dla dzieci i młodzieży w zakresie wystaw, spektakli, zajęć teatralnych i sportowych, edukacji przedszkolnej, językowej i muzycznej, modelarstwie itp.

Na terenie Powiatu Tarnogórskiego funkcjonuje ponadto szereg znanych obiektów oraz wydarzeń kulturalnych tworzących atrakcyjną ofertę zarówno dla mieszkańców Powiatu a także dla odwiedzających jego teren turystów i gości. Każda z gmin wchodzących w skład Powiatu Tarnogórskiego organizuje cykle imprez kulturalnych, festynów, koncertów i festiwali oraz zarządza obiektami muzealnymi i wystawienniczymi oferującymi możliwość zwiedzania oraz szeroki wachlarz zajęć umożliwiających obcowanie z kulturą.

W latach 2013-2015 zorganizowano w Powiecie 15 imprez masowych, po 4 w roku 2013 i 2014 (wszystkie na terenie otwartym) oraz 7 w 2015 (z czego 3 na terenie otwartym). Łączna liczba ich uczestników wzrosła z 10700 osób do 17350 (ze wstępu wolnego skorzystało 16 200, w 2013 - 7700).

Na terenie Powiatu Tarnogórskiego działa 12 obiektów klasyfikowanych jako "centra, domy, ośrodki kultury, kluby świetlice". Ich liczba pozostaje niezmienna od 2011 roku. Mimo tego, maleje liczba organizowanych przez nie imprez, a w konsekwencji liczba ich uczestników.

Tabela 26 *Imprezy i uczestnicy imprez*

2011	2012	2013	2014	2015
imprezy [szt]				
982	835	648	597	653
uczestnicy imprez [osoba]				
75 450	78 649	78 999	84 192	72 188

Źródło: analizy własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

Podkreślić należy, że większa część tych obiektów jest przystosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych, zarówno jeśli chodzi o wejście do budynku, jak i warunki w jego wnętrzu.

Tabela 27 *Udogodnienia dla osób niepełnosprawnych w centrach, domach, ośrodkach kultury, klubach, świetlicach*

2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015
obiekty przystosowane dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich: wejście do budynku				obiekty przystosowane dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich: udogodnienia wewnątrz budynku			
8	8	9	7	4	4	8	7

Źródło: analizy własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

Nieco inną tendencję aktywności kulturalnej można zaobserwować w przypadku grup

artystycznych i kół. Odnosnie tych pierwszych - wzrasta liczba zarówno grup jak i ich członków; maleje natomiast liczba kół, jak i liczba ich członków.

Tabela 28 Grupy i koła oraz ich członkowie

2011	2012	2013	2014	2015	2011	2012	2013	2014	2015
grupy artystyczne [szt]					koła (kluby) [szt]				
75	94	76	84	91	73	54	62	65	45
członkowie grup artystycznych [osoba]					członkowie kół (klubów) [osoba]				
1 775	2 017	1 712	2 101	2 591	1 994	1 328	1 440	1 778	1 226

Źródło: analizy własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

Na terenie Powiatu w latach 2010-2014 funkcjonowały 2 muzea. Muzeum Chleba, Szkoły i Ciekawostek w Radzionkowie oraz Muzeum w Tarnowskich Górach (Muzeum Miejskie). W roku 2015 otwarto w Radzionkowie - Centrum Dokumentacji Deportacji Górnolazaków do ZSRR w 1945 roku. Liczba osób zwiedzających obiekty została zaprezentowana poniżej:

Tabela 29 Muzea [szt]

2010	2011	2012	2013	2014	2015
muzea [ob.]					
2	2	2	2	2	3
zwiedzający muzea [osoby]					
108 800	97 471	41 132	111 210	127 579	158 008

Źródło: analizy własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

Analizując współpracę muzeów z podmiotami oświatowymi należy podkreślić jej znaczne osłabienie. 14-krotnie zmalała liczba imprez oświatowych organizowanych w tego rodzaju miejscach: z 4198 w 2010 roku do 304 w 2015 roku.

Tabela 30 Imprezy oświatowe w muzeach [szt]

2010	2011	2012	2013	2014	2015	2010	2011	2012	2013	2014	2015
odczyty/prelekcje/spotkania						warsztaty					
1 024	9	18	9	14	12	1 000	0	0	0	0	1
seanse filmowe						imprezy plenerowe					
1 001	0	0	0	3	3	3	1	0	5	2	1
koncerty						lekcje zajęcia					
13	10	10	0	10	11	1 153	75	162	0	265	110
konkursy						sesje i seminaria naukowe/sympozja					
1	0	0	0	10	2	3	0	2	0	0	0

Źródło: analizy własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

Dodać należy, że wzrasta liczba wystaw w różnych innych instytucjach kultury (w stosunku do roku 2014 dwukrotnie).

Tabela 31 Wystawy w obiektach działalności wystawienniczej [szt]

2010	2011	2012	2013	2014	2015
20	15	5	15	13	25

Źródło: analizy własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

ADMINISTRACJA

Nowocześnie zarządzana jednostka administracji publicznej jest dziś konieczną odpowiedzią na wzrost innowacyjności, postęp technologiczny, wyższy poziom wykształcenia społeczeństwa, wzrost konkurencyjności i przedsiębiorczości oraz wyższe wymagania dotyczące kwalifikacji czy wyposażenia instytucji. Powoduje to konieczność podniesienia jakości świadczonych usług poprzez wprowadzenie takich rozwiązań, które spowodują skrócenie czasu załatwiania spraw, zminimalizowanie ilości odwołań od wydanych decyzji, skrócenie kolejek w newralgicznych komórkach urzędu, sprawniejszą obsługę korespondencji, skarg, petycji i wniosków, oraz ograniczenie do minimum błędów w przeprowadzanych procedurach. struktura organizacyjna Starostwa Powiatowego w Tarnowskich Górach, funkcjonowanie w jego ramach e-urzędu, posiadany zasób kadrowy, podnoszenie kwalifikacji w ramach uczestnictwa w szkoleniach, gwarantują realizację przypisanych ustawą o samorządzie powiatowym zadań. W tym obszarze działania najbardziej obciążone obsługą interesantów wydziały Starostwa to: Wydział Budownictwa i Architektury; Wydział Komunikacji, Transportu i Dróg Publicznych; Geodeta Powiatowy; Wydziału Ochrony Środowiska i Rolnictwa oraz Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności.

Najważniejszym elementem finansowania wydatków Powiatu, oprócz środków własnych są dotacyjne środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej. Już bezpośrednio po wstąpieniu do Unii Europejskiej, w perspektywie finansowej 2004-2006 Powiat Tarnogórski otrzymał dofinansowanie na realizację 12 projektów w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego (ZPORR). Z kolei w perspektywie finansowej 2007-2013 Powiat zrealizował łącznie 14 projektów dofinansowanych głównie z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego ale także z Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka i Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Szczegółowe zestawienie tych projektów przedstawia poniższa tabela.

Tabela 32 Zestawienie projektów dofinansowanych ze środków UE w perspektywie 2007-2013

Nazwa projektu Przedmiot projektu	Nr działania	Dofinansowanie w zł	Wartość projektu w zł
Przebudowa skrzyżowania ulic Gliwickiej - Wyszyńskiego - Legionów w Tarnowskich Górach Przedmiotem projektu była przebudowa skrzyżowania ulic Gliwickiej, Wyszyńskiego i Legionów oraz ulica Legionów.	RPO WSL 2007 – 2013 Priorytet - VII – Transport Działanie/poddziałanie: 1.2 - Modernizacja i rozbudowa infrastruktury uzupełniającej kluczową sieć drogową	1 064 288,76	1 252 825,61
Od klepiska do boiska – kompleks rekreacyjno - sportowy przy PMDK im. Henryka Jordana w Tarnowskich Górach Przedmiotem całego zamierzenia inwestycyjnego był projekt budowy i przebudowy infrastruktury sportowo – rekreacyjnej	RPO WSL 2007 – 2013 Priorytet- IX - Zdrowie i rekreacja, Działanie/poddziałanie: 3 - Lokalna infrastruktura sportowa	1 597 178,50	1 954 420,16
Remont internatu, kuchni i stołówki w Specjalnym Ośrodku Szkolno - Wychowawczym w Tarnowskich Górach Przedmiotem całego zamierzenia inwestycyjnego był projekt przebudowy, rozbudowy, adaptacji i zmiany sposobu użytkowania internatu i kuchni wraz ze stołówką. Celem inwestycji było dostosowanie istniejących budynków dla osób niepełnosprawnych fizycznie oraz dla osób ograniczonym rozwojem umysłowym.	RPO WSL 2007 – 2013 Priorytet - VIII - Infrastruktura edukacyjna, Działanie/poddziałanie: 2 - Infrastruktura placówek oświaty	4 230 228,81	5 329 495,41
Właściwe zarządzanie środowiskiem gwarantem bezpieczeństwa i zdrowia mieszkańców Powiatu Tarnogórskiego Przedmiotem projektu było utworzenie ogólnodostępnej bazy danych zawierającej informacje o stanie środowiska naturalnego Powiatu Tarnogórskiego w zakresie wody, powietrza oraz gleby. Baza zawiera informacje z przeprowadzonego monitoringu powietrza, wody i gleb.	RPO WSL 2007 – 2013 Priorytet - V – Środowisko, Działanie/poddziałanie: 4 - Zarządzanie środowiskiem	562 809,87	675 864,91
Zakup niezbędnego sprzętu medycznego do poprawy jakości i bezpieczeństwa hospitalizowanych pacjentów Wielospecjalistycznego Szpitala Powiatowego w Tarnowskich Górach Projekt obejmował zakup niezbędnego sprzętu medycznego dla jednostki. Projekt miał na celu podniesienie standardu opieki medycznej, oferowanej przez jednostkę.	RPO WSL 2007 – 2013 Priorytet - IX - Zdrowie i rekreacja, Działanie/poddziałanie: 1 - Infrastruktura leczenia zamkniętego	3 085 651,72	3 839 808,66
Kopalnia kultury - system informacji kulturalnej o Powiecie Tarnogórskim Przedmiotem projektu była budowa systemu e-informacji kulturalnej o Powiecie Tarnogórskim.	RPO WSL 2007 – 2013 Priorytet - IV – Kultura, Działanie/poddziałanie: 2 - System informacji kulturalnej	275 365,20	325 972,07
Festiwal Kultury Powiatu Tarnogórskiego Przedmiotem projektu była organizacja cyklu wydarzeń kulturalnych na terenie	RPO WSL 2007 – 2013 Priorytet - IV – Kultura, Działanie/poddziałanie:	425 234,58	504 769,72

wszystkich gmin wchodzących w skład Powiatu Tarnogórskiego oraz opracowanie Strategii Rozwoju Kultury w Powiecie Tarnogórskim na lata 2010-2020. Partnerzy: Gmina Tarnowskie Góry, Gmina Radzionków, Gmina Kalety, Gmina Miasteczko Śląskie, Gmina Krupski Młyn, Gmina Tworóg, Gmina Ożarówice, Gmina Zbrosławice, Gmina Świerklaniec	3 - Promocja kultury Powiat/Gmina: tarnogórski/Tarnowskie Góry		
Inwestuj w MSAG czyli Projekt Promocji Inwestycyjnej Terenów Międzygminnej Strefy Aktywności Gospodarczej w Powiecie Tarnogórskim Głównym celem projektu było przygotowanie i przeprowadzenie kompleksowej kampanii promującej ofertę inwestycyjną terenów wchodzących w skład Międzygminnej Strefy Aktywności Gospodarczej w Powiecie Tarnogórskim oraz uczestnictwo w targach międzynarodowych i krajowych w celu rozpowszechnienia informacji o terenach inwestycyjnych MSAG wśród inwestorów krajowych i zagranicznych.	RPO WSL 2007 – 2013 Priorytet – I - Badania i rozwój technologiczny, innowacje i przedsiębiorczość, Działanie/poddziałanie: 1.2 - Promocja inwestycyjna	362 003,23	518 823,31
Wszystkie drogi prowadzą do nas - promocja turystyczna Powiatu Tarnogórskiego Przedmiotem projektu była promocja turystyczna Powiatu Tarnogórskiego, mająca na celu wzrost rozpoznawalności oferty turystycznej Powiatu Tarnogórskiego, w tym opracowanie Strategii Rozwoju Turystyki w Powiecie Tarnogórskim na lata 2011-2020.	RPO WSL 2007 – 2013 Priorytet – III – Turystyka, Działanie/poddziałanie: 4 - Promocja turystyki	402 759,21	483 177,29
Centrum Kultury Śląskiej Przedmiotem całego zamierzenia inwestycyjnego było utworzenie „Centrum Kultury Śląskiej na bazie Pałacu Donnersmarcków w Nakle Śląskim. Projekt umożliwił utworzenie bazy dla działań kulturalnych, obejmujących zagadnienia z zakresu kultywowania kultury regionalnej Śląska. W Centrum prowadzona jest działalność muzealna, animacja kulturalna, galeria sztuki, realizowane są zadania edukacji regionalnej. Ekspozycje związane są z twórczością plastyczną, piśmienniczą, muzyczną, rękodzielniczą, rzemieślniczą mieszkańców Śląska.	RPO WSL 2007 – 2013 Priorytet – IV – Kultura, Działanie/poddziałanie: 1 - Infrastruktura kultury	4 812 116,82	7 465 581,94
RAZEM W RAMACH RPO WSL 2007-2013		16 817 636,70	22 350 739,08
Przeciwdziałamy wykluczeniu cyfrowemu – Internet w domu i w szkole Celem projektu było wsparcie najzdolniejszej młodzieży uczęszczającej do szkół ponadgimnazjalnych w Powiecie, która z powodu trudności materialnych nie posiada dostępu do internetu. Projektem objęto 50 gospodarstw domowych spełniających kryterium dochodowe, upoważniające do otrzymania wsparcia w ramach pomocy społecznej. Wybrani zostali uczniowie, którzy byli najzdolniejsi, a jednocześnie barierą dla nich był wysoki koszt zakupu sprzętu komputerowego oraz oprogramowania. Uczniowie otrzymali laptopy i dostęp do internetu do końca 2018 roku. Ponadto zakupiono łącznie 30 zestawów	Program Innowacyjna Gospodarka, działanie 8.3 Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu e-inclusion.	857 579,55	1 008 917,12

komputerowych z oprogramowaniem dla dwóch szkół, w których odbyły się szkolenia młodzieży i ich rodzin.			
Mam zawód mam pracę w regionie – Umowa partnerska na rzecz realizacji projektu systemowego pod nazwą „Mam zawód w regionie” Podniesienie jakości szkolnictwa zawodowego poprzez doradztwo zawodowe grupowe i indywidualne, kursy zawodowe, zajęcia wyrównawcze, wizyty studyjne oraz doposażenie pracowni praktycznej nauki zawodu i zakup materiałów dydaktycznych.	Program Operacyjny Kapitał Ludzki Priorytet: IX Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach Działanie: 9.2 Podniesienie atrakcyjności i jakości szkolnictwa zawodowego	3 673 036,24	4 280 723,77
Nauka drogą do sukcesu na Śląsku – projekt systemowy w ramach POKL 2007-2013. Celem projektu były stypendia dla uczniów szczególnie uzdolnionych.	Program Operacyjny Kapitał Ludzki 9.1.3. Pomoc stypendialna dla uczniów szczególnie uzdolnionych	54 443,00	54 443,00
Poprawa efektywności, jakości i przejrzystości JST Powiatu Tarnogórskiego – szkolenia Głównym celem projektu były szkolenia dla pracowników powiatu oraz gmin, uczestniczących w projekcie w roli Partnerów.	Program Operacyjny Kapitał Ludzki	1 379 110,00	1 533 378,80
RAZEM INNE		5964168,79	6 877 462,69
ŁĄCZNIE 14 PROJEKTÓW W RAMACH PERSPEKTYWY 2007-2013		22 781 805,49	29 228 201,77

Źródło: dane Powiatu Tarnogórskiego

W latach 2014-2020 utworzono 16 Programów Regionalnych, które finansuje budżet Komisji Europejskiej łączną kwotą 31,2 mld euro, a które zarządzane są na poziomie poszczególnych regionów. Dostępne środki służą zmniejszeniu dysproporcji w rozwoju regionów należących do Unii Europejskiej. Największą pulą środków, bo blisko 3,47 mld euro (co stanowi ok. 11% całej alokacji przyznanej na Programy Regionalne), dysponuje Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014-2020. Na tę sumę składają się środki z dwóch funduszy: Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz Europejskiego Funduszu Społecznego, co pozwala na realizację kompleksowych projektów w obszarze nie tylko inwestycji infrastrukturalnych, ale też wsparcia kapitału ludzkiego. Blisko 1/3 alokacji programu, tj. 1,108 mld euro, stanowią środki dedykowane Zintegrowanym i Regionalnym Inwestycjom Terytorialnym w czterech subregionach województwa śląskiego: północnym, centralnym, zachodnim i południowym. Powiat Tarnogórski wchodzi w terytorium Subregionu Centralnego, które podzielone jest na podregiony. Jednym z nich jest podregion bytomski zrzeszający jednostki z terenu Powiatów Tarnogórskiego i Lublinieckiego oraz miasta Bytom i Piekary Śląskie. Związek Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego, zrzesza 81 członków - jednostek samorządu terytorialnego Województwa Śląskiego. W jego skład wchodzi 14 miast na prawach powiatu, 8 powiatów ziemskich, w tym Powiat Tarnogórski, oraz zlokalizowane na jego terenie gminy. Strategia ZIT reguluje współpracę obejmującą realizację projektów na ogólną kwotę ponad 2,6 mld złotych, w ramach wydzielonych priorytetów Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020. Pozwala to na odpowiedzenie na potrzeby i problemy poszczególnych subregionów poprzez realizację strategicznych zintegrowanych projektów. Obecna perspektywa finansowa 2014-2020 oraz możliwość funkcjonowania w ramach ZIT Subregionu Centralnego, stwarza Powiatowi Tarnogórskiemu szansę na pozyskanie dofinansowania ze środków unijnych z przeznaczeniem na realizację wielu priorytetowych projektów. Konsultacje Strategii ZIT Subregionu Centralnego pozwoliły zdiagnozować i zidentyfikować projekty, które planowane są w pierwszej kolejności do realizacji w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020. Ich zestawienie zawiera poniższa tabela.

Tabela 33 Zestawienie projektów planowanych do realizacji w ramach perspektywy 2014-2020

Proponowane projekty w podziale na priorytety oraz działania [tytuł projektu/typ i zakres projektu]	Źródło finansowania [EFRR lub/i EFS]	Kwota całkowita brutto realizacji projektu w PLN	Wnioskowana kwota dofinansowania
Powiatowe Centrum Usług Społecznych – rozwój usług społecznych dla mieszkańców Powiatu Tarnogórskiego	EFRR - Priorytet IX: Włączenie społeczne, Działanie 9.1. Aktywna integracja, poddziałanie 9.2.1 Rozwój usług społecznych i zdrowotnych Wiązka projektów ZIT REWITALIZACJA	2 352 941,18 zł	2 000 000,00 zł
Inkubator sukcesu	EFRR - Oś priorytetowa IX Regionalny rynek pracy, działanie 7.3 Wsparcie dla osób zamierzających rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej, poddziałanie 7.3.1 Promocja samozatrudnienia na obszarach rewitalizowanych Wiązka projektów ZIT PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ	1 514 192,14	1 438 482,53 zł
Powiatowa Akademia Sukcesu Ucznia Szkoły Zawodowej	EFRR - Oś Priorytetowa XI Wzmocnienie potencjału edukacyjnego, działanie 11.2 Dostosowanie oferty kształcenia zawodowego do potrzeb lokalnego rynku pracy – kształcenie zawodowe uczniów, poddziałanie 11.2.1 Wsparcie szkolnictwa zawodowego – ZIT Wiązka projektów ZIT SZKOŁY ZAWODOWE	6 051 344,94 zł	5 748 777,69 zł
Kursy ICT i języka obcego dla mieszkańców Powiatu Tarnogórskiego	EFRR - Oś Priorytetowa XI Wzmocnienie potencjału edukacyjnego, działanie 11.4 Podnoszenie kwalifikacji zawodowych osób dorosłych, poddziałanie 11.4.1 Kształcenie ustawiczne ZIT Wiązka projektów ZIT KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE I ICT	2 833 881,47 zł	2 408 799,25 zł
Termomodernizacja budynku I Liceum Ogólnokształcącego im. S. Sempołowskiej w Tarnowskich Górach	EFRR - Oś Priorytetowa IV Efektywność energetyczna, odnawialne źródła energii i gospodarka niskoemisyjna, działanie 4.3 Efektywność energetyczna i odnawialne źródła energii w infrastrukturze publicznej i mieszkaniowej, poddziałanie 4.3.1 Efektywność energetyczna i odnawialne źródła energii w infrastrukturze publicznej i mieszkaniowej -ZIT Wiązka projektów ZIT TERMOMODERNIZACJA I SIECI CIEPŁOWNICZE	2 286 372,71 zł	1 725 716,14 zł
Termomodernizacja budynków II Liceum Ogólnokształcącego im. Stanisława Staszica w Tarnowskich Górach, ul. Piłsudskiego 1	EFRR - Oś Priorytetowa IV Efektywność energetyczna, odnawialne źródła energii i gospodarka niskoemisyjna, działanie 4.3 Efektywność energetyczna i odnawialne źródła energii w infrastrukturze publicznej i mieszkaniowej, poddziałanie 4.3.1 Efektywność energetyczna i odnawialne źródła energii w infrastrukturze publicznej i mieszkaniowej -ZIT Wiązka projektów ZIT TERMOMODERNIZACJA I SIECI CIEPŁOWNICZE	2 832 060,16 zł	2 306 332,38 zł
Termomodernizacja budynków Zespołu Szkół Techniczno-Usługowych w Tarnowskich Górach ul. Pokoju 14	EFRR - Oś Priorytetowa IV Efektywność energetyczna, odnawialne źródła energii i gospodarka niskoemisyjna, działanie 4.3 Efektywność energetyczna i odnawialne źródła energii w infrastrukturze publicznej i mieszkaniowej, poddziałanie 4.3.1 Efektywność energetyczna i odnawialne źródła energii w infrastrukturze publicznej i mieszkaniowej -ZIT Wiązka projektów ZIT TERMOMODERNIZACJA I SIECI CIEPŁOWNICZE	1 786 299,41 zł	1 208 369,94 zł

Termomodernizacja budynku szkoły Specjalnego Ośrodka Szkolno - Wychowawczego w Tarnowskich Górach, ul. Strzelców Bytomskich 7	EFRR - Oś Priorytetowa IV Efektywność energetyczna, odnawialne źródła energii i gospodarka niskoemisyjna, działanie 4.3 Efektywność energetyczna i odnawialne źródła energii w infrastrukturze publicznej i mieszkaniowej, poddziałanie 4.3.1 Efektywność energetyczna i odnawialne źródła energii w infrastrukturze publicznej i mieszkaniowej -ZIT Wiązka projektów ZIT TERMOMODERNIZACJA I SIECI CIEPŁOWNICZE	1 775 741,81 zł	1 343 676,27 zł
Adaptacja budynku przy ul. Sienkiewicza 16 w Tarnowskich Górach na potrzeby utworzenia Centrum Usług Społecznych	EFRR - Oś Priorytetowa X Rewitalizacja oraz infrastruktura społeczna i zdrowotna, działanie 10.2 Rozwój mieszkalnictwa socjalnego, wspomaganego i chronionego oraz infrastruktury usług społecznych, działanie 10.2.1 Rozwój mieszkalnictwa socjalnego, wspomaganego i chronionego oraz infrastruktury usług społecznych ZIT Wiązka projektów ZIT USŁUGI SPOŁECZNE	3 985 172,85 zł	1 924 838,49 zł
Remont i wyposażenie warsztatów w Zespole Szkół Technicznych i Ogólnokształcących Tarnowskich Górach	EFRR - Oś Priorytetowa XII Infrastruktura edukacyjna, działanie 12.2 Infrastruktura kształcenia zawodowego, poddziałanie 12.2.1 Infrastruktura kształcenia zawodowego ZIT Wiązka projektów ZIT SZKOŁY ZAWODOWE	7 954 397,93 zł	4 464 414,20 zł
Termomodernizacja budynku Domu Pomocy Społecznej „Przyjaźń” w Tarnowskich Górach	EFRR - Oś Priorytetowa IV Efektywność energetyczna, odnawialne źródła energii i gospodarka niskoemisyjna, działanie 4.3 Efektywność energetyczna i odnawialne źródła energii w infrastrukturze publicznej i mieszkaniowej, poddziałanie 4.3.1 Efektywność energetyczna i odnawialne źródła energii w infrastrukturze publicznej i mieszkaniowej -ZIT Wiązka projektów ZIT TERMOMODERNIZACJA I SIECI CIEPŁOWNICZE	3 007 196,24 zł	2 556 116,80 zł
Termomodernizacja budynków Wielospecjalistycznego Szpitala Powiatowego S.A. W Tarnowskich Górach	EFRR - Oś Priorytetowa IV Efektywność energetyczna, odnawialne źródła energii i gospodarka niskoemisyjna, działanie 4.3 Efektywność energetyczna i odnawialne źródła energii w infrastrukturze publicznej i mieszkaniowej, poddziałanie 4.3.1 Efektywność energetyczna i odnawialne źródła energii w infrastrukturze publicznej i mieszkaniowej -ZIT Wiązka projektów ZIT TERMOMODERNIZACJA I SIECI CIEPŁOWNICZE	1 321 738,64	1 123 477,84 zł
Programy profilaktyczne oraz poradnictwo psychologiczne dla mieszkańców Powiatu Tarnogórskiego	EFS - Oś Priorytetowa VIII Regionalne kadry gospodarki opartej na wiedzy, działanie 8.3 Poprawa dostępu do profilaktyki, diagnostyki i rehabilitacji leczniczej ułatwiającej pozostanie w zatrudnieniu i powrót do pracy, poddziałanie 8.3.1 Realizowanie aktywizacji zawodowej poprzez zapewnienie właściwej opieki zdrowotnej – ZIT Wiązka projektów ZIT PROFILAKTYKA ZDROWOTNA	984 533,35 zł	836 853,35 zł
Łącznie		38 685 872,83 zł	29 085 854,88 zł

Źródło: dane Powiatu Tarnogórskiego

Powyżej przedstawione projekty realizowane są w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Subregionu Centralnego województwa śląskiego i wpisują się w następujące wiązki projektów w ramach tego dokumentu: „Rewitalizacja”, „Przedsiębiorczość”, „Szkoly zawodowe”, „Kształcenie językowe i ICT”, „Termomodernizacja i sieci ciepłownicze”, „Profilaktyka zdrowotna” i „Usługi społeczne”. Alokacja w ramach ZIT dla Powiatu Tarnogórskiego wynosi 12% alokacji dla wszystkich jednostek samorządu terytorialnego na terenie powiatu tarnogórskiego oraz 4% alokacji dla jednostek samorządu terytorialnego wchodzących w skład podregionu bytomskiego (tj. jednostek powiatu tarnogórskiego, lublinieckiego, Piekar Śląskich i Bytomia).

Wartość dofinansowania jedynie w obrębie tych projektów (tj. w obrębie projektów ZIT) przewyższa o ponad 30 % wartość środków pozyskanych w perspektywie finansowej 2007-2013.

KOMUNIKACJA I DROGI

Układ komunikacyjny Powiatu Tarnogórskiego tworzą połączenia kolejowe jak i drogowe: krajowe, wojewódzkie, powiatowe i gminne. Ponadto na terenie Powiatu zlokalizowany jest Międzynarodowy Port Lotniczy „Katowice” w Pyrzowicach. Zarządzaniem powiatową siecią dróg zajmuje się Zarząd Dróg Powiatowych, który odpowiada za:

- opracowanie planów finansowych budowy, utrzymania i ochrony dróg oraz obiektów mostowych;
- opracowanie projektów planów rozwoju sieci drogowej i pełnienie funkcji inwestora;
- utrzymanie nawierzchni jezdni, chodników, obiektów inżynierskich, urządzeń zabezpieczających ruch i innych urządzeń związanych z drogą;
- realizację zadań w zakresie inżynierii ruchu, koordynację robót w pasie drogowym;
- prowadzenie ewidencji dróg i drogowych obiektów mostowych;
- przeprowadzanie okresowych kontroli stanu dróg i obiektów mostowych;
- wykonywanie robót interwencyjnych, utrzymaniowych i zabezpieczających;
- dokonywanie okresowych pomiarów ruchu drogowego;
- sadzenie, utrzymanie oraz usuwanie drzew i krzewów oraz pielęgnacji zieleni w pasie drogowym poza obszarami zabudowanymi;
- wydawanie zezwoleń na zajęcie pasa drogowego, na zjazdy z dróg, na przejazdy po drogach

publicznych pojazdów z ładunkiem lub bez ładunku o masie, naciskach osi lub wymiarach przekraczających wielkości określone w odrębnych przepisach;

- pobieranie opłat i kar pieniężnych a także przeciwdziałanie niszczeniu dróg przez ich użytkowników.

Zarząd Dróg Powiatowych zarządza 287,5 kilometrami dróg. Budżet jednostki oscyluje wokół 6 mln złotych.

TURYSTYKA I REKREACJA

Turystyczne i rekreacyjne walory Powiatu Tarnogórskiego, obejmują atrakcje położone na terenie poszczególnych gmin wchodzących w skład Powiatu. O atrakcyjności turystycznej Powiatu decydują obiekty położone na Szlaku Zabytków Techniki (Zabytkowa Kopalnia Srebra i Sztolnia Czarnego Pstrąga w Tarnowskich Górach, Zabytkowa Stacja Wodociągowa „Zawada” w Karchowicach i Muzeum Chleba, Szkoły i Ciekawostek w Radzionkowie), Muzeum w Tarnowskich Górach (Muzeum Miejskie), Centrum Dokumentacji Deportacji Górnoślązaków do ZSRR w 1945 roku w Radzionkowie. Przez teren Powiatu przebiega linia turystycznej Górnośląskiej Kolei Wąskotorowej z 1851 roku (na trasie Bytom – Miasteczko Śląskie). Zlokalizowane są tutaj także ośrodki wypoczynkowe: w Kaletach nad zbiornikiem wodnym Zielona, w Świerklańcu nad zbiornikiem wodnym Nakło-Chechło, ośrodek wypoczynkowy Brzeźnica w Brynku, a także ośrodki jeździeckie: w Zbrostawicach, Tarnowskich Górach i Radzionkowie.

Warto w powyższym kontekście wymienić choćby znajdujące się w Tarnowskich Górach: kompleks zamkowy w Starych Tarnowicach, Park w Reptach a także Park Wodny, Halę sportową, Rynek i wspomniane Sztolnię Czarnego Pstrąga i Kopalnię Srebra w Tarnowskich Górach. W Radzionkowie odwiedzić można oprócz Muzeum Chleba, Szkoły i Ciekawostek oraz Centrum Dokumentacji Deportacji Górnoślązaków do ZSRR w 1945 roku, także Park na terenie Księżej Góry (teren sportowo-rekreacyjny). Miasteczko Śląskie oferuje zwiedzającym i mieszkańcom możliwość korzystania z Górnośląskiej Kolei Wąskotorowej Bytom – Miasteczko Śląskie, zalewu Nakło-Chechło i ścieżki rowerowej "Leśno Rajza", która przebiega także przez Kalety i Tworóg. Atrakcyjne turystycznie są także Ratusz, drewniana dzwonnica oraz kościół pw. Wniebowzięcia NMP i św. Jerzego. Turystycznymi atrakcjami Kalet są Ichtionpark, zalew Zielona oraz ścieżki dydaktyczne i kościół św. Józefa. W gminie Krupski Młyn warto zobaczyć Kaplicę

Bożego Grobu w Potępie i most wiszący nad Małą Panwią oraz skorzystać z terenów sportowo-rekreacyjnych w Krupskim Młynie. W gminie Ożarówce zobaczyć można zabytkowy kościół św. Barbary i zabytkową kaplicę św. Antoniego w Celinach a także tereny rekreacyjne w Zendku oraz na granicy sołectwa Niezdara i Ossy, przylegające do strefy zbiornika „Kozłowa Góra”. Atrakcjami gminy Świerklaniec są zespół Parku w Świerklańcu z Pałacem Kawalera, zbiornik Kozłowa Góra i Pałac Donnersmarcków w Nakle Śląskim wraz z Centrum Kultury Śląskiej. Klasycystyczny pałac i Kościół św. Antoniego w Tworogu, Zespół pałacowo-parkowy w Brynku oraz ośrodek wypoczynkowy Brzeźnica to walory turystyczne gminy Tworóg. W gminie Zbrostawice są to ośrodek jeździecki w Zbrostawicach, kompleks rekreacyjny w Wilkowicach, Pałac w Kamieńcu z XVII wieku, Pałac w Szałszy z XIX w i wspomniana już powyżej zabytkowa Stacja Wodociągowa „Zawada” w Karchowicach.

Analizując dane za lata 2010-2015, w Powiecie Tarnogórskim wzrósł stopień wykorzystania miejsc noclegowych z 21,4% do 22,6%. Pozytywna tendencja wzrostowa jest trendem odwrotnym w stosunku danych dla województwa śląskiego, gdzie stopień wykorzystania miejsc noclegowych maleje.

Tabela 34 Stopień wykorzystania miejsc noclegowych [%]

2010	2011	2012	2013	2014	2015
21,4	23	18,3	19,3	22,9	23,8

Źródło: analizy własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI SPOŁECZNYMI

Współpraca Powiatu z organizacjami społecznymi opiera się o ustawę o pożytku publicznym i wolontariacie. Dominującą formą tej współpracy jest zlecanie realizacji zadań publicznych określonych w rocznym programie współpracy Powiatu Tarnogórskiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3, ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Zgodnie z nim w 2015 roku Zarząd Powiatu zorganizował konkursy ofert i ogłosił następujące nabory:

- otwarty konkurs ofert na realizację zadań publicznych Powiatu Tarnogórskiego w dziedzinie nauki, szkolnictwa wyższego, edukacji, oświaty i wychowania,
- otwarty konkurs ofert na realizację zadań publicznych Powiatu Tarnogórskiego w dziedzinie wspierania i upowszechniania kultury fizycznej i sportu,

- otwarty konkurs ofert na realizację zadań publicznych Powiatu Tarnogórskiego w dziedzinie kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego,
- otwarty konkurs ofert na realizację zadań publicznych Powiatu Tarnogórskiego w dziedzinie ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego,

Na ich wykonanie przeznaczona została kwota 105.000 zł. Kwotą tą wspartych zostało 56 organizacji działających na terenie Powiatu. Współpraca z organizacjami społecznymi realizowana była także w ramach działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie (wspólne działania z Caritasem, stowarzyszeniami, klubami i kołami) i Biura Bezpieczeństwa Publicznego (w ramach współpracy ze Śląskim Wodnym Ochotniczym Pogotowiem Ratunkowym) a także w ramach zespołów opiniujących i doradczych: Powiatowej Rady Działalności Pożytku Publicznego oraz Powiatowej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych przy Staroście Tarnogórskim.

Wśród podmiotów, które działają w sektorze NGO, warto zwrócić uwagę na silną pozycję stowarzyszeń i organizacji społecznych. Na 10 tys. mieszkańców Powiatu, w 2015 przypadało 26 podmiotów działających w tym sektorze (w 2010 roku ich liczba wynosiła 22). Należy w tym miejscu jeszcze podkreślić, że wśród podmiotów NGO zarejestrowanych w Powiecie Tarnogórskim, status OPP (organizacji pożytku publicznego), uprawniający do otrzymania 1% podatku dochodowego od osób fizycznych, posiada dwadzieścia dziewięć jednostek.

W przeliczeniu na 1000 mieszkańców w latach 2010-2015 powoli, aczkolwiek systematycznie wzrasta liczba fundacji i stowarzyszeń (od 2,19 w 2010 roku do 2,58 w roku 2015).

W analizowanym okresie odnotowano wzrost udziału nowo zarejestrowanych podmiotów przynależących do sektora kreatywnego (np. duchowe i materialne dziedzictwo, sztuka, media, wzornictwo, badania i rozwój, rekreacja, kultura) w liczbie nowo zarejestrowanych podmiotów ogółem (od 7,05 w 2010 roku do 7,31 w roku 2015).

Tabela 35 Organizacje społeczne na 1000 mieszkańców oraz podmioty sektora kreatywnego

2010	2011	2012	2013	2014	2015
fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1000 mieszkańców					
2,19	2,25	2,33	2,40	2,46	2,58
udział nowo zarejestrowanych podmiotów sektora kreatywnego w liczbie nowo zarejestrowanych podmiotów ogółem [%]					
7,05	6,69	6,77	6,92	8,16	7,31

Źródło: analizy własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

PODSUMOWANIE PRZEPROWADZONEJ DIAGNOZY

Podsumowując zaprezentowane powyżej dane statystyczne dotyczące społeczno - demograficznych aspektów funkcjonowania Powiatu warto wskazać na kilka cech charakterystycznych badanego obszaru:

- w 2014 roku miał miejsce ujemny przyrost naturalny (występujące wyludnianie społeczeństwa),
- systematycznie od 2010 roku, maleje procentowy udział osób w wieku przedprodukcyjnym oraz produkcyjnym, a rośnie w wieku poprodukcyjnym (postępujące starzenie się społeczeństwa),
- systematycznie od 2010 roku następuje wzrost przeciętnego miesięcznego wynagrodzenie brutto (wzrost zamożności społeczeństwa),
- Powiatowy Urząd Pracy za 2014 rok osiągnął najwyższy wskaźnik efektywności zatrudnieniowej spośród 31 urzędów pracy w województwie śląskim (skuteczne przeciwdziałanie bezrobociu),
- aktywna rola Inkubatora Przedsiębiorczości Sp. z o.o. w Tarnowskich Górach, we wspieraniu lokalnej przedsiębiorczości (skuteczny rozwój nowych podmiotów sektora MŚP),
- główne sektory zatrudnienia w powiecie to przemysł, budownictwo i usługi (struktura typowa dla województwa śląskiego, występowanie sektora usług wskazuje na wysokie kwalifikacje zawodowe),
- wysokie miejsca szkół ponadgimnazjalnych w rankingu "Perspektywy" (wysoka jakość edukacji na poziomie ponadgimnazjalnym),
- spadek liczby przestępstw o charakterze kryminalnym, gospodarczym, drogowym oraz przeciwko mieniu (większe poczucie bezpieczeństwa),
- wzrastająca liczba przychodni, aptek i punktów aptecznych (wzrost dostępności usług i produktów medycznych),
- wzrost liczby gospodarstw domowych, które korzystały z pomocy społecznej (postępujące wykluczenie społeczne ze względu na ubóstwo),
- utrzymujący się na stałym poziomie odsetek osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej (zahamowanie wykluczenia społecznego ze względu na

bezradność),

- wzrost liczby fundacji i stowarzyszeń oraz wzrost udziału nowo zarejestrowanych podmiotów przynależących do sektora kreatywnego (rozwój sektora społecznego),
- wzrost stopnia wykorzystania miejsc noclegowych na terenie Powiatu (tendencja odwrotna do całego województwa śląskiego, rozwój sektora turystycznego),
- zmniejszająca się liczba wydarzeń kulturalnych na terenie Powiatu a w konsekwencji zmniejszająca się liczba uczestników tych wydarzeń (regres kulturalny) .

4. Analiza SWOT

Instytucjonalna analiza SWOT została wykonana na podstawie przeprowadzonej diagnozy, z użyciem zebranych danych statystycznych i danych jakościowych oraz przeprowadzonych w formie warsztatów diagnostycznych konsultacji społecznych.

Dla celów przeprowadzenia niniejszej analizy przyjęto następujące założenia:

- za mocne strony uznaje się te zmienne, które mają charakter wewnętrzny i pozytywny,
- za słabe strony uznaje się te zmienne, które mają charakter wewnętrzny i negatywny,
- za szanse uznaje się te zmienne, które mają charakter zewnętrzny i pozytywny,
- za zagrożenia uznaje się te zmienne, które mają charakter zewnętrzny i negatywny.

Analiza posłużyła do wskazania szans i zagrożeń płynących z otoczenia zewnętrznego oraz mocnych i słabych stron obszaru Powiatu Tarnogórskiego.

Analiza SWOT na podstawie danych statystycznych i danych jakościowych

Rozpoczynając analizę od mocnych i słabych stron należy podkreślić, że wśród mocnych stron obszaru Powiatu wskazać należy sferę przestrzenną, środowisko i edukację. Szczególną uwagę zwrócono na następujące elementy:

- bliskość międzynarodowego portu lotniczego;
- bliskość miast aglomeracji śląskiej;
- duża ilość obszarów o wysokich walorach przyrodniczych;
- atrakcyjność położenia sprzyjająca rozwojowi budownictwa mieszkaniowego;
- atrakcyjne warunki krajobrazowo-przyrodnicze sprzyjające rozwojowi różnych form turystyki, rekreacji, wypoczynku i związanej z nimi działalności gospodarczej;
- zabytki architektoniczne i pomniki przyrody;
- sprzyjające warunki do rozwoju agroturystyki;
- przebiegająca w pobliżu rozwinięta infrastruktura dróg krajowych;
- dobrze rozwinięta i dostępna infrastruktura edukacyjna.

Analizując obszar Powiatu wskazać należy również słabe strony, gdzie przede wszystkim należy wskazać sferę gospodarczą, infrastrukturalną, przestrzenną i społeczną. Szczególną uwagę zwrócono na następujące elementy:

- mało atrakcyjne perspektywy rozwoju dla ludzi wykształconych i młodych;
- niewykorzystane tereny inwestycyjne;

- istnienie obszarów zdegradowanych na terenie Powiatu;
- niewielki wpływ samorządów na obniżenie kosztów działalności gospodarczej oraz stymulowanie rozwoju sektora MŚP (np. ulgi i zwolnienia w opłatach i podatkach lokalnych);
- braki w infrastrukturze technicznej (sieciowej i drogowej);
- braki w infrastrukturze rekreacyjnej, miejscami słabo rozwinięta infrastruktura turystyczna;
- występowanie zjawisk wykluczenia i patologii społecznych, zarówno wśród dorosłych jak i młodzieży (m.in. alkoholizm, ubóstwo, niepełnosprawność, przestępczość, bezradność);
- bierne postawy długotrwale bezrobotnych wobec podjęcia pracy.

W otoczeniu zewnętrznym obszaru Powiatu wskazano na określone szanse i zagrożenia. Szanse są upatrywane w sferze gospodarczej, przestrzennej i infrastrukturalnej:

- powstanie nowych miejsc pracy i wykorzystanie wsparcia UE przez firmy na inwestycje rozwojowe;
- rosnący popyt na usługi skierowane do turystów i podróżnych (hotele, motele, parkingi, obiekty gastronomiczne);
- możliwość ubiegania się o dofinansowanie inwestycji w zakresie infrastruktury społecznej i technicznej ze środków UE;
- rewitalizacja obszarów zdegradowanych na których zidentyfikowano stany kryzysowe;
- rozwój inwestycyjny terenów leżących w sąsiedztwie ważnych szlaków komunikacyjnych;
- możliwości korzystania z potencjału silnego zaplecza gospodarczego (lotnisko w Pyrzowicach, miasta Górnośląskiego Okręgu Przemysłowego i Górnośląskiego Związku Metropolitalnego);
- możliwości wspierania rozwoju przedsięwzięć sprzyjających utrzymaniu i poprawie stanu środowiska naturalnego,
- spodziewana w 2017 r. decyzja o wpisaniu obiektów Zabytkowej Kopalni Srebra w Tarnowskich Górach na listę światowego dziedzictwa UNESCO (piętnasty wpis na tą listę w kraju i pierwszy w województwie śląskim).

Wskazane zagrożenia, tkwiące w środowisku zewnętrznym, a utrudniające rozwój obszaru

Powiatu, wynikają ze sfery infrastrukturalnej i przestrzennej, a także gospodarczej i środowiskowej, w szczególności są to:

- niewystarczające nakłady na remonty i modernizację dróg;
- rosnące natężenie ruchu na drogach;
- wysokie koszty inwestycji w infrastrukturę techniczną;
- odpływ zdolnych ludzi do atrakcyjniejszych ośrodków miejskich i za granicę;
- skomplikowane procedury prowadzenia działalności gospodarczej;
- niedostateczna świadomość ekologiczna mieszkańców;
- wzrost hałasu oraz poziomu zanieczyszczenia środowiska.

Analiza SWOT na podstawie przeprowadzonych konsultacji społecznych

Powyżej wskazane mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia, znajdują swoje potwierdzenie w analizie SWOT, powstałej w oparciu o dane zebrane w trakcie przeprowadzonych konsultacji społecznych. W konsultacjach tych brali udział przedstawiciele sektora społecznego, publicznego i gospodarczego. W przeprowadzonej warsztatowej analizie SWOT krzyżują się cztery kategorie elementów: silne (pozytywne) i słabe (negatywne) strony są czynnikami wewnętrznymi Powiatu, a dwa pozostałe to elementy zewnętrzne wobec niego. Szanse są to kluczowe czynniki o pozytywnym charakterze zewnętrznym, które dotyczą cech wartościowych z punktu widzenia rozwoju Powiatu lub pokonywania barier w otoczeniu. Zagrożenia z kolei są to kluczowe czynniki zewnętrzne o negatywnym charakterze. Dotyczą barier uniemożliwiających rozwój Powiatu lub przeszkód w utrzymaniu jego pozycji.

Przeprowadzone konsultacje dostarczyły danych, które posłużyły do zestawienia elementów definiujących założenia analizy SWOT. Zidentyfikowane mocne (silne) strony to zasoby gwarantujące skuteczność podejmowanych działań, tym bardziej, że w Powiecie można zidentyfikować silną postawę społeczną, którą charakteryzują następujące słowa uczestników konsultacji: "dobre miejsce do zamieszkania". **Składa się na nią wskazywany potencjał rekreacyjno-turystyczno-krajobrazowy oraz zidentyfikowane zasoby tj. bogaty kapitał społeczny, bogata infrastruktura i dobra lokalizacja.** Słabe strony badanego obszaru dotyczą zużycia istniejącej infrastruktury drogowej, kolejowej, edukacyjnej, braki w infrastrukturze społecznej, w tym **brak mieszkań chronionych a także odpływ ludzi młodych**, co stanowi punkt wyjścia do wskazania kierunków działań na rzecz poprawy sytuacji w Powiecie.

Zidentyfikowane silne strony Powiatu Tarnogórskiego (nawet przy założeniu wysokiego stopnia

zużycia niektórych elementów zasobów materiałowych) to bez wątpienia zasoby, które sprzyjają odpowiedniemu rozwojowi Powiatu. Znajduje się on bowiem w **sąsiedztwie Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej będącej środowiskiem niezwykle atrakcyjnym dla absolwentów rozwijającego się szkolnictwa zawodowego**. Dodatkowo zidentyfikowaną szansą rozwojową są elementy ogólnopolskiego trendu dotyczącego **rozwoju osadnictwa podmiejskiego i związanego z tym aktywnego trybu życia** mieszkańców i turystów.

Analiza zagrożeń pozwoli uniknąć negatywnych konsekwencji i skutków z nich wynikających. Do najważniejszych zagrożeń należą **trendy demograficzne** (np. starzenie się społeczeństwa), **wzrastająca konkurencja** dla podmiotów państwowych ze strony tych należących do sektora prywatnego, a także **rozrost procedur biurokratycznych** wpływających na m.in. codzienne zarządzanie Powiatem.

Tabela 36 Analiza słabych, silnych stron Powiatu oraz szans i zagrożeń płynących z otoczenia

silne	słabe
<p>"Dobre miejsce do zamieszkania i do życia" Potencjał rekreacyjno-turystyczno-krajobrazowy: zasoby przyrodnicze i krajobrazowe, potencjał rekreacyjny, "zielone płuca", rozwój obiektów gastronomiczno-hotelarskich. Bogaty kapitał: gospodarczy w postaci wysoce aktywnych i kreatywnych przedsiębiorców; edukacyjny: rozwinięta sieć szkół, rozwinięta sieć podmiotów odpowiedzialnych za opiekę społeczną i zdrowie (domy pomocy społecznej, warsztaty terapii, rodziny zastępcze); infrastrukturalny: silny rozwój stref podmiejskich, duża ilość gminnych terenów gospodarczych i inwestycyjnych, rozwój mieszkalnictwa. Korzystna lokalizacja: połączenia komunikacyjne i bliskość aglomeracji śląskiej, bliskość lotniska. W pewnej części dobra współpraca z Jednostkami Samorządu Terytorialnego.</p>	<p>Niewykorzystanie zasobów, ich niska jakość lub zużycie: infrastruktura drogowa (chodniki, drogi, ścieżki rowerowe), infrastruktura edukacyjna, obszary zdegradowane, słabe wykorzystanie rozwiązań komunikacyjnych (komunikacji masowej, transportu kolejowego), co skutkuje niedostosowaniem infrastruktury do potrzeb mieszkańców. Niska świadomość i problemy współpracy: niska świadomość ekologiczna, w części zła współpraca z Jednostkami Samorządu Terytorialnego, niekorzystna sytuacja finansowa. Braki: mieszkań chronionych, dziennych domów opieki medycznej, miejskiego ośrodka interwencji, miejsc parkingowych. Ucieczka: ludzi młodych i wykształconych za granicę jako jeden z problemów niewykorzystania szans rozwoju szkolnictwa zawodowego, co w perspektywie długoterminowej może skutkować problemem osób trwale bezrobotnych i wykluczonych społecznie.</p>
szanse	zagrożenia
<p>lokalizacja: bliskość Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej, związany z tym rozwój lotniska, połączeń drogowych i kolejowych (autostrada A1, droga S11). Trendy związane z rozwojem osadnictwa, zdrowego trybu życia oraz aktywności fizycznej. Promocja szkolnictwa zawodowego oraz możliwość aplikowania o środki unijne i krajowe.</p>	<p>Trendy globalizacyjne i makroekonomiczne (wzrost biurokracji oraz skomplikowane procedury utrudniające funkcjonowanie i nieprzychylnie przedsiębiorcom, przemysł uzależniony od koniunktury i górnictwa, duże zadłużenie i struktura przychodów), demograficzne (starzejące się społeczeństwo, marginalizacja funkcji rodziny). Niestabilne polskie prawo. Konkurencja ze strony innych powiatów (inwestycje) oraz ze strony sektora prywatnego (sfera opieki społecznej). Zarządzanie Powiatem: procedury, podległość, ograniczone środki, delegowanie obowiązków bez subsydiowania środków przez Państwo.</p>

Źródło: badania własne

5. Wizja i misja rozwoju Powiatu

Wizja rozwoju Powiatu Tarnogórskiego związana jest nierozdzielnie z różnorodnością. Różnorodność rozumiana jest wielopłaszczyznowo – odnosi się do potencjału gospodarczego, ładu przestrzennego, przeznaczenia wchodzących w skład Powiatu terenów oraz zawiera w sobie bogactwo cech osób zamieszkujących Powiat – wyznawane przez nich wartości, kultywowane tradycje oraz podejmowane przez nich aktywności. Wszystkie powyższe elementy wpływają na szczególną atrakcyjność obszaru.

Powyższe zasoby wsparte nowoczesnym zarządzaniem, organizacją i produkcją to elementy, dzięki którym dobra wytwarzane na terenie Powiatu Tarnogórskiego będą rozpoznawalne, oryginalne i poszukiwane.

Rozwój oparty o endogenne zasoby i wartości pozwoli na uniezależnienie się od zewnętrznych czynników wspierających rozwój pod warunkiem stworzenia ram, planów i zasad korzystania z nich. Nadrzędnymi zasadami przy tym winny być zasady zrównoważonego wykorzystania posiadanych zasobów oraz hierarchii lokalnych potrzeb, co przekłada się na zróżnicowanie kontrahentów oraz korzystających z tych zasobów.

Wizja zawarta w Strategii Rozwoju jest punktem wyjścia do sformułowania głównych celów rozwojowych. Łączy aspiracje i dążenia społeczności lokalnej. Wizja jest projekcją pożądanego stanu w relatywnie długiej perspektywie czasowej, zawierającą wyobrażenie o przyszłości Powiatu Tarnogórskiego i opis elementów, od których zależy jego przyszły stan.

WIZJA POWIATU
Powiat Tarnogórski obszarem zrównoważonego rozwoju, opartego o tradycję oraz wysokiej jakości zasoby instytucjonalne, gospodarcze, społeczne i środowiskowe

Misja wpływa na programowe podstawy Strategii zawierające się w priorytetach, celach i kierunkach rozwoju a tym samym określa ramy działalności i współpracy lokalnych podmiotów. Właśnie współdziałanie jest kategorią w największym stopniu warunkującą osiągnięcie stanu zapisanego w wizji. Przedsięwzięcia integrujące lokalne zasoby, przekładające

się na osiągnięcie celów, doprowadzą do stworzenia pożądaných, lepszych warunków życia i funkcjonowania w Powiecie Tarnogórskim – stanu zrównoważonego rozwoju, jednoczącego interesy podmiotów publicznych i prywatnych.

MISJA POWIATU
<p>Współpraca i współdziałanie instytucji publicznych, podmiotów społecznych i gospodarczych a także liderów lokalnych społeczności, mające na celu stworzenie obszaru charakteryzującego się optymalnymi warunkami życia oraz działalności publicznej, społecznej i gospodarczej</p>

6. Priorytety rozwoju

Wdrożenie wizji rozwoju określonej w poprzednim rozdziale, która prowadzić będzie do kształtowania pożądanej przyszłości Powiatu Tarnogórskiego wymaga podjęcia decyzji o wyborze najważniejszych obszarów jego przekształceń. Z jednej strony zdiagnozowane są potrzeby, których zaspokojenie warunkuje poprawę warunków życia mieszkańców i funkcjonowania innych użytkowników Powiatu, z drugiej zaś występują określone ograniczenia wynikające z uwarunkowań zewnętrznych. Priorytety wyznaczają główne obszary rozwoju Powiatu, w których dokonywana jest interwencja za pomocą zbioru celów strategicznych oraz wynikających z nich kierunków działań i przedsięwzięć.

Wykorzystując badania sytuacji Powiatu Tarnogórskiego i jej przewidywalnych zmian (zawarte w analizach preferencji społecznych, pozycji konkurencyjnej i SWOT) oraz wizję i misję rozwoju Powiatu, w ramach Strategii wyznaczono cztery priorytety rozwoju.

Priorytety te są odpowiedzią na zidentyfikowane wyzwania strategiczne i przedstawiają się następująco:

1. Gospodarka – priorytet odpowiadający na wyzwanie strategiczne: Zróżnicować strukturę i wzmocnić konkurencyjność;
2. Usługi społeczne - priorytet odpowiadający na wyzwanie strategiczne: Racjonalnie zaspokajać rosnące potrzeby;
3. Komunikacja - priorytet odpowiadający na wyzwanie strategiczne: Poprawić funkcjonalność;
4. Turystyka i rekreacja - priorytet odpowiadający na wyzwanie strategiczne: Zdobyć znaczącą pozycję ponadregionalną.

Tabela 37 *Priorytety i cele*

Priorytety rozwoju	P1. Gospodarka	P2. Usługi społeczne	P3. Komunikacja	P4. Turystyka i rekreacja
Wyzwanie strategiczne	<i>Zróźnicować strukturę i wzmocnić konkurencyjność</i>	<i>Racjonalnie zaspokajać rosnące potrzeby</i>	<i>Poprawić funkcjonalność</i>	<i>Zdobyć znaczącą pozycję ponadregionalną</i>
Cele strategiczne	C 1. Poprawa atrakcyjności inwestycyjnej na rzecz wzrostu zatrudnienia C 2. Pobudzanie rozwoju lokalnej przedsiębiorczości	C 3. Podnoszenie poziomu bezpieczeństwa publicznego i społecznego C 4. Dostosowanie oferty kształcenia zawodowego do potrzeb lokalnego rynku pracy C 5. Podniesienie jakości i zwiększenie dostępności usług medycznych C 6. Integrowanie aktywności kulturalnych C 7. Doskonalenie jakości i poprawa sprawności zarządzania Powiatem	C 8. Posiadanie dobrych połączeń komunikacyjnych	C 9. Stworzenie nowoczesnej oferty turystycznej C 10. Poprawa atrakcyjności oferty rekreacyjnej
Wyzwanie strategiczne	<i>Łączyć aktywności i działania podmiotów na rzecz wzrostu atrakcyjności i rangi Powiatu</i>			
Cele horyzontalne	CH1. Skuteczna promocja CH2. Współpraca wielopodmiotowa CH3. Poprawa warunków ekologicznych			

7. Cele i kierunki rozwoju

Szczegółowa lista celów rozwoju Powiatu Tarnogórskiego wraz z kierunkami precyzującymi ich realizację oraz przykładami przedsięwzięć, przedstawia się następująco:

Tabela 38 Cele, kierunki i przykłady przedsięwzięć

Cele	Kierunki	Przykłady przedsięwzięć
C 1. Poprawa atrakcyjności inwestycyjnej na rzecz wzrostu zatrudnienia	K1.1 Wspieranie rozwoju działających firm	P1.1.1 Pomoc w poszukiwaniu pracowników
C 2. Pobudzanie rozwoju lokalnej przedsiębiorczości	K2.1 Wspieranie młodych przedsiębiorców	P2.1.1 Wsparcie rozwoju młodych przedsiębiorców
	K2.2 Inkubacja przedsiębiorstw	P2.3.1 Inkubator przedsiębiorczości P2.3.2 Współpraca z instytucjami zapewniającymi kapitał załączkowy/fundusze na rozwój mikro - i małych firm P2.3.3 Edukacja przedsiębiorczości - pomoc bezrobotnym w zakładaniu firm P2.3.4 Aktywizacja osób nie pracujących
C 3. Podnoszenie poziomu bezpieczeństwa publicznego i społecznego	K3.1 Współpraca z instytucjami odpowiedzialnymi za bezpieczeństwo publiczne	P3.1.1 Powiatowe Centrum Zarządzania Kryzysowego P3.1.2 Modernizacja wyposażenia służb ratowniczych P3.1.3 Wspieranie inicjatyw lokalnych służących poprawie bezpieczeństwa i porządku P3.1.4 Promocja postaw obywatelskich
	K3.2 Wspieranie funkcjonowania rodzin	P3.2.1 Edukacja prorodzinna P3.2.2 Profilaktyka przestępczości nieletnich P3.2.3 Placówki specjalistycznego poradnictwa, w tym rodzinnego P3.2.4 Promocja dobrego wychowania
	K3.3 Wspieranie osób społecznie dysfunkcyjnych	P3.3.1 Minimalizowanie skutków patologii społecznych P3.3.2 Minimalizowanie społecznych skutków bezrobocia P3.3.3 Poprawa warunków funkcjonowania DPS P3.3.4 Profesjonalizacja rodzicielstwa zastępczego P3.3.5 Zespoły szybkiego reagowania
	K3.4 Pomoc osobom niepełnosprawnym	P3.4.1 Przeciwdziałanie wykluczeniu (np. cyfrowemu) P3.4.2 Likwidacja barier (np. architektonicznych) P3.4.3 Aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych P3.4.4 Ośrodek wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi P3.4.5 Centrum dla osób niepełnosprawnych

C 4. Dostosowanie oferty kształcenia zawodowego do potrzeb lokalnego rynku pracy	K4.1 Wprowadzanie innowacyjnych produktów edukacyjnych	P4.1.1 Warsztaty, praktyki, zagraniczne staże zawodowe P4.1.2 Zajęcia pozalekcyjne i pozaszkolne P4.1.3 Kultywowanie lokalnych tradycji zawodowych P4.1.4 Nagrody, wyróżnienia dla uczniów i nauczycieli
	K4.2 Nowoczesna sieć szkolnictwa	P4.2.1 Dostosowanie oferty kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy P4.2.2 Tworzenie klas patronackich w szkołach zawodowych P4.2.3 Organizacja wizyt studyjnych u pracodawców P4.2.4 Udział w targach branżowych P4.2.5 Skuteczna promocja oferty szkolnictwa P4.2.6 Dostosowanie kompetencji i kwalifikacji zawodowych nauczycieli
	K4.3 Poprawa warunków kształcenia	P4.3.1 Pracownie do nauki zawodu P4.3.2 Zakup sprzętu i oprogramowania P4.3.3 Modernizacja i rozbudowa obiektów edukacyjnych
C 5. Podniesienie jakości i zwiększenie dostępności usług medycznych	K5.1 Promocja i profilaktyka zdrowia	P5.1.1 Kampanie promujące badania profilaktyczne
	K5.2 Inwestycje w usługi medyczne	P5.2.1 Zwiększenie potencjału diagnostyczno-leczniczego szpitala P5.2.2 Wprowadzenie najnowszych metod leczenia
C 6. Integrowanie aktywności kulturalnych	K6.1 Wspieranie inicjatyw artystów i animatorów kultury	P6.2.1 Imprezy kulturalne P6.2.2 Centrum Kultury Śląskiej P6.2.3 Powiatowy Młodzieżowy Dom Kultury im. Henryka Jordana P6.2.4 Promowanie twórców, artystów, animatorów kultury
C 7. Doskonalenia jakości i poprawa sprawności zarządzania Powiatem	K7.1 Poprawa dostępności usług świadczonych drogą elektroniczną	P7.1.1 Systemy informatyczne w zakresie e-urząd
	K7.2 Usprawnienie świadczenia usług w Starostwie Powiatowym	P7.2.1 Szkolenie kadr P7.2.2 Doposażenie urzędu w nowy sprzęt
	K7.3 Modernizacja bazy administracyjnej	P7.3.1 Modernizacja obiektów użyteczności publicznej
C 8. Posiadanie dobrych połączeń komunikacyjnych	K8.1 Budowa i modernizacja dróg powiatowych	P8.1.1 Modernizacja i remonty sieci dróg powiatowych P8.1.2 Budowa kanalizacji deszczowej wraz z odtworzeniem chodników w ciągu drogi 3275 S Tarnowskie Góry - Kamieniec ul. Tarnogórska w Kamieńcu P8.1.3 Budowa chodnika wraz z systemem odwodnienia w ciągu drogi powiatowej 3224 S Przechlebie-Świętoszowice P8.1.4 Przebudowa ul. Repeckiej w Tarnowskich Górach P8.1.5 Przebudowa ul. Dworcowej w Miasteczku Śląskim. P8.1.6 Przebudowa wiaduktu drogowego na torami kolejowymi w ciągu ul. Nakielskiej w Tarnowskich Górach

		<p>P8.1.7 Budowa północnego obejścia Brynica – Przysieki - Zendek</p> <p>P8.1.8 Przebudowa mostu nad rzeką Mała Panew w ciągu ulicy Drozdka w Kaletach, droga powiatowa nr 2352 S</p>
	K8.2 Inicjowanie nowych połączeń ponadlokalnych	<p>P8.2.1 Działania na rzecz modernizacji sieci dróg krajowych</p> <p>P8.2.2 Działania na rzecz budowy dróg ekspresowych (S11 i S1)</p> <p>P8.2.3 Działania na rzecz modernizacji połączenia kolejowego Katowice – Tarnowskie Góry – MPL Pyrzowice</p>
C 9. Stworzenie nowoczesnej oferty turystycznej	K9.1 Poprawa atrakcyjności turystycznej	<p>P9.1.1 Ochrona obiektów dziedzictwa kulturowego</p> <p>P9.1.2 Likwidowanie barier architektonicznych w obiektach turystycznych</p> <p>P.9.1.3 Ochrona parków wpisanych do rejestru zabytków i parków o charakterze regionalnym</p>
C 10. Poprawa atrakcyjności oferty rekreacyjnej	K10.1 Inicjowanie przedsięwzięć służących zaspokajaniu potrzeb rekreacyjnych	<p>P10.1.1 Imprezy rekreacyjne</p> <p>P10.1.2 Budowa i modernizacja infrastruktury rekreacyjnej</p>
CH1. Skuteczna promocja	KH1.1 Promowanie zalet Powiatu	<p>PH1.1.1 Materiały promocyjne</p> <p>PH1.1.2 Udział w inicjatywach promocyjnych</p>
CH2. Współpraca wielopodmiotowa	KH2.1 Poprawa współpracy z organizacjami pozarządowymi	<p>PH2.1.1 Forum Organizacji Pozarządowych</p> <p>PH2.1.2 Konkursy na realizację zadań publicznych</p> <p>PH2.1.3 Powiatowa Rada Działalności Pożytku Publicznego</p>
	KH2.2 Budowa dróg rowerowych	<p>PH2.2.1 Budowa drogi rowerowej Tarnowskie Góry - jezioro Chechło - Nakło</p> <p>PH2.2.2 Budowa drogi rowerowej Laryszów - Miedary</p> <p>PH2.2.3 Budowa drogi rowerowej Radzionków - Tarnowskie Góry</p> <p>PH2.2.4 Budowa ścieżki rowerowej w ulicy Parkowej w Świerklańcu do granicy z miastem Piekary Śląskie</p>
	KH2.3 Rozwijanie partnerstwa	<p>PH2.3.1 Tarnogórskie Partnerstwo na Rzecz Zatrudnienia</p> <p>PH2.3.2 Partnerstwa w zakresie realizacji zadań Powiatu</p>
CH3. Poprawa warunków ekologicznych	KH3.1. Podnoszenie świadomości ekologicznej społeczności Powiatu	PH3.1.1 Kampanie edukacyjne
	KH3.2. Poprawa jakości środowiska naturalnego	<p>PH3.2.1 Rewitalizacja obszarów zdegradowanych</p> <p>PH3.2.2 Ograniczanie zanieczyszczeń powietrza</p> <p>PH3.2.3 Zachowanie i wzbogacanie elementów bioróżnorodności (bogactwa środowiska naturalnego)</p>

Priorytet 1. Gospodarka - Zróżnicować strukturę i wzmocnić konkurencyjność

Zaangażowanie władz w tworzenie dogodnych warunków inwestowania i prowadzenia działalności gospodarczej na obszarze Powiatu jest koniecznym elementem kształtowania jego pożądanej przyszłości. Oczwistym jest, że mieszkańcy potrzebują pracy i dochodów z niej wynikających dla zaspokojenia swoich potrzeb życiowych. Przeważająca część mieszkańców aktywność zawodową realizuje na terenie miast i gmin leżących w obrębie Aglomeracji Górnośląskiej. Istnieje jednak grupa, która angażuje swoją aktywność zawodową poza tym obszarem. Trudności związane z takim rozwiązaniem (odległość, dojazdy, koszty funkcjonowania) powodują konieczność zmiany tego stanu. Zasoby tarnogórskiej sfery gospodarczej stanowią cenny, choć nieco zaniedbany potencjał. Potencjał przemysłu maszynowego, metalowego, odzieżowego czy rosnącej sfery usług są niemałe, ale ich konkurencyjność wymaga stałego wzmacniania. Istnieje również potrzeba monitorowania zmian w zakresie warunków prowadzenia działalności rolniczej oraz dynamicznego reagowania na zmiany w popycie, a także bieżące rozeznanie i aktualizacja know-how dotyczącego środków wspomagających produkcję oraz możliwości jej finansowania. Strategiczne znaczenie dla rozwoju sfery gospodarczej Powiatu Tarnogórskiego mają dostępne tereny inwestycyjne oraz funkcjonowanie Portu Lotniczego Katowice-Pyrzowice, które może przyczynić się do powstawania na obszarze Powiatu nowych działalności, różnicujących i wzbogacających aktualną strukturę jego gospodarki. Nie do pominięcia w kształtowaniu przyszłych warunków lokalnych jest również potencjał konsumpcyjny mieszkańców sąsiadujących z Powiatem Tarnogórskim dużych miast, którzy stanowią znaczący, ciągle rozwijający się rynek zbytu. Skierowanie w ten segment oferty przedsiębiorstw daje także szansę na rozwój przedsiębiorczości na terenie Powiatu.

C 1. Poprawa atrakcyjności inwestycyjnej na rzecz wzrostu zatrudnienia

K1.1 Wspieranie rozwoju działających firm

P1.1.1 Pomoc w poszukiwaniu pracowników

Rozwój gospodarczy Powiatu Tarnogórskiego wymaga poprawy aktywności podmiotów prywatnych i państwowych w tej dziedzinie. Należy docenić znaczenie zarówno nowych inwestorów, jak i już działających przedsiębiorstw. Władze Powiatu stawiają na przyciąganie nowoczesnych technologii i przyjazny klimat gospodarczy. Planuje się również zacieśnienie współpracy Jednostek Samorządu Terytorialnego z terenu Powiatu w celu przyciągnięcia potencjalnych inwestorów i promocji osiągnięć gospodarczych. Powiat będzie

wspierał i promował działania gmin zmierzające do udzielania przedsiębiorcom funkcjonującym na terenie Powiatu regionalnej pomocy inwestycyjnej. Na jej mocy zwolnione z podatku od nieruchomości mogą zostać grunty, budynki lub ich części oraz budowle zajęte na prowadzenie działalności gospodarczej, na których zrealizowano rozbudowę inwestycji powodującą utworzenie nowych miejsc pracy lub nową inwestycję połączoną z ich utworzeniem. Ponadto Powiat będzie także wspierał i promował działania mające na celu włączenie części terenów inwestycyjnych zlokalizowanych na terenach gmin wchodzących w skład Powiatu Tarnogórskiego, w Katowicką Specjalną Strefę Ekonomiczną i utworzenia jednej lub kilku podstref na tych terenach. W ramach wdrażania Strategii podejmowane będą także starania o wspieranie działalności już funkcjonujących przedsiębiorstw, z których część posiada utrwaloną markę i dobre kontakty rynkowe. Władze Powiatu chcą pomagać im zwłaszcza poprzez poszukiwanie pracowników, a także poprzez promowanie osiągnięć. Inicjatywy tworzenia klastrów, chociaż nie doceniane jako źródło sukcesu małych firm razem budujących swą pozycję rynkową, mogą w tarnogórskich realiach gospodarczych stanowić ciekawą alternatywę gospodarczą. Użyteczność tradycji przedsiębiorstw przemysłu maszynowego i metalowego oraz firm odzieżowych warta jest rozważenia w kontekście budowania wspólnej marki i podnoszenia tarnogórskiej konkurencyjności, również międzynarodowej.

C 2. Pobudzanie rozwoju lokalnej przedsiębiorczości

K2.1 Wspieranie młodych przedsiębiorców

P2.1.1 Wsparcie rozwoju młodych przedsiębiorców

K2.2 Inkubacja przedsiębiorstw

P2.3.1 Inkubator przedsiębiorczości

P2.3.2 Współpraca z instytucjami zapewniającymi kapitał załączkowy/fundusze na rozwój mikro - i małych firm

P2.3.3 Edukacja przedsiębiorczości - pomoc bezrobotnym w zakładaniu firm

P2.3.4 Aktywizacja osób nie pracujących

Aktywność przedsiębiorców w Powiecie Tarnogórskim nie odbiega szczególnie od regionalnych realiów. Wskaźnik „podmioty zarejestrowane w systemie REGON na 10 tys. mieszkańców” wynosił w 2015 roku 1098 i był nieco wyższy niż wskaźnik liczony dla całego województwa śląskiego (1019). Jednak pobudzanie przedsiębiorczości jest niewątpliwie ważne dla rozwoju gospodarczego Powiatu. Przyjęto założenie, że należy przede wszystkim

edukować, doradzać i zachęcać do samodzielnego podejmowania działalności gospodarczej młodych ludzi. Pozwoli to na pozyskiwanie nowych technologii przez m.in. praktyczne wykorzystanie aktualnych osiągnięć nauki. Efektem takiego działania w dłuższej perspektywie czasu, może być wystąpienie dodatniego salda migracji związanego z rozwojem gospodarczym Powiatu i jego wzrastającej atrakcyjności dla przedsiębiorców. Jednocześnie warto ciągle wspierać inicjatywy przedsiębiorców o ugruntowanej pozycji, szczególnie takie, które budują nowe powiązania gospodarcze na linii władze – instytucje kultury i edukacji – sektory gospodarki (rynk pracy).

Priorytet 2. Usługi społeczne - Racjonalnie zaspokajać rosnące potrzeby

Zrównoważony rozwój Powiatu Tarnogórskiego w znaczącej mierze zależeć będzie od stworzenia nowoczesnych, prośrodowiskowych warunków egzystencji. Do podstawowych czynników składających się na nie należą :

- usługi społeczne, pomagające wygodnie i nowocześnie zaspokajać podstawowe potrzeby bytowe,
- zapewnianie bezpieczeństwa,
- ochrona zdrowia,
- edukacja,
- kultura,
- pomoc społeczna,
- rekreacja, wypoczynek itp.

Podjęcie tych kwestii w działaniach strategicznych pozytywnie wpłynie na atrakcyjność osadniczą, relacje międzyludzkie czy współdziałanie społeczne mieszkańców Powiatu. Konieczność modernizacji bazy świadczenia usług oraz podnoszenia ich jakości wymaga angażowania znacznych środków publicznych. Ważne jest w związku z tym, racjonalne gospodarowanie nimi a także dobrze umotywowane wyznaczenie hierarchii (uwzględniające interesy społeczności lokalnych, możliwość pozyskania zewnętrznych źródeł finansowania), oparte o dogłębną analizę potrzeb i możliwości realizacji, warunkującą zaspokajanie wybranych potrzeb.

C 3. Podnoszenie poziomu bezpieczeństwa publicznego i społecznego

K3.1 Współpraca z instytucjami odpowiedzialnymi za bezpieczeństwo publiczne

P3.1.1 Powiatowe Centrum Zarządzania Kryzysowego

P3.1.2 Modernizacja wyposażenia służb ratowniczych

P3.1.3 Wspieranie inicjatyw lokalnych służących poprawie bezpieczeństwa i porządku

P3.1.4 Promocja postaw obywatelskich

K3.2 Wspieranie funkcjonowania rodzin

P3.2.1 Edukacja prorodzinna

P3.2.2 Profilaktyka przestępczości nieletnich

P3.2.3 Placówki specjalistycznego poradnictwa, w tym rodzinnego

P3.2.4 Promocja dobrego wychowania

K3.3 Wspieranie osób społecznie dysfunkcyjnych

P3.3.1 Minimalizowanie skutków patologii społecznych

P3.3.2 Minimalizowanie społecznych skutków bezrobocia

P3.3.3 Poprawa warunków funkcjonowania DPS

P3.3.4 Profesjonalizacja rodzicielstwa zastępczego

P3.3.5 Zespoły szybkiego reagowania

K3.4 Pomoc osobom niepełnosprawnym

P3.4.1 Przeciwdziałanie wykluczeniu (np. cyfrowemu)

P3.4.2 Likwidacja barier (np. architektonicznych)

P3.4.3 Aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych

P3.4.4 Ośrodek wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi

P3.4.5 Centrum dla osób niepełnosprawnych

Poczucie bezpieczeństwa jest jednym z czynników, który determinuje dobre życie lokalnej wspólnoty. Z kolei zdrowe społeczności działają jak „regulatory” porządku. Istotne jest, aby mieszkańcy Powiatu wykazywali aktywność i obywatelską odpowiedzialność za ład społeczny w przestrzeni publicznej oraz posiadali świadomość pełnego wsparcia ze strony odpowiednich służb. Poczucie bezpieczeństwa buduje się również na zaufaniu do służb ratownictwa i zarządzania kryzysowego. Należy prowadzić działania w kierunku ciągłego podnoszenia jakości ich działania oraz jednocześnie uświadamiania społeczności ich możliwości i sposobów współpracy w sytuacjach kryzysowych.

Jedną z ważniejszych podstaw społecznego porządku jest rodzina. Wsparcie dla niej np. przez wspomaganie zadań wychowawczych i władzy rodzicielskiej, uznaje się za istotne dla istnienia „zdrowej społeczności” Powiatu. Planuje się podejmowanie wielokierunkowych działań na rzecz wspierania funkcjonowania rodzin, szczególnie w sytuacji zagrożenia

wykluczeniem i biernością. Wiąże się to z pomaganiem osobom społecznie dysfunkcyjnym, które realizowane będzie między innymi w ramach działalności Domów Pomocy Społecznej. Społecznie cenne są także przedsięwzięcia promujące profesjonalizację rodzicielstwa zastępczego. Pomagać należy również osobom niepełnosprawnym, szczególnie poprzez inicjatywy przeciwdziałające wykluczeniu społecznemu oraz mające na celu ich aktywizację zawodową, prowadzące do pełnego włączania mieszkańców w kulturowe i zawodowe życie Powiatu.

C 4. Dostosowanie oferty kształcenia zawodowego do potrzeb lokalnego rynku pracy

K4.1 Wprowadzanie innowacyjnych produktów edukacyjnych

P4.1.1 Warsztaty, praktyki, zagraniczne staże zawodowe

P4.1.2 Zajęcia pozalekcyjne i pozaszkolne

P4.1.3 Kulturowanie lokalnych tradycji zawodowych

P4.1.4 Nagrody, wyróżnienia dla uczniów i nauczycieli

K4.2 Nowoczesna sieć szkolnictwa

P4.2.1 Dostosowanie oferty kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy

P4.2.2 Tworzenie klas patronackich w szkołach zawodowych

P4.2.3 Organizacja wizyt studyjnych u pracodawców

P4.2.4 Udział w targach branżowych

P4.2.5 Skuteczna promocja oferty szkolnictwa

P4.2.6 Dostosowanie kompetencji i kwalifikacji zawodowych nauczycieli

K4.3 Poprawa warunków kształcenia

P4.3.1 Pracownie do nauki zawodu

P4.3.2 Zakup sprzętu i oprogramowania

P4.3.3 Modernizacja i rozbudowa obiektów edukacyjnych

Przyszłe pozytywne doświadczenia zawodowe i społeczne mieszkańców Powiatu w poważnym stopniu zależą od jakości ich wykształcenia. Na etapie kształcenia szkolnego trzeba już przygotować młodzież do korzystania z modelu stale uczącego się pracownika i pracodawcy. Rozwój gospodarczy to utrzymanie równowagi między rozwojem nowych technologii i utrzymaniem lokalnych tradycji (rzemiosło, unikalne zawody lub sposoby produkcji). Na przykład w kontekście wytwarzania żywności istotne znaczenie ma jej jakość, niekoniecznie przecież idąca w parze ze stosowaniem nowoczesnych technologii. Wydaje

się więc, że nie tylko wynalazki ostatnich lat, ale i dobrze osadzone w obecnych realiach zawody tradycyjne są przyszłością dla gospodarki Powiatu Tarnogórskiego. Należy kształcić w kierunku uzyskania różnorodnych i wyspecjalizowanych zasobów ludzkich. Aby osiągnąć ten cel, konieczne są zmiany w sieci szkół powiatowych, priorytet stanowi powiązanie z sytuacją rynkową (sprawne zarządzanie, wzbogacenie ponadprogramowej oferty kształcenia, dynamiczna i adekwatna do sytuacji rynkowej zmiana profili kształcenia). Powiat planuje poprawę warunków edukowania, szczególnie poprzez szkolenie kadry nauczycielskiej, modernizację i rozbudowę obiektów, wzbogacanie wyposażenia pracowni oraz organizowanie atrakcyjnych praktyk i staży, w tym zagranicznych.

C 5. Podniesienie jakości i zwiększenie dostępności usług medycznych

K5.1 Promocja i profilaktyka zdrowia

P5.1.1 Kampanie promujące badania profilaktyczne

K5.2 Inwestycje w usługi medyczne

P5.2.1 Zwiększenie potencjału diagnostyczno-leczniczego szpitala

P5.2.2 Wprowadzenie najnowszych metod leczenia

Ważnym i oczywistym celem działań każdego samorządu jest dbanie o zdrowie społeczności lokalnej. W obecnym systemie opieki zdrowotnej jedną z istotniejszych kwestii jest ranga przedsięwzięć profilaktyki zdrowotnej, związana z niskimi kosztami i efektywnym sposobem utrzymania dobrej kondycji mieszkańców Powiatu – chodzi o zdecydowane procesy kształtowania świadomej społeczności („lepiej zapobiegać, niż leczyć”). Szczególne znaczenie ma profilaktyka osób w podeszłym wieku, gdyż w tej grupie niedomagania zdrowotne zbiegają się często z problemem wykluczenia i bezradności w ich środowiskach społecznych. Istotna zatem jest kwestia podnoszenia jakości usług medycznych poprzez inwestycje, w tym dążenie do wprowadzania najnowszych, skutecznych i efektywnych metod leczenia i opieki, jak i sposobów zaopatrywania lokalnego rynku usług medycznych w specjalistyczny sprzęt.

C 6. Integrowanie aktywności kulturalnych

K6.1 Wspieranie inicjatyw artystów i animatorów kultury

P6.2.1 Imprezy kulturalne

P6.2.2 Centrum Kultury Śląskiej

P6.2.3 Powiatowy Młodzieżowy Dom Kultury im. Henryka Jordana

P6.2.4 Promowanie twórców, artystów, animatorów kultury

Ze względu na znaczącą w skali regionu aktywność elit miasta Tarnowskie Góry oraz dorobek osób i instytucji kulturalnych w innych gminach, Powiat Tarnogórski ma szansę osiągnąć w regionie wyjątkową pozycję w zakresie kultury. Wydarzenia kulturalne organizowane przez instytucje samorządowe i organizacje pozarządowe nie są postrzegane jako wspólna propozycja Powiatu. W dłuższej perspektywie taka propozycja mogłoby przyczynić się do spopularyzowania Powiatu, jako atrakcyjnego miejsca zamieszkania, wypoczynku i rekreacji. Aby doceniono bogatą ofertę kulturalną konieczne jest, po pierwsze, prowadzenie działań w kierunku skoordynowania przedsięwzięć oraz integrowania pracy gmin i innych jednostek organizujących taki typ wydarzeń; a po drugie tworzenie instrumentów spójnego promowania wspólnej oferty kulturalnej skierowanej do mieszkańców, jak i odbiorców spoza Powiatu.

C 7. Doskonalenia jakości i poprawa sprawności zarządzania Powiatem

K7.1 Poprawa dostępności usług świadczonych drogą elektroniczną

P7.1.1 Systemy informatyczne w zakresie e-urząd

K7.2 Usprawnienie świadczenia usług w Starostwie Powiatowym

P7.2.1 Szkolenie kadr

P7.2.2 Doposażenie urzędu w nowy sprzęt

K7.3 Modernizacja bazy administracyjnej

P7.3.1 Modernizacja obiektów użyteczności publicznej

Nowoczesne zarządzanie Powiatem wymaga stałego doskonalenia jakości świadczonych usług i odpowiedniej bazy administracyjnej. Dotyczy to zarówno pracy urzędników Starostwa Powiatowego jak i jego jednostek organizacyjnych. Świadczenie wysokiej jakości usług administracyjnych w dużej mierze zależy od umiejętnego wykorzystania dobrej jakości sprzętu elektronicznego i oprogramowania. Ponadto ciągłego podnoszenia i rozwoju wymagają także kwalifikacje pracowników. Nie bez znaczenia jest także dbanie o wizerunek Powiatu promowany poprzez kontakty władz różnych szczebli z instytucjami społecznymi i kulturalnymi (kontakty bezpośrednie w siedzibie Starostwa lub kontakty pośrednie z wykorzystaniem stron internetowych, nowoczesnych narzędzi i oprogramowania).

Priorytet 3 – Komunikacja - Poprawić funkcjonalność

Zaniechania i zaniedbania w sferze infrastruktury komunikacyjnej w powiązaniu z gwałtownie rosnącym ruchem kołowym, zwiększającą się mobilnością ludzi oraz niedoborem środków przeznaczanych na inwestycje w układ drogowy są powszechnymi problemami jednostek samorządowych. Wymagają wysokich nakładów w krótkiej, najbliższej i często najpilniejszej perspektywie czasowej. Będąc, jak wiadomo niezbędnym warunkiem rozwoju nowoczesnej gospodarki, z jednej strony są typem inwestycji generujących najwyższe koszty i wiążących się z dużymi uciążliwościami na etapie realizacji prac a z drugiej strony są elementem najwyższej presji ze strony użytkowników dróg, prowadzących działalność gospodarczą czy mieszkańców. Dostęp i wpływ tych interesariuszy na rozstrzygnięcia dotyczące sieci drogowej, transportu publicznego, w tym połączeń kolejowych pozwalają tworzyć siatki połączeń odpowiadających potrzebom i oczekiwaniom, które z kolei poprawiają funkcjonalność, dostępność, czas przejazdu i komfort podróżowania oraz prowadzą do powstawania alternatywnych sposobów dojeżdżania do pracy, miejsc zamieszkania czy lokalizacji usług, wpływając tym samym na budowanie i utrzymanie atrakcyjności Powiatu, zarówno inwestycyjnej i osadniczej, jak i turystycznej.

C 8. Posiadanie dobrych połączeń komunikacyjnych

K8.1 Budowa i modernizacja dróg powiatowych

P8.1.1 Modernizacja i remonty sieci dróg powiatowych

P8.1.2 Budowa kanalizacji deszczowej wraz z odtworzeniem chodników w ciągu drogi 3275 S Tarnowskie Góry-Kamieniec ul. Tarnogórska w Kamieńcu

P8.1.3 Budowa chodnika wraz z systemem odwodnienia w ciągu drogi powiatowej 3224 S Przezchlebie-Świątoszowice

P8.1.4 Przebudowa ul. Repeckiej w Tarnowskich Górach

P8.1.5 Przebudowa ul. Dworcowej w Miasteczku Śląskim.

P8.1.6 Przebudowa wiaduktu drogowego na torami kolejowymi w ciągu ul. Nakielskiej w Tarnowskich Górach

P8.1.7 Budowa północnego obejścia Brynica – Przysieki - Zendek

P8.1.8 Przebudowa mostu nad rzeką Mała Panew w ciągu ulicy Drozdka w Kaletach, droga powiatowa nr 2352 S

K8.2 Inicjowanie nowych połączeń ponadlokalnych

P8.2.1 Działania na rzecz modernizacji sieci dróg krajowych

P8.2.2 Działania na rzecz budowy dróg ekspresowych (S11 i S1)

P8.2.3 Działania na rzecz modernizacji połączenia kolejowego Katowice – Tarnowskie Góry – MPL Pyrzowice

Dobre połączenia komunikacyjne wpływają pozytywnie na możliwość czerpania przez Powiat Tarnogórski korzyści z położenia w sąsiedztwie Aglomeracji Górnośląskiej. Główne potrzeby kreuje gospodarka, uzasadniająca konieczność dojazdu do pracy tysięcy mieszkańców analizowanego obszaru. Na drugim miejscu są kontakty tarnogórskich firm, które zatrudniają pracowników spoza Powiatu i posiadają wiele kontaktów handlowych. Nie bez znaczenia jest także oferta usługowa Powiatu, w tym możliwości wykorzystania walorów przyrodniczych i kulturowych, jako dobra eksportowego. Dobre połączenia komunikacyjne wymagają modernizacji sieci dróg, budowy obwodnic i konsekwentnych starań o pozyskiwanie nowych odcinków dróg krajowych. Rozwiązanie problemów sprawnej komunikacji dotyczy także połączeń wewnątrz Powiatu, pozwalających na wygodne korzystanie z oferty poszczególnych gmin. Nie bez szans jest ciągle jeszcze przywrócenie szybkich połączeń kolejowych z miastami Aglomeracji. Budowa linii kolei na trasie Katowice - Pyrzowice nadal jest najważniejszym elementem lobbowania na rzecz tworzenia sieci szybkiego transportu szynowego w regionie.

Priorytet 4 – Turystyka i rekreacja: Zdobyć znaczącą pozycję ponadregionalną

Szeroka i różnorodna oferta obiektów zabytkowych, cennych zasobów środowiska przyrodniczego, obiektów przeznaczonych do wykwalifikowanej i powszechnej rekreacji, stanowią o atrakcyjności turystycznej i rekreacyjnej Powiatu Tarnogórskiego. Dużą szansą rozwojową dla sektora będzie spodziewana w 2017 roku decyzja o wpisaniu obiektów Zabytkowej Kopalni Srebra w Tarnowskich Górach na listę światowego dziedzictwa UNESCO (będzie to piętnasty wpis na tą listę w kraju i pierwszy w województwie śląskim). Wpisem ma być objęty największy i najważniejszy historycznie zespół kopalni ołowiu, srebra i cynku w Polsce, zawierający pionierski system odwadniania terenu z jednoczesnym zaopatrywaniem regionu w wodę. Ponadto oprócz efektywnego wykorzystania potencjału Zabytkowej Kopalni Srebra w Tarnowskich Górach, stanowiącej wyrazisty produkt turystyczny na Szlaku Zabytków Techniki, wsparcia wymaga wiele indywidualnych, prowadzonych przez podmioty działające w i na rzecz branży turystycznej, inwestycji oraz działań związanych z wzmocnieniem oferty turystycznej Powiatu Tarnogórskiego oraz jego pozycji na ponadregionalnym rynku turystycznym. Dziedzictwo rodu Donnersmarcków (zamki, pałace, parki, obiekty sakralne),

obiekty poprzemysłowe (Zabytkowa Kopalnia Srebra, Sztolnia Czarnego Pstrąga), muzea, Park Wodny i zalew Nakło-Chechło, to główne miejsca odwiedzane przez przyjezdnych, którzy podziwiając je, mają jednocześnie zastrzeżenia związane z brakami w infrastrukturze okołoturystycznej: parkingami, komunikacją zbiorową, oznakowaniem, systemem informacji turystycznej, usługami gastronomicznymi, hotelowymi czy wypożyczalniami sprzętu. Odpowiedzią na taką sytuację jest postulowana już współpraca międzyrodowiskowa i międzysektorowa.

C 9. Stworzenie nowoczesnej oferty turystycznej

K9.1 Poprawa atrakcyjności turystycznej

P9.1.1 Ochrona obiektów dziedzictwa kulturowego

P9.1.2 Likwidowanie barier architektonicznych w obiektach turystycznych

P9.1.3 Ochrona parków wpisanych do rejestru zabytków i parków o charakterze regionalnym

Walory turystyczne Ziemi Tarnogórskiej to jeden z najważniejszych atutów. Zarówno środowisko przyrodnicze, jak i kulturowe mają wiele do zaoferowania przyjezdnym, jednak zdaniem osób odwiedzających Powiat, jego oferta turystyczna jest niespójna i skonstruowana na zasadzie przypadku. Brakuje dobrej informacji o dostępności i sposobie zwiedzania atrakcji. Zauważalny jest także brak odpowiedniej infrastruktury okołoturystycznej: komunikacyjnej, gastronomicznej czy noclegowej. Potrzebne są także działania związane z ochroną obiektów dziedzictwa kulturowego czy likwidowania barier architektonicznych dla niepełnosprawnych, w obiektach turystycznych. Niewątpliwie ważnym czynnikiem sukcesu jest także koordynacja działań wszystkich podmiotów na rzecz formowania spójnej oferty i stymulowania powstawania dodatkowych i nowoczesnych usług. Ścisła współpraca i komplementarność przedsięwzięć gminnych pozwoli na dokonanie potrzebnych modyfikacji działań różnych instytucji i skuteczne ich promowanie. Stworzenie nowoczesnej oferty turystycznej, która w pełni wykorzystywałaby walory ziemi tarnogórskiej i bogatego w atrakcje regionu, ma szansę być cennym impulsem lokalnych przemian gospodarczych.

C 10. Poprawa atrakcyjności oferty rekreacyjnej

K10.1 Inicjowanie przedsięwzięć służących zaspokajaniu potrzeb rekreacyjnych

P10.1.1 Imprezy rekreacyjne

P10.1.2 Budowa i modernizacja infrastruktury rekreacyjnej

Powyżej wskazane walory mają bezpośredni związek z tarnogórskim „klimatem”

przyrodniczym. Ma to przełożenie na to, że Powiat oferuje niezwykle atrakcyjne miejsca do rekreacji, ważnej tak dla jego mieszkańców, jak i przyjezdnych z Aglomeracji. Wiele miejsc i terenów, na których możliwe są różne formy odpoczynku, należy traktować jako szczególne bogactwo Powiatu i dążyć do jego wykorzystania w sposób zgodny z ideą zrównoważonego rozwoju. Kompleksy leśne, zbiorniki wodne, parki czy obiekty rekreacyjne przyciągnąć mogą wielu spragnionych ciszy i kontaktu z naturą. Dbłość o ciągłe podnoszenie jakości oferty rekreacyjnej traktować trzeba także jako element przyciągający nowych mieszkańców oraz klientów działalności usługowej mieszkańców. Wykorzystanie zasobów przyrodniczych do celów rekreacyjnych należy jednak prowadzić w taki sposób, aby miejsca przyrodniczo cenne nie zostały zniszczone. Sposób ich udostępniania, organizowania imprez, budowa infrastruktury i inne działania, powinny być nastawione nie tylko na wygodę korzystania, ale również na ochronę bogactwa przyrodniczego.

CH1. Skuteczna promocja

KH1.1 Promowanie zalet Powiatu

PH1.1.1 Materiały promocyjne

PH1.1.2 Udział w inicjatywach promocyjnych

Nie podlega dyskusji fakt, że konieczne są działania mające na celu informowanie o tarnogórskich produktach, przekonywanie do ich zalet oraz pozycjonowanie przekazu promocyjnego, czyli budowanie w świadomości odbiorców trwałego wizerunku Powiatu zawierającego pożądane elementy. Te działania należą do zbioru warunków udostępniania ofert lokalnych, a bez działalności promocyjnej trudno jest współcześnie zainteresować turystów, zachęcić inwestorów czy pozyskać nowych mieszkańców. Informacje o zaletach Powiatu muszą zostać przygotowane w różnej formie (materiały promocyjne, udział w targach, reklamy itp.) oraz spopularyzowane poprzez kampanie promocyjne i imprezy. Działania takie, podejmowane przez władze Powiatu, powinny także być pożądanym i cennym uzupełnieniem przedsięwzięć promocyjnych gmin, instytucji i stowarzyszeń oraz wpisywać się w marketingowe inicjatywy regionalne. Celem nadrzędnym jest w tym wypadku zbudowanie rozpoznawalnej marki Powiatu.

CH2. Współpraca wielopodmiotowa

KH2.1 Poprawa współpracy z organizacjami pozarządowymi

PH2.1.1 Forum Organizacji Pozarządowych

PH2.1.2 Konkursy na realizację zadań publicznych

PH2.1.3 Powiatowa Rada Działalności Pożytku Publicznego

KH2.2 Budowa dróg rowerowych

PH2.2.1 Budowa drogi rowerowej Tarnowskie Góry - jezioro Chechło - Nakło

PH2.2.2 Budowa drogi rowerowej Laryszów - Miedary

PH2.2.3 Budowa drogi rowerowej Radzionków - Tarnowskie Góry

PH2.2.4 Budowa ścieżki rowerowej w ulicy Parkowej w Świerklańcu do granicy z miastem Piekary Śląskie

KH2.3 Rozwijanie partnerstwa

PH2.4.1 Tarnogórskie Partnerstwo na Rzecz Zatrudnienia

PH2.4.2 Partnerstwa w zakresie realizacji zadań Powiatu

Społeczność lokalna, która chce sprawnie funkcjonować musi cechować się dobrymi relacjami międzyludzkimi i zaangażowaniem poszczególnych osób w działalność na rzecz swojego środowiska życia. Dążenie do budowania nowoczesnego społeczeństwa obywatelskiego opiera się na współuczestnictwie w rządzeniu oraz pracy społecznej prowadzonej w ramach organizacji pozarządowych. Rolą Powiatu jest stymulowanie oddolnych aktywności i budowanie dla nich platformy współpracy. Jego władze powinny dbać o dobre kontakty z organizacjami pozarządowymi, sąsiednimi powiatami oraz rozwijanie partnerstwa publiczno-prywatnego. Działania na rzecz koordynowania przedsięwzięć pomagają tworzyć oferty międzypowiatowe, które budują korzystny wizerunek Powiatu, co w dłuższej perspektywie pozytywnie wpływa na wiedzę o regionie mieszkańców innych części kraju.

CH3. Poprawa warunków ekologicznych

KH3.1. Podnoszenie świadomości ekologicznej społeczności Powiatu

PH3.1.1 Kampanie edukacyjne

KH3.2. Poprawa jakości środowiska naturalnego

PH3.2.1 Rewitalizacja obszarów zdegradowanych

PH3.2.2 Ograniczanie zanieczyszczeń powietrza

PH3.2.3 Zachowanie i wzbogacanie elementów bioróżnorodności (bogactwa środowiska naturalnego)

Współczesna świadomość ekologiczna społeczeństwa, związana jest ze wzrostem

zagrożenia zanieczyszczeniem środowiska naturalnego oraz jego zbyt dużą antropologizacją. Coraz częściej działania proekologiczne stają się koniecznością życia i gospodarowania, bowiem zajmowanie nowych terenów zmusza do bezpośredniego kontaktu z miejscami niepożądanymi w najbliższym sąsiedztwie. Świadomość nieuchronności minimalizowania skutków zastosowania nowoczesnych technologii z jednej strony, z drugiej zaś ochrona środowiska naturalnego, mogą przyczynić się do zachowania cennych walorów naturalnych, jakie oferują nam kompleksy leśne, łąki, jeziora itp. Kampanie edukacyjne oraz racjonalne i skuteczne działania na rzecz poprawy jakości środowiska naturalnego mogą przyczynić się do ocalenia atrakcyjności przyrodniczej Powiatu Tarnogórskiego, a to wobec stanu środowiska w sąsiednim Bytomiu, Piekarach Śląskich czy Gliwicach, może w niedalekiej przyszłości stanowić o regionalnej konkurencyjnej pozycji Powiatu Tarnogórskiego w wielu dziedzinach.

8. Strategia a inne dokumenty planistyczne

Analiza komplementarności Strategii Rozwoju Powiatu Tarnogórskiego do roku 2022 ukierunkowana jest na weryfikację zgodności jej zapisów z priorytetami, celami i działaniami, zdefiniowanymi w dokumentach strategicznych poziomu wojewódzkiego i krajowego. W ramach tej grupy dokumentów szczegółowej analizie komplementarności poddano Strategię Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020+”, Strategię Rozwoju Obszaru Funkcjonalnego Biały Śląsk na lata 2016-2022, Regionalny Program Operacyjny Rozwoju Województwa Śląskiego na lata 2014-2020, Strategię Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego, Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020, Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 oraz Program Operacyjny Inteligentny Rozwój 2014-2020.

Dobór wyżej wymienionych dokumentów strategicznych poziomu wojewódzkiego i krajowego ma na celu wskazanie potencjalnych obszarów wsparcia projektów wynikających ze Strategii Rozwoju Powiatu Tarnogórskiego do roku 2022 zewnętrznymi środkami finansowymi. Jego zadaniem jest także wykazanie braku sprzeczności pomiędzy wyborami strategicznymi dokonanymi na poziomie Powiatu Tarnogórskiego, a wyborami strategicznymi określonymi przez Województwo Śląskie oraz Ministerstwo Rozwoju w dokumentach programujących wydatkowanie środków unijnych.

STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO „ŚLĄSKIE 2020+”

Obszary interwencji wykazane w Strategii Rozwoju Powiatu Tarnogórskiego wpisują się we wszystkie założenia Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020+”, przyjętej Uchwałą Nr IV/38/2/2013 Sejmiku Województwa Śląskiego z 1 lipca 2013. Inaczej ujmując - komplementarność Strategii Rozwoju Powiatu Tarnogórskiego do roku 2022 w relacji do zapisów Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020+” dotyczy wszystkich jej pól: obszarów i celów strategicznych i operacyjnych. Zapisy Strategii Powiatu Tarnogórskiego korespondują więc z:

1. Obszarem priorytetowym (A) Nowoczesna gospodarka i przypisanym jej celem strategicznym „Województwo śląskie regionem nowoczesnej gospodarki rozwijającej się w oparciu o innowacyjność i kreatywność” oraz celami operacyjnymi:

- A.1. Innowacyjne i kreatywne przedsiębiorstwa oraz produkty województwa,
- A.2. Otwarty i atrakcyjny rynek pracy,
- A.3. Konkurencyjna gospodarka województwa oparta na elastyczności i specjalizacji

firm oraz strukturach sieciowych,

- A.4. Przedsiębiorczość lokalna i społeczna wykorzystująca lokalne rynki i potencjały.

2. Obszarem priorytetowym (B) Szanse rozwojowe mieszkańców i przypisanym jej celem strategicznym „Województwo śląskie regionem o wysokiej jakości życia opierającej się na powszechnej dostępności do usług publicznych o wysokim standardzie” oraz celami operacyjnymi:

- B.1. Poprawa kondycji zdrowotnej mieszkańców województwa,
- B.2. Rozwój kompetencji, umiejętności i wzrost poziomu aktywności mieszkańców,
- B.3. Harmonia społeczna i wysoki kapitał zaufania oraz dogodne warunki życia mieszkańców.

3. Obszarem priorytetowym (C) Przestrzeń i przypisanym jej celem strategicznym „Województwo śląskie regionem atrakcyjnej i funkcjonalnej przestrzeni” oraz celami operacyjnymi:

- C.1. Zrównoważone wykorzystanie zasobów środowiska,
- C.2. Zintegrowany rozwój ośrodków różnej rangi,
- C.3. Wysoki poziom ład przestrzennego i efektywne wykorzystanie przestrzeni.

4. Obszarem priorytetowym (D) Relacje z otoczeniem i przypisanym jej celem strategicznym „Województwo śląskie regionem otwartym będącym istotnym partnerem rozwoju Europy” oraz celami operacyjnymi:

- D.1. Współpraca z partnerami w otoczeniu,
- D.2. Atrakcyjny wizerunek województwa śląskiego,
- D.3. Region w sieci międzynarodowych i krajowych powiązań infrastrukturalnych.

STRATEGIA ROZWOJU OBSZARU FUNKcjONALNEGO BIAŁY ŚLĄSK NA LATA 2016-2022

Biały Śląsk jest porozumieniem obejmującym jednostki samorządu terytorialnego z terenu Powiatów Tarnogórskiego i Lublinieckiego oraz miasto Bytom. Zawiązane porozumienie było punktem wyjścia do przygotowania Strategii Obszaru Funkcjonalnego Białego Śląska. Porozumienie zostało zawarte w oparciu o deklarację z dnia 11 stycznia 2013 r. podjętą przez władze pięciu jednostek terytorialnych Powiatu Tarnogórskiego: Krupskiego Młyna, Miasteczka Śląskiego, Radzionkowa, Tarnowskich Gór i Tworoga oraz Izby Przemysłowo-Handlowej w Tarnowskich Górach. Do Deklaracji Tarnogórskiej w maju 2013 roku dołączyło jedenaście kolejnych jednostek samorządu terytorialnego: Boronów, Bytom, Ciasna, Herby, Kalety, Kochanowice, Koszęcin, Pawonków, Woźniki, Lubliniec oraz Powiat Lubliniecki.

Podmioty postanowiły ściśle współpracować w zakresie działań intensyfikujących procesy rozwoju gospodarczego części subregionu województwa śląskiego, poprzez wykorzystanie potencjałów oraz współpracy samorządów z ośrodkami naukowymi i przedsiębiorcami. Ostatecznie w marcu 2015 roku do dotychczasowych szesnastu jednostek samorządowych porozumienia dołączyły jeszcze Zbrostawice i Świerklaniec.

Wizja Białego Śląska określona została w aspektach planistycznym, przestrzennym, społecznym, gospodarczym i ekologiczno-kulturowym. Biały Śląsk w wyniku realizacji Strategii oraz kooperacji tworzących go jednostek terytorialnych, współpracy środowisk gospodarczych, zacieśniających się relacji między społecznościami lokalnymi, ma stać się obszarem z bogatą ofertą dla otoczenia (mieszkańców, inwestorów, turystów, osób nieaktywnych zawodowo, podmiotów prowadzących działalność naukową i badawczą) oraz obszarem oferującym wysoką jakość życia (poprzez istniejące funkcje lokalne i ponadlokalne, wsparcie dla mobilności mieszkańców czy troskę o rodziny, pozycję w otoczeniu, promocję wizerunku i relacje z Metropolią Silesia).

Analizując wzajemne relacje pomiędzy założeniami Strategii Powiatu Tarnogórskiego a założeniami Strategii Obszaru Funkcjonalnego Białego Śląska wyraźnie widać zbieżne pola interwencji, założone w obu dokumentach. Zarówno na poziomie misji i wizji a także celów operacyjnych i celów horyzontalnych Strategia Powiatu Tarnogórskiego wpisuje się w założenia Strategii Białego Śląska, tj. w cel strategiczny CS1. Biały Śląsk obszarem współpracy oraz tworzenia komplementarnych ofert, cel strategiczny CS2. Biały Śląsk partnerem dla otoczenia i obszarem przyciągającym podmioty, potencjały i aktywności, cel strategiczny CS3. Biały Śląsk obszarem wysokiej jakości życia, wykorzystujący wewnętrzne atuty i bliskość Metropolii Silesia oraz cel strategiczny CS4. Biały Śląsk obszarem unikatowym w skali regionu i odgrywającym istotną rolę w procesach rozwoju województwa śląskiego.

REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO NA LATA 2014-2020

Strategia Rozwoju Powiatu Tarnogórskiego do roku 2022 wykazuje komplementarność w kontekście zapisów Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020, przyjętego i zatwierdzonego przez Komisję Europejską 18 grudnia 2014 roku, oraz Szczegółowego opisu priorytetów RPO WSL 2014-2020 w odniesieniu do:

- osi priorytetowej I Nowoczesna gospodarka a w jej ramach działań 1.2 Badania, rozwój i innowacje w przedsiębiorstwach oraz 1.3 Profesjonalizacja Instytucji otoczenia biznesu,
- osi priorytetowej II Cyfrowe śląskie a w jej ramach działań 2.1 Wsparcie rozwoju cyfrowych

usług publicznych,

- osi priorytetowej III Konkurencyjność a w jej ramach działań 3.1 Poprawa warunków do rozwoju MŚP, 3.2 Innowacje w MŚP, 3.3 Technologie informacyjno-komunikacyjne w działalności gospodarczej oraz 3.4 Dokapitalizowanie zewnętrznych źródeł dofinansowania przedsiębiorczości,

- osi priorytetowej IV Efektywność energetyczna, odnawialne źródła energii i gospodarka niskoemisyjna a w jej ramach działań 4.1 Odnawialne źródła energii, 4.2 Efektywność energetyczna i odnawialne źródła energii w mikro, małych i średnich przedsiębiorstwach, 4.3 Efektywność energetyczna i odnawialne źródła energii w infrastrukturze publicznej i mieszkaniowej oraz 4.5 Niskoemisyjny transport miejski oraz efektywne oświetlenie,

- osi priorytetowej V Ochrona środowiska i efektywne wykorzystanie zasobów a w jej ramach działań 5.3 Dziedzictwo kulturowe, 5.4 Ochrona różnorodności biologicznej i 5.5 Wzmocnienie potencjału służb ratowniczych,

- osi priorytetowej VI Transport a w jej ramach działania 6.2 Transport kolejowy,

- osi priorytetowej VII Regionalny rynek pracy a w jej ramach działań 7.1 Aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu, 7.2 Poprawa zdolności do zatrudnienia osób poszukujących pracy i pozostających bez zatrudnienia, 7.3 Wsparcie dla osób zamierzających rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej, 7.4 Wspomaganie procesów adaptacji do zmian na regionalnym rynku pracy (działania z zakresu outplacementu) oraz 7.5 Wsparcie osób zamierzających rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej poprzez instrumenty finansowe,

- osi priorytetowej VIII Regionalne kadry gospodarki opartej na wiedzy a w jej ramach działań 8.1 Wspieranie rozwoju warunków do godzenia życia zawodowego i prywatnego, 8.2 Wzmacnianie potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw, przedsiębiorców i ich pracowników oraz 8.3 Poprawa dostępu do profilaktyki, diagnostyki i rehabilitacji leczniczej ułatwiającej pozostanie w zatrudnieniu i powrót do pracy,

- osi priorytetowej IX Włączenie społeczne a w jej ramach działań 9.1 Aktywna integracja, 9.2 Dostępne i efektywne usługi społeczne i zdrowotne i 9.3 Rozwój ekonomii społecznej w regionie,

- osi priorytetowej X Rewitalizacja oraz infrastruktura społeczna i zdrowotna a w jej ramach działań 10.1 Infrastruktura ochrony zdrowia, 10.2 Rozwój mieszkalnictwa socjalnego, wspomagane i chronione oraz infrastruktury usług społecznych, 10.4 Poprawa stanu

środowiska miejskiego,

- osi priorytetowej XI Wzmocnienie potencjału edukacyjnego a w jej ramach działań 11.1 Ograniczenie przedwczesnego kończenia nauki szkolnej oraz zapewnienie równego dostępu do dobrej jakości edukacji elementarnej, kształcenia podstawowego i średniego, 11.2 Dostosowanie oferty kształcenia zawodowego do potrzeb lokalnego rynku pracy – kształcenie zawodowe uczniów, 11.3 Dostosowanie oferty kształcenia zawodowego do potrzeb lokalnego rynku pracy – kształcenie zawodowe osób dorosłych i 11.4 Podnoszenie kwalifikacji zawodowych osób dorosłych,
- osi priorytetowej XII Infrastruktura edukacyjna a w jej zakresie działania 12.2 Infrastruktura kształcenia zawodowego.

STRATEGIA ROZWOJU ZIT SUBREGIONU CENTRALNEGO

Strategia jest dokumentem przyjętym uchwałą Walnego Zebrania Członków Subregionu Centralnego nr 16/2015 z 30 listopada 2015 r. w sprawie aktualizacji „Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020”. Członkiem tego Związku jest Powiat Tarnogórski oraz gminy wchodzące w skład Powiatu Tarnogórskiego. Strategia ZIT Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego jest narzędziem, które w jasny i precyzyjny sposób przedstawia zdiagnozowane problemy gospodarcze, środowiskowe, klimatyczne, demograficzne i społeczne, które mają wpływ na obszar, który Strategia obejmuje swoim działaniem, oraz sposoby ich rozwiązania na gruncie operacyjno-wdrożeniowym m.in. w postaci propozycji projektów do realizacji.

Strategia Rozwoju Powiatu Tarnogórskiego do roku 2022 zbieżna jest z celami, priorytetami i działaniami Strategii ZIT Subregionu Centralnego w zakresie:

- celów strategicznych SC CS1. Rozwój kapitału ludzkiego bazujący na zatrudnialności i spójności społeczno-gospodarczej S.C. oraz CS2. Zdrowe środowisko życia w SC dzięki zmniejszonej antropopresji,
- priorytetami: P1.1. Gospodarka i miejsca pracy, P1.2. Aktywność społeczna i zapobieganie wkluczeniom i P2.1. Ochrona powietrza i efektywność energetyczna,
- działaniami: D1.1.1. Przywrócenie funkcji gospodarczych na obszarach zdegradowanych, D1.1.2. Wyrównywanie szans wejścia i powrotu na rynek pracy, D1.1.3 Wzmacnianie zdolności adaptacyjnej pracowników i przedsiębiorców, D1.2.1. Wzmocnienie lokalnych potencjałów rozwoju oraz kompleksowa rewitalizacja, D1.2.2. Zapewnienie dostępu do dziedzictwa przyrodniczego, D2.1.1. Równoważenie mobilności oraz D2.1.2. Zapobieganie niskiej emisji

w nieruchomościach publicznych i budynkach.

PROGRAM OPERACYJNY INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO 2014-2020

Strategia Rozwoju Powiatu Tarnogórskiego do roku 2022 roku w sferze priorytetów rozwoju, wyzwań strategicznych i celów strategicznych zbieżna jest z następującymi zasadami Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020, ujętymi w formie osi priorytetowych i priorytetów inwestycyjnych:

1. osią priorytetową Zmniejszenie emisyjności gospodarki, wdrażającą priorytety inwestycyjne:

- (4.I.) wspieranie wytwarzania i dystrybucji energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych;
- (4.II.) promowanie efektywności energetycznej i korzystania z odnawialnych źródeł energii w przedsiębiorstwach;
- (4.III.) wspieranie efektywności energetycznej, inteligentnego zarządzania energią i wykorzystania odnawialnych źródeł energii w infrastrukturze publicznej, w tym w budynkach publicznych i w sektorze mieszkaniowym;
- (4.V.) promowanie strategii niskoemisyjnych dla wszystkich rodzajów terytoriów, w szczególności dla obszarów miejskich, w tym wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej i działań adaptacyjnych, mających oddziaływanie łagodzące na zmiany klimatu;
- (4.VI.) promowanie wykorzystywania wysokosprawnej kogeneracji ciepła i energii elektrycznej w oparciu o zapotrzebowanie na ciepło użytkowe.

2. osią priorytetową Ochrona środowiska, w tym adaptacja do zmian klimatu, wdrażającą priorytety inwestycyjne:

- (5.II.) wspieranie inwestycji ukierunkowanych na konkretne rodzaje zagrożeń przy jednoczesnym zwiększeniu odporności na klęski i katastrofy i rozwijaniu systemów zarządzania klęskami i katastrofami;
- (6.III.) ochrona i przywrócenie różnorodności biologicznej, ochrona i rekultywacja gleby oraz wspieranie usług ekosystemowych, także poprzez program Natura 2000 i zieloną infrastrukturę;
- (6.IV.) podejmowanie przedsięwzięć mających na celu poprawę stanu jakości środowiska miejskiego, rewitalizację miast, rekultywację i dekontaminację terenów przemysłowych (w tym terenów powojсковych), zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza i propagowanie działań służących zmniejszeniu hałasu.

3. osią priorytetową Infrastruktura drogowa dla miast, wdrażającą priorytet inwestycyjny (7.b.) zwiększanie mobilności regionalnej poprzez łączenie węzłów drugorzędnych i trzeciorzędnych z infrastrukturą TEN-T, w tym z węzłami multimodalnymi.

4. osią priorytetową Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury, wdrażającą priorytet inwestycyjny (6.c.) zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego.

5. osią priorytetową Wzmocnienie strategicznej infrastruktury ochrony zdrowia, wdrażającą priorytet inwestycyjny (9.a.) inwestycje w infrastrukturę zdrowotną i społeczną, które przyczyniają się do rozwoju krajowego, regionalnego i lokalnego, zmniejszania nierówności w zakresie stanu zdrowia, promowanie włączenia społecznego poprzez lepszy dostęp do usług społecznych, kulturalnych i rekreacyjnych oraz przejścia z usług instytucjonalnych do usług na poziomie społeczności lokalnych.

PROGRAM OPERACYJNY WIEDZA EDUKACJA ROZWÓJ 2014-2020

Komplementarność w odniesieniu do PO Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020, przyjętego przez Radę Ministrów 8 stycznia 2014 roku, Strategia Rozwoju Powiatu Tarnogórskiego wykazuje w zakresie:

- osi priorytetowej I Osoby młode na rynku pracy w ramach działań: 1.2 Wsparcie osób młodych pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy – projekty konkursowe i 1.3 Wsparcie osób młodych znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji ,
- osi priorytetowej II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji w ramach działań: 2.1 Równość szans mężczyzn i kobiet we wszystkich dziedzinach, w tym w dostępie do zatrudnienia, rozwoju kariery, godzenia życia zawodowego i prywatnego, 2.2 Wsparcie na rzecz zarządzania strategicznego przedsiębiorstw oraz budowy przewagi konkurencyjnej na rynku, 2.3 Zapewnienie jakości i dostępności usług rozwojowych świadczonych na rzecz przedsiębiorstw i pracowników, 2.4 Modernizacja publicznych i niepublicznych służb zatrudnienia oraz lepsze dostosowanie ich do potrzeb rynku pracy, 2.5 Skuteczna pomoc społeczna, 2.6 Wysoka jakość polityki na rzecz włączenia społecznego i zawodowego osób niepełnosprawnych, 2.7 Zwiększenie szans na zatrudnienie osób szczególnie zagrożonych wykluczeniem społecznym, 2.8 Rozwój usług społecznych świadczonych w środowisku lokalnym, 2.9 Rozwój ekonomii społecznej, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty, 2.12 Zwiększenie wiedzy o potrzebach kwalifikacyjno-zawodowych, 2.14 Rozwój narzędzi dla uczenia się przez całe życie, 2.15 Kształcenie i szkolenie zawodowe

dostosowane do potrzeb zmieniającej się gospodarki, 2.18 Wysokiej jakości usługi administracyjne oraz 2.19 Usprawnienie procesów inwestycyjno-budowlanych i planowania przestrzennego,

- osi priorytetowej IV Innowacje społeczne i współpraca ponadnarodowa w ramach działania 4.1 Innowacje społeczne,

- osi priorytetowej V Wsparcie dla obszaru zdrowia w ramach działania 5.1 Programy profilaktyczne i działania 5.2 Działania pro jakościowe i rozwiązania organizacyjne w systemie ochrony zdrowia ułatwiające dostęp do niedrogich, trwałych oraz wysokiej jakości usług zdrowotnych.

PROGRAM OPERACYJNY INTELIGENTNY ROZWÓJ 2014-2020

Program Operacyjny Inteligentny Rozwój 2014-2020 przyjęty został przez Radę Ministrów 8 stycznia 2014 roku. Stanowi krajową implementację polityki spójności Unii Europejskiej w zakresie wzrostu innowacji i działań badawczych. Biorąc pod uwagę tak określone przeznaczenie Programu, uszczegółowione w osiach priorytetowych na wyższym poziomie i działaniach na poziomie drugim, jego komplementarność w stosunku do Strategii Rozwoju Powiatu Tarnogórskiego do roku 2022 można zdiagnozować w zakresie:

- osi priorytetowej I: Wsparcie prowadzenia prac B+R przez przedsiębiorstwa, wdrażanej poprzez działanie 1.1 Projekty B+R przedsiębiorstw,

- osi priorytetowej II: Wsparcie otoczenia i potencjału przedsiębiorstw do prowadzenia działalności B+R+I, wdrażanej poprzez działania 2.1 Wsparcie inwestycji w infrastrukturę B+R przedsiębiorstw i 2.2 Otwarte innowacje - wspieranie transferu technologii,

- osi priorytetowej III: Wsparcie innowacji w przedsiębiorstwach, wdrażanej poprzez działania 3.2 Wsparcie wdrożeń wyników prac B+R oraz 3.3 Wsparcie promocji oraz internacjonalizacji innowacyjnych przedsiębiorstw.

Zasygnalizowana wyżej komplementarność ma status komplementarności potencjalnej. Rzeczywiste powiązanie konkretnych projektów realizowanych w następstwie wdrożenia Strategii Rozwoju Powiatu Tarnogórskiego do roku 2022 z analizowanymi wyżej dokumentami programowymi zależy od szczegółowego zakresu tych projektów.

9. Wdrażanie i monitoring strategii

Monitoring i ewaluacja Strategii są niezbędnym elementem skutecznego procesu jej wdrożenia, zapewniającym pozyskanie informacji na temat postępów działań implementacyjnych, szczególnie w kontekście oczekiwanych efektów. Stanowi równocześnie narzędzie kontrolne umożliwiające wprowadzenie niezbędnych korekt, modyfikacji i uaktualnień w zakresie realizowanych przedsięwzięć, zdefiniowanych celów i priorytetów rozwoju. Badanie postępu realizacji Strategii będzie się odbywało na podstawie danych przekazywanych przez poszczególne komórki Starostwa Powiatowego, a także dostępnych danych statystycznych. Monitoring będzie prowadzony przez Biuro Strategii i Rozwoju.

Biuro analizując zebrane dane zdiagnozuje trudności i ewentualne opóźnienia w realizacji konkretnych przedsięwzięć i szerzej wskaźników oraz celów zapisanych w Strategii oraz oceni zaangażowanie poszczególnych ogniw odpowiedzialnych za wykonanie Strategii. Na podstawie powyższego Biuro będzie mogło reagować na zarejestrowane odchylenia projektując m. innymi zmiany czy korekty wskaźników. Monitoring będzie więc wstępnym etapem projektowania ewentualnych zmian w Strategii. Wnioski uzyskane dzięki prowadzonemu na bieżąco monitoringowi przedstawiane będą Zarządowi Powiatu co najmniej raz na 2 lata, w formie sprawozdania. Sprawozdanie zawierać będzie prezentację wskaźników charakteryzujących postęp w realizacji założonych celów.

Dane zebrane według takich założeń będą miały charakter statystyczny i informacyjny. Przechodząc przez ścieżkę weryfikacji (czy realizacja założeń postępuje zgodnie z planem), rejestracji (zbieranie danych o postępie prowadzonych działań), analizy (tempa i kierunku, w którym zmierzają założenia), zestawiania (zebranych rzeczywistych danych z założeniami teoretycznymi) uzyskana wiedza pozwoli podjąć trafną, przemyślaną, opartą na precyzyjnych przesłankach decyzję na temat kontynuacji realizacji Strategii w niezmienionym kształcie czy wdrożenia procedury zmian. Ilościowe w gruncie rzeczy śledzenie zaawansowania w/w elementów w ramach monitoringu (w horyzoncie bieżącym) pozwala ponadto podejmować interwencje w przypadku braku postępów bądź wystąpienia trudności w trakcie realizacji celów. Przedstawione powyżej założenia monitoringu realizacji Strategii kładą nacisk na wskaźnikową ocenę ilościową. Całościowy zakres przyjętych wskaźników zawiera tabela 3:

Tabela 39 Wskaźniki realizacji celów

Cele	Kierunki	Wskaźniki realizacji celów	Źródła weryfikacji	Komórka monitorująca
C 1. Poprawa atrakcyjności inwestycyjnej na rzecz wzrostu zatrudnienia	K1.3 Wspieranie rozwoju działających firm	Liczba przeszkolonych osób bezrobotnych i poszukujących pracy na potrzeby pracodawców	Dane własne Powiatowego Urzędu Pracy	Powiatowy Urząd Pracy
		Liczba ofert pracy przyjętych do realizacji	Dane własne Powiatowego Urzędu Pracy	Powiatowy Urząd Pracy
		Liczba zorganizowanych giełd pracy dla pracodawców	Dane własne Powiatowego Urzędu Pracy	Powiatowy Urząd Pracy
C 2. Pobudzanie rozwoju lokalnej przedsiębiorczości	K2.1 Wspieranie młodych przedsiębiorców	Wielkość nakładów na wspieranie przedsiębiorczości młodych do 30 roku życia	Dane własne Powiatowego Urzędu Pracy	Powiatowy Urząd Pracy
		Liczba spotkań informacyjnych z pracodawcami	Dane własne Powiatowego Urzędu Pracy	Powiatowy Urząd Pracy
		Liczba konkursów i przedsięwzięć promujących wśród młodzieży postawę przedsiębiorczą	Dane własne Powiatu	Wydział Edukacji, Kultury i Sportu
	K.2.2. Inkubacja przedsiębiorstw	Liczba firm w Inkubatorze Przedsiębiorczości	Dane Inkubatora Przedsiębiorczości	Inkubator Przedsiębiorczości
		Liczba uczestników szkoleń z zakresu otwierania własnej działalności gospodarczej	Dane własne Powiatowego Urzędu Pracy Dane Inkubatora Przedsiębiorczości	Powiatowy Urząd Pracy Inkubator Przedsiębiorczości

		Liczba udzielonych dotacji na otwarcie własnej działalności gospodarczej	Dane własne Powiatowego Urzędu Pracy Dane Inkubatora Przedsiębiorczości	Powiatowy Urząd Pracy Inkubator Przedsiębiorczości
C 3. Podnoszenie poziomu bezpieczeństwa publicznego i społecznego	K3.1 Współpraca z instytucjami odpowiedzialnymi za bezpieczeństwo publiczne	Liczba przestępstw na 1000 mieszkańców	Statystyka Policyjna	Policja
		Liczba projektów i inicjatyw realizowanych wspólnie z instytucjami odpowiedzialnymi za bezpieczeństwo publiczne	Dane własne Powiatu	Biuro Bezpieczeństwa Publicznego
		Wielkość nakładów na modernizację wyposażenia służb ratowniczych	Dane własne Powiatu	Biuro Bezpieczeństwa Publicznego
		Ilość osób korzystających z Punktu Konsultacyjnego dla Osób Poszkodowanych w wyniku przestępstw i przemocy	Dane własne Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Policja
		Liczba projektów do których przystąpiło Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	Dokumentacja koordynatora projektu	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
	K3.2 Wspieranie funkcjonowania rodzin	Liczba projektów i inicjatyw prorodzinnych	Roczne sprawozdanie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
		Liczba projektów i inicjatyw profilaktycznych	Roczne sprawozdanie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

		Liczba osób korzystających ze specjalistycznego poradnictwa pedagogicznego	Dane własne Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
		Liczba rodzin korzystających ze specjalistycznego poradnictwa	Dane własne Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
	K3.3 Wspieranie osób społecznie dysfunkcyjnych	Liczba projektów i wielkość nakładów na aktywizację społeczną i zawodową mieszkańców Powiatu	Dane Urzędu Marszałkowskiego	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
		Wielkość nakładów na funkcjonowanie Domów Pomocy Społecznej	Dane własne Powiatu	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
		Wielkość nakładów na poprawę infrastruktury Domów Pomocy Społecznej	Dane własne Powiatu	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
		Liczba zawodowych rodzin zastępczych	Roczne sprawozdanie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
		Liczba projektów skierowanych do istniejących rodzin zastępczych	Roczne sprawozdanie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
		Liczba rodzin objętych pracami zespołów interdyscyplinarnych	Roczne sprawozdanie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
	K3.4 Pomoc osobom niepełnosprawnym	Wielkość nakładów na likwidację barier (np. architektonicznych)	Roczne sprawozdanie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, PFRON, PUP	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Pełnomocnik ds. Osób Niepełnosprawnych

		Wielkość nakładów na aktywizację zawodową osób niepełnosprawnych	Roczne sprawozdanie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, PFRON, PUP	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Pełnomocnik ds. Osób Niepełnosprawnych
		Liczba osób korzystających ze wsparcia ośrodka dla osób z zaburzeniami psychicznymi	Roczne sprawozdanie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
C 4. Dostosowanie oferty kształcenia zawodowego do potrzeb lokalnego rynku pracy	K4.1 Wprowadzanie innowacyjnych produktów edukacyjnych	Liczba prowadzonych w szkołach innowacji	Dane własne Powiatu	Wydział Edukacji, Kultury i Sportu
		Liczba zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych	Dane własne Powiatu	Wydział Edukacji, Kultury i Sportu
		Liczba nagród dla uczniów i nauczycieli	Dane własne Powiatu	Wydział Edukacji, Kultury i Sportu
	K4.2 Kreatywne zmiany sieci szkolnictwa	Liczba utworzonych nowych kierunków nauczania	Dane własne Powiatu	Wydział Edukacji, Kultury i Sportu
		Liczba realizowanych projektów edukacyjnych w szkołach	Dane własne Powiatu	Wydział Edukacji, Kultury i Sportu
	K4.3 Poprawa warunków kształcenia	Wielkość nakładów na modernizację i rozbudowę obiektów edukacyjnych	Dane własne Powiatu	Wydział Edukacji, Kultury i Sportu
		Wielkość nakładów na utworzenie, wyposażenie pracowni do praktycznej nauki zawodu	Dane własne Powiatu	Wydział Edukacji, Kultury i Sportu
C 5. Podniesienie jakości i zwiększenie dostępności usług medycznych	K5.1 Promocja i profilaktyka zdrowia	Liczba przeprowadzonych konkursów / udzielonych dotacji na realizację promocji, badań profilaktycznych,	Dane własne Powiatu	Wydział Zdrowia i Spraw Obywatelskich, Wielospecjalistyczny Szpital Powiatowy Spółka Akcyjna z siedzibą w Tarnowskich Górach

		Liczba dotacji i wysokość nakładów przeznaczonych na zwiększenie potencjału medycznego	Dane własne Powiatu	Wydział Zdrowia i Spraw Obywatelskich, Wielospecjalistyczny Szpital Powiatowy Spółka Akcyjna z siedzibą w Tarnowskich Górach
	K5.2 Inwestycje w usługi medyczne	Wielkość nakładów na zwiększenie potencjału diagnostyczno-leczniczego szpitala	Dane własne Powiatu	Wydział Zdrowia i Spraw Obywatelskich, Wielospecjalistyczny Szpital Powiatowy Spółka Akcyjna z siedzibą w Tarnowskich Górach
C 6. Integrowanie aktywności kulturalnych	K6.1 Wspieranie inicjatyw artystów i animatorów kultury	Liczba zorganizowanych imprez kulturalnych	Dane własne Powiatu	Centrum Kultury Śląskiej, Powiatowy Młodzieżowy Dom Kultury, Biuro Komunikacji Społecznej
		Liczba projektów realizowanych wspólnie z animatorami tarnogórskiej działalności kulturalnej	Dane własne Powiatu	Centrum Kultury Śląskiej, Powiatowy Młodzieżowy Dom Kultury, Biuro Komunikacji Społecznej
		Wielkość nakładów przekazanych w ramach otwartych konkursów ofert z zakresu kultury	Dane własne Powiatu	Biuro Komunikacji Społecznej
		Liczba projektów wspartych w ramach otwartych konkursów ofert z zakresu kultury	Dane własne Powiatu	Biuro Komunikacji Społecznej
C 7. Doskonalenia jakości i poprawa sprawności zarządzania Powiatem	K7.1 Poprawa dostępności usług świadczonych drogą elektroniczną	Ilość systemów informatycznych udostępnionych mieszkańcom	Dane własne Powiatu	Wydział Gospodarczy

		Wielkość środków pozyskanych na tworzenie systemów informatycznych w zakresie e-urząd	Dane własne Powiatu	Wydział Gospodarczy
	K7.2 Usprawnienie świadczenia usług w Starostwie Powiatowym	Wielkość nakładów przeznaczanych na doposażenie urzędu w nowy sprzęt	Dane własne Powiatu	Wydział Gospodarczy
		Liczba szkoleń z zakresu administracji publicznej, w których wzięli udział pracownicy urzędu	Dane własne Powiatu	Biuro Kadr
		Liczba pracowników zatrudnionych na umowę o pracę w urzędzie	Dane własne Powiatu	Biuro Kadr
		Ilość interpelacji i zapytań radnych powiatowych	Dane własne Powiatu	Wydział Administracji i Zarządzania, Biuro Rady Powiatu
		Liczba przyznanych stypendiów uzdolnionej młodzieży Powiatu	Dane własne Powiatu	Wydział Edukacji, Kultury i Sportu,
		Liczba przyznanej pomocy materialnej studentom Powiatu	Dane własne Powiatu	Wydział Edukacji, Kultury i Sportu,
		Liczba złożonych wniosków w sprawie wydania orzeczenia o niepełnosprawności	Dane własne Powiatu	Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności
		Liczba wydanych kart parkingowych i legitymacji	Dane własne Powiatu	Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności

		Liczba przyjętych petentów	Dane własne Powiatu	Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności
		Ilość udzielanych porad prawnych w sprawach konsumenckich mieszkańcom Powiatu	Dane własne Powiatu	Powiatowy Rzecznik Konsumentów
		Liczba podjętych interwencji rzecznika do przedsiębiorców w spornych reklamacjach konsumenckich	Dane własne Powiatu	Powiatowy Rzecznik Konsumentów
		Ilość ujawnionych zawiadomień o zmianach w Ewidencji Gruntów i Budynków	Dane własne Powiatu	Geodeta Powiatowy
		Ilość sporządzanych wypisów i wyrysów z Ewidencji Gruntów i Budynków	Dane własne Powiatu	Geodeta Powiatowy
		Ilość przyjętych opracowań geodezyjnych do zasobu	Dane własne Powiatu	Geodeta Powiatowy
		Ilość wydanych pozwoleń na budowę	Dane własne Powiatu	Wydział Budownictwa i Architektury
		Ilość wydanych zezwoleń na realizację inwestycji drogowych	Dane własne Powiatu	Wydział Budownictwa i Architektury
		Ilość przyjętych zgłoszeń zamiaru wykonania robót budowlanych niewymagających uzyskania pozwolenia budowlanego	Dane własne Powiatu	Wydział Budownictwa i Architektury

		Liczba przeprowadzonych kontroli w jednostkach organizacyjnych	Dane własne Powiatu	Wydział Kontroli i Nadzoru Właścicielskiego
		Liczba wydanych dokumentów prawo jazdy	Dane własne Powiatu	Wydział Komunikacji, Transportu i Dróg Publicznych
		Liczba wydanych dowodów rejestracyjnych	Dane własne Powiatu	Wydział Komunikacji, Transportu i Dróg Publicznych
		Liczba zatwierdzeń organizacji ruchu drogowego o charakterze czasowym i stałym	Dane własne Powiatu	Wydział Komunikacji, Transportu i Dróg Publicznych
		Liczba wydanych zezwoleń na wykonywanie zawodu przewoźnika drogowego osób/rzeczy	Dane własne Powiatu	Wydział Komunikacji, Transportu i Dróg Publicznych
		Liczba decyzji i zaświadczeń o wyłączeniu gruntów z produkcji rolnej	Dane własne Powiatu	Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa
		Liczba postanowień lub decyzji uzgodnienia warunków zabudowy	Dane własne Powiatu	Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa
		Liczba decyzji o rekultywacji gruntu	Dane własne Powiatu	Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa
		Liczba decyzji o wycince drzew	Dane własne Powiatu	Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa
		Liczba decyzji określających zadania gospodarcze dla właścicieli lasów	Dane własne Powiatu	Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa
	K7.3 Modernizacja bazy administracyjnej	Liczba zmodernizowanych obiektów użyteczności publicznej	Dane własne Powiatu	Wydział Inwestycji i Gospodarki Mieniem

C 8. Posiadanie dobrych połączeń komunikacyjnych	K8.1 Budowa i modernizacja dróg powiatowych	Długość wybudowanych i zmodernizowanych dróg powiatowych	Dane własne Zarządu Dróg Powiatowych i Wydziału Komunikacji, Transportu i Dróg Publicznych	Wydział Komunikacji, Transportu i Dróg Publicznych lub Wydział Inwestycji i Gospodarki Mieniem
C 9. Stworzenie nowoczesnej oferty turystycznej	K9.1 Poprawa atrakcyjności turystycznej	Liczba turystów na Szlaku Zabytków Techniki (na terenie Powiatu)	Dane własne Powiatu	Biuro Komunikacji Społecznej
		Liczba obiektów na Szlaku Zabytków Techniki (na terenie Powiatu)	Dane własne Powiatu	Biuro Komunikacji Społecznej
C 10. Poprawa atrakcyjności oferty rekreacyjnej	K10.1 Inicjowanie przedsięwzięć służących zaspokajaniu potrzeb rekreacyjnych	Wielkość nakładów na rekreację	Dane własne Powiatu	Biuro Komunikacji Społecznej
		Liczba dotacji przekazanych na rekreację	Dane własne Powiatu	Biuro Komunikacji Społecznej
CH1. Skuteczna promocja	KH1.1 Informowanie i pozycjonowanie zalet Powiatu	Liczba artykułów i informacji publikowanych drogą elektroniczną	Dane własne Powiatu	Biuro Komunikacji Społecznej
		Liczba artykułów i informacji przekazywanych do publikacji w wydawnictwach zewnętrznych	Dane własne Powiatu	Biuro Komunikacji Społecznej
	KH1.2 Koordynowanie i współuczestnictwo w przedsięwzięciach promocyjnych	Liczba inicjatyw podejmowanych wspólnie z podmiotami krajowymi i zagranicznymi	Dane własne Powiatu	Biuro Komunikacji Społecznej
CH2. Współpraca wielopodmiotowa	KH2.1 Poprawa współpracy z organizacjami pozarządowymi	Liczba projektów i inicjatyw podejmowanych wspólnie z organizacjami pozarządowymi	Dane własne Powiatu	Biuro Komunikacji Społecznej

	KH2.2 Budowa dróg rowerowych	Długość wybudowanych dróg rowerowych	Dane Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad, ZDW, ZDP i MZUiM	Wydział Komunikacji, Transportu i Dróg Publicznych
	KH2.3 Rozwijanie partnerstwa	Liczba porozumień z sygnatariuszami Tarnogórskiego Partnerstwa na Rzecz Zatrudnienia	Dane własne Powiatowego Urzędu Pracy	Powiatowy Urząd Pracy
CH3. Poprawa warunków ekologicznych	KH3.1.Podnoszenie świadomości ekologicznej społeczności Powiatu	Liczba projektów edukacji ekologicznej i imprez proekologicznych	Dane własne Powiatu	Wydział Edukacji, Kultury i Sportu, Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa
	KH3.2. Poprawa jakości środowiska naturalnego	Wielkość zdegradowanych powierzchni poddanych rewitalizacji	Dane własne Powiatu	Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa, Wydział Gospodarki Nieruchomościami
		Nakłady na zachowanie i wzbogacenie elementów bioróżnorodności	Dane własne Powiatu	Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa

10. Postępowanie w zakresie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko

Strategia Rozwoju Powiatu Tarnogórskiego to zestawienie zidentyfikowanych działań koniecznych ze względu na planowane osiągnięcie stanu zrównoważonego rozwoju obszaru. Jest dokumentem zawierającym zdefiniowane, podporządkowane wizji i misji priorytety rozwoju, wyzwania i cele strategiczne oraz horyzontalne, kierunki działań i priorytetowe przedsięwzięcia. Wdrożenie działań i mechanizmów nakreślonych w Strategii Rozwoju Powiatu Tarnogórskiego pozwoli zminimalizować ryzyko chaotycznego, nieregulowanego rozwoju obszaru, a partnerstwo lokalne doprowadzi do urzeczywistnienia określonej wizji rozwoju. Tym samym umocnią się podstawy rozwojowe oraz ugruntuje pozycja i znaczenie Powiatu Tarnogórskiego na tle regionu i województwa. Przygotowując plan działań strategicznych i ujmując zapisy w ramy przedsięwzięć na etapie opracowania takiego dokumentu, winno się zanalizować je pod kątem ich oddziaływania na środowisko.

Zgodnie z art. 48 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz. U. z 2016 poz. 353 ze zm.) organ opracowujący projekt dokumentu może, po uzgodnieniu z właściwymi organami odstąpić od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, jeżeli uzna, że realizacja postanowień danego dokumentu nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko.

Wystąpiono z wnioskiem do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach oraz Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Katowicach o zajęcie stanowiska w sprawie przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Powiatu Tarnogórskiego do roku 2022,

Zapisy Strategii Rozwoju Powiatu Tarnogórskiego do roku 2022 mają na celu animowanie działań nie inwestycyjnych w sferach dotyczących edukacji publicznej, promocji i ochrony zdrowia, pomocy społecznej, wspierania osób niepełnosprawnych, kultury oraz opieki nad zabytkami, kultury fizycznej i turystyki, administracji w dziedzinach geodezji, kartografii i katastru, architektoniczno-budowlanej, gospodarki wodnej, ochrony środowiska i przyrody, rolnictwa, leśnictwa i rybactwa śródlądowego, porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli, ochrony przeciwpowodziowej, przeciwpożarowej i zapobiegania innym nadzwyczajnym zagrożeniom życia i zdrowia ludzi oraz środowiska, przeciwdziałania bezrobociu oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy, obronności, promocji Powiatu oraz

współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz działań inwestycyjnych polegających na utrzymaniu powiatowych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz obiektów administracyjnych, remontach budynków wraz/i z kompleksowym zagospodarowaniem terenu.

Działania uwzględnione w dokumencie zostaną zrealizowane na obszarze Powiatu. Prace związane z realizacją projektów przewidzianych w Strategii zostaną przeprowadzone w sposób wywierający minimalny wpływ na środowisko przyrodnicze tylko w czasie realizacji prac. Planowane przedsięwzięcia nie będą negatywnie oddziaływały na obszary chronione, w tym obszary Natura 2000 a ich realizacja nie będzie się wiązała z istotnymi przekroczeniami standardów czy jakości środowiska. Obszary chronione oraz tereny Natury 2000 nie będą wykorzystywane pod planowane inwestycje w ramach Strategii.

Możliwe oddziaływanie na środowisko przedsięwzięć realizowanych w wyniku wdrożenia Strategii rozpatrywane będzie ponadto podczas procedowania możliwości finansowania poszczególnych inwestycji. Ewentualnie w przypadku zamierzeń, które mogą znacząco oddziaływać na środowisko zostanie przeprowadzona procedura oceny oddziaływania na środowisko, w trybie ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Analizy, w ramach powyższej procedury, stanowić będą podstawę do podjęcia decyzji o dopuszczalności realizacji, a w szczególności zakresie danej inwestycji.

Ponadto, w związku z tym, że Strategia Rozwoju Powiatu Tarnogórskiego będzie wdrażała zasady zapisane w dokumentach strategicznych wyższego rzędu a programy te otrzymały pozytywne opinie w zakresie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko założono prawdopodobieństwo odstąpienia od przeprowadzenia Strategicznej Oceny Oddziaływania na Środowisko.

Nadmienić warto dodatkowo, że analiza zapisów Strategii - celów i przede wszystkim przedsięwzięć w ich ogólnym zarysie w kontekście charakteru przewidzianych tam działań, rodzaju i skali ich oddziaływania na cechy obszaru - przede wszystkim formy ochrony przyrody, prowadzi do wniosku, że realizacja tych zapisów nie wpłynie znacząco na środowisko.

Wpływ na środowisko będzie związany jedynie z etapem realizacji przedsięwzięć, w ramach których przewidziano prace budowlane i tylko ściśle w okresie prowadzenia tych prac (budowlanych i instalacyjnych). W ich ramach mogą wystąpić mało uciążliwe oddziaływania na

powierzchnię ziemi, faunę i florę, jakość powietrza atmosferycznego, klimat akustyczny i wibracje, na ludzi i ich zdrowie oraz na krajobraz, dobra materialne i zabytki. Oddziaływanie to będzie miało charakter krótkotrwały i całkowicie przemijający.

11. Spis tabel i map

Spis tabel

Tabela 1 Liczba mieszkańców Powiatu w podziale na płeć (osoby).....	12
Tabela 2 Liczba mieszkańców Powiatu z uwzględnieniem miejsca zamieszkania	13
Tabela 3 Małżeństwa zawarte i rozwiązane	14
Tabela 4 Liczba podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON.....	16
Tabela 5 Liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 10 tys. ludności	16
Tabela 6 Liczba podmiotów zarejestrowanych i wyrejestrowanych wg sektorów własności.....	17
Tabela 7 Liczba podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON z wyszczególnieniem jednostek w sektorze publicznym i prywatnym	17
Tabela 8 Liczba podmiotów działających w różnych sektorach, z uwzględnieniem sekcji PKD	18
Tabela 9 Pracujący wg grup sekcji w Powiecie [liczba osób]	18
Tabela 10 Bezrobotni zarejestrowani według płci [liczba osób]	19
Tabela 11 Bezrobotni i ich wykształcenie [%]	19
Tabela 12 Przestępstwa stwierdzone przez Policję w zakończonych postępowaniach w Powiecie.....	21
Tabela 13 Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw ogółem i w podziale na rodzaje przestępstw [%].....	22
Tabela 14 Wypadki drogowe i poszkodowani.....	22
Tabela 15 Zasadnicze szkoły zawodowe i szkoły przysposabiające do pracy zawodowej specjalne, uczniowie i absolwenci razem	24
Tabela 16 Zasadnicze szkoły zawodowe dla młodzieży bez specjalnych	25
Tabela 17 Uczniowie i absolwenci w oddziałach specjalnych, integracyjnych, ogólnodostępnych	25
Tabela 18 Szkoły ogólnokształcące razem, ich uczniowie i absolwenci	25
Tabela 19 Licea ogólnokształcące dla dorosłych, uczniowie i absolwenci	26
Tabela 20 Uczniowie w oddziałach specjalnych, integracyjnych, ogólnodostępnych na poziomie licealnym	26
Tabela 21 Technika (łącznie z technikami uzupełniającymi, liceami profilowanymi oraz szkołami ogólnokształcącymi, artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe) bez specjalnych	27
Tabela 22 Przychodnie, apteki i punkty apteczne	28
Tabela 23 Gospodarstwa domowe korzystające ze świadczeń rodzinnych [w liczbach]	28
Tabela 24 Placówki stacjonarnej pomocy społecznej, miejsca i ich mieszkańcy.....	29
Tabela 25 Liczba mieszkańców w placówkach stacjonarnej pomocy społecznej	29
Tabela 26 Imprezy i uczestnicy imprez	30
Tabela 27 Udogodnienia dla osób niepełnosprawnych w centrach, domach, ośrodkach kultury, klubach, świetlicach	30
Tabela 28 Grupy i koła oraz ich członkowie	31
Tabela 29 Muzea [szt]	31
Tabela 30 Imprezy oświatowe w muzeach [szt].....	31
Tabela 31 Wystawy w obiektach działalności wystawienniczej [szt].....	32
Tabela 33 Zestawienie projektów dofinansowanych ze środków UE w perspektywie 2007-2013	33
Tabela 35 Zestawienie projektów planowanych do realizacji w ramach perspektywy 2014-2020	37
Tabela 36 Stopień wykorzystania miejsc noclegowych [%]	41
Tabela 37 Organizacje społeczne na 1000 mieszkańców oraz podmioty sektora kreatywnego	42
Tabela 38 Analiza słabych, silnych stron Powiatu oraz szans i zagrożeń płynących z otoczenia.....	48
Tabela 39 Priorytety i cele.....	52

Tabela 40 Cele, kierunki i przykłady przedsięwzięć	53
Tabela 41 Wskaźniki realizacji celów	78

Spis map

Mapa 1 Usytuowanie Powiatu Tarnogórskiego na tle mapy administracyjnej Polski	8
Mapa 2 Powiat Tarnogórski na tle województwa śląskiego.....	9
Mapa 3 Powiat w podregionie bytomskim	9
Mapa 4 Gminy Powiatu Tarnogórskiego	10

Spis wykresów

Wykres 1 Ludności Powiatu według wieku	13
--	----